

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๒/๒๔๘๕ (วิสามัญ)

วันศุกร์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๕

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๐ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ฉันทน์มาชิกมาประชุม ๘๕ คน
เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุม เนื่องจากฉันทน์มาชิกที่
ยังไม่ได้ปฏิบัติงานคนเข้ามาประชุมด้วย คือนาวาเอก จรูญ เถลิงเศียรณ
ขอให้ว่าตามทราฟแจกต่าง

“ข้าพเจ้า (ออกชื่อผู้ปฏิบัติงาน) ขอปฏิบัติงานคือที่ประชุมสภาผู้แทน
ราษฎรว่า จะรักษาไว้และปฏิบัติตาม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยทุกประการ”

นาวาเอก จรูญ เถลิงเศียรณ : ข้าพเจ้า นาวาเอก จรูญ -
เถลิงเศียรณ ขอปฏิบัติงานคือที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่า จะรักษาไว้และ
ปฏิบัติตาม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือไปนี้ ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการ
ประชุมตามระเบียบวาระ

เรื่องที่ ๑ เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบสำหรับวัน
ใหม่

เรื่องที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และ
การเมือง พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว
พิจารณาเป็นวาระที่ ๒

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

พ.ศ. ๒๔๕๕

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผู้แปรญัตติ ๑ นาย คือ นายพลตำรวจโท
หลวงวิฑิตกถชัย คณะกรรมการได้ทำการพิจารณาพร้อมด้วย พระยา
นิติศาสตร์ไพศาลย์ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	<u>ไม่มีผู้แปรญัตติ</u>	<u>มีการแก้ไข</u>
<u>คำปรารภ</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	„	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	„	„
<u>หมวด ๑ บททั่วไป</u>	„	„
<u>มาตรา ๕</u>	„	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	„	„
<u>มาตรา ๖</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	„	„
<u>มาตรา ๘</u>	„	„
<u>มาตรา ๘</u>	„	„
<u>มาตรา ๘</u>	„	„
<u>มาตรา ๑๐</u>	„	„
<u>มาตรา ๑๑</u>	„	มีการแก้ไข

หมวด ๒ การดำเนินการ

<u>มหาวิทยาลัย</u>	ไม่มีผู้ปฏิบัติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๒</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๓</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๔</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๕</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๖</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๗</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๘</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๓๙</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๔๐</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๔๑</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๔๒</u>	นายพลตำรวจโท หลวงวิฑิตกฤษย์ ขอปฏิบัติ ตัดคำว่า "ผู้ประสานการหรือ" ออกทุกแห่งใน มาตรา ๕๕ บรรณานุกรมได้เสร็จแล้ว ผู้ปฏิบัติพอใจ บรรณานุกรมตัดออกทั้งมาตรา	๑๑
<u>มาตรา ๔๓</u>	ไม่มีผู้ปฏิบัติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔</u>	๑๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕</u>	๑๑	๑๑
หมวด ๓ การดำเนินการของคณะ		
<u>คณะกรรมการ</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๕๖</u>	๑๑	๑๑
<u>มาตรา ๕๗</u>	๑๑	๑๑

มาตรา ๒๗	ไม่มีผู้แปดญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๐</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๑</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๓</u>	"	"
<u>หมวด ๔ ผู้สอน</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๔</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๕</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๖</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๗</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๘</u>	"	"
<u>มาตรา ๓๙</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๐</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๑</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๒</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๓</u>	"	"
<u>หมวด ๕ ปริญญา อนุปริญญา</u>		
<u>ประกาศนียบัตร</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๔</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๕</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๖</u>	"	"
<u>มาตรา ๔๗</u>	"	"

หมวด ๖	ครูวิทยฐานะและ	ไม่มีผู้แปรรูป	ไม่มีการแก้ไข
	เสริมวิทยฐานะ	"	"
<u>มาตรา ๔๗</u>		"	"
<u>มาตรา ๔๘</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๐</u>		"	"
หมวด ๗	เจ้าหน้าที่	"	"
<u>มาตรา ๕๑</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๑</u> ทวิ	กรณีการเพิ่มชั้นใหม่		
<u>มาตรา ๕๒</u>	ไม่มีผู้แปรรูป	"	"
<u>มาตรา ๕๓</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๔</u>		"	"
หมวด ๘	บทเฉพาะกาล	"	"
<u>มาตรา ๕๕</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๖</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๗</u>		"	"
<u>มาตรา ๕๗</u> ทวิ	กรณีการเพิ่มชั้นใหม่		

สุวิชัย พันธุ์เสมอ
(นายสุวิชัย พันธุ์เสมอ)

เลขานุการ.

ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย(วิชา)ธรรมศาสตร์
(และการเมือง)

พ.ศ. ๒๔๙๕

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยมหาวิทยาลัยวิชา
ธรรมศาสตร์และการเมือง

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
(วิชา) ธรรมศาสตร์ (และการเมือง) พ.ศ. ๒๔๙๕"

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย วิชาธรรมศาสตร์
และการเมือง พุทธศักราช ๒๔๗๖ พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยวิชา
ธรรมศาสตร์และการเมือง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๐ และพระราช
บัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช
๒๔๘๖

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้มหาวิทยาลัย (วิชา) ขรรษศาสตร์ (และการเมือง) เป็นนิติบุคคล มีหน้าที่จัดการศึกษาและค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ โดยมีมุ่งตั้งแต่วิชาการขั้นสูงและวัฒนธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๕ มหาวิทยาลัยแบ่งออกเป็นคณะต่าง ๆ คณะหนึ่ง ๆ อาจแบ่งออกเป็นแผนกวิชาต่าง ๆ ถ้าแผนกวิชาใดจะรวมกับแผนกวิชาอื่นเป็นคณะไม่ได้ ก็ให้ตั้งเป็นแผนกอิสระชั้นได้

การตั้งหรือตั้งมีเด็กคณะนั้น ให้ทำได้แต่โดยพระราชบัญญัติ ส่วนการตั้งหรือตั้งมีแผนกวิชาอื่น ให้ทำได้โดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ คณะต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัย มีดังนี้ คือ

๑. คณะนิติศาสตร์
๒. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
๓. คณะรัฐศาสตร์
๔. คณะเศรษฐศาสตร์

มาตรา ๗ การจัดตั้งคณะหรือแผนกอิสระชั้นใหม่ หรือการเลิกตั้งคณะ หรือแผนกอิสระที่ตงชั้นใหม่ ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘ การแบ่งแยกแผนกวิชาภายในคณะ หรือการเลิกตั้งแผนกวิชา ให้กระทำโดยอธิบงค์บดีของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘ มหาวิทยาลัยอาจมีรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (๓) เงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(๔) เงินและทรัพย์สินอื่นซึ่งมีผู้ทัก ให้แก่ มหาวิทยาลัยและ
ภายใต้บังคับแห่งเงื่อนไขข้อบังคับ หรือวัตถุประสงค์ซึ่งผู้ทักกำหนดไว้

มาตรา ๓๐ ในพระราชบัญญัตินี้ ผู้รักษาการแทนในตำแหน่งใด
ให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (เป็นผู้) รักษา
การ (ให้เป็นไป) ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

การดำเนินการมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๒ ให้มหาวิทยาลัยอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหา
วิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิการบดี
คณบดีของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นเป็นจำนวน
ไม่เกินกว่าจำนวนกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๓๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นนายกสภา
มหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง อธิการบดีเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง

มาตรา ๓๔ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี
เว้นแต่จะได้ถูกแต่งตั้งในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปี

ถ้าตำแหน่งกรรมการดังกล่าวได้ครบได้ในวาระแรกข้างตั้งในระหว่ง ๒ ปี
จะแต่งตั้งกรรมการชนแทนก็ได้ ในกรณีเช่นฉนั้น ผู้ซึ่งเข้ามาแทนนั้น
ย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา ๓๕ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) พิจารณาอนุมัติหลักสูตรวิชาต่างๆ
- (๒) จัดหาวิชาการอันจะยังการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น
- (๓) จัดวิชาในคณะตั้งเป็นแผนกวิชา หรือเด็กดัม

(๔) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง หรือเลิกตั้งคณะ หรือแผนกอิสระ

(๕) แต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ เป็นเลขาธิการมหาวิทยาลัย หรือให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) แต่งตั้งคนบดและหัวหน้าแผนกอิสระ หรือให้พ้นจากตำแหน่ง

(๗) ให้ปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร ตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๖

(๘) จัดทำงบประมาณของมหาวิทยาลัย

(๙) จัดวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๑๐) เสนอนโยบายการศึกษา และจำนวนเงินอุดหนุนที่จะดำเนินการกิจการของมหาวิทยาลัยในปีต่อไปต่อกระทรวงศึกษาธิการ

(๑๑) พิจารณาและให้ความเห็นอันเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย หรือเรื่องการศึกษา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการขอปรึกษา

(๑๒) กำหนดพหุความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักศึกษา ระยะเวลาดำเนินการศึกษาระดับการศึกษา ระเบียบการศึกษา การสอบได้ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตลอดจนวินัยนักศึกษา เงื่อนไขในการรับปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๑๓) ออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

(๑๔) อำนาจหน้าที่อื่น ซึ่งมีได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ

มาตรา ๑๖ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย เป็นผู้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยโดยปกติเดือนละหนึ่งครั้ง ถ้ากรรมการตั้งแต่สามคนขึ้นไปจึงขอ

ให้สภามหาวิทยาลัยประชุมเพื่อพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ให้นายกสภามหาวิทยาลัยจัดการเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย

ในการประชุม ต้องมีกรรมการประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา ๓๗ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภามหาวิทยาลัยไม่มา ให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภามหาวิทยาลัยไม่มากให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

มาตรา ๓๘ การลงมติให้ออกคะแนนเสียงข้างมากเป็นปรมาณ ถ้าในการลงมตินั้นคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นโดยออกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๓๙ อธิการบดีนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย จากผู้สมควรอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่ากันในวิชาที่ทำการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ หรือ

(๒) ได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัย หรือในโรงเรียนชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดในประเทศไทยมาไม่ต่ำกว่าห้าปี

อธิการบดี ดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงอยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปใหม่ได้

มาตรา ๔๐ ถ้าอธิการบดีไม่อาจปฏิบัติงานได้ ให้สภามหาวิทยาลัยตั้งผู้สมควรตามมาตรา ๓๙ เป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๔๑ อธิการบดีมีอำนาจหน้าที่ดังนี้
(๑) ควบคุมดูแลการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ให้เป็น ไปตามพระราช

บัญญัติและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ในการนี้ให้อำนาจออกระเบียบการ
คำสั่ง ประกาศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๒) รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่คณะบดีหรือหัวหน้าแผนกอิสระ

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนชั้น เลื่อนเงินเดือนอาจารย์ ภายใต้
เงื่อนไขแห่งมาตรา ๓๗ หรือให้พ้นจากตำแหน่ง โดยความเห็นชอบ ของสภา
มหาวิทยาลัย

(๔) ควบคุมการเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินของมหา
วิทยาลัย ตามข้อบังคับซึ่งมหาวิทยาลัยกำหนด

(๕) ดูแลให้ราชการในมหาวิทยาลัย เป็นไปตามข้อบังคับของมหา
วิทยาลัย

(๖) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนชั้น เลื่อนเงินเดือน ดงโทษ และถอด
ถอนเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ตาม (ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย)
มาตรา ๕๓ ทวิ

แต่สำหรับเจ้าหน้าที่ตำแหน่งคงแต่หัวหน้าแผนกขึ้นไป ต้องได้รับ
ความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

(๗) เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป

(๘) อำนาจหน้าที่อื่นตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือตามทัสภ
ามหาวิทยาลัยมอบหมาย

(มาตรา ๒๒ ให้ผู้ที่เป็นผู้ประศาสน์การ หรืออธิการบดีของมหา
วิทยาลัยมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่าสิบปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งผู้ประศาสน์
การหรืออธิการบดีแล้ว เป็นผู้ประศาสน์การหรืออธิการบดีถัดมา)

มาตรา ๒๓ เลขาธิการมหาวิทยาลัย ต้องมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัยหรือในสถาน
ศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดมาแต่ก่อนเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปีหรือ
ได้ทำการ เป็นเจ้าหน้าที่คงแต่หัวหน้าแผนกขึ้นไปในมหาวิทยาลัยมาแล้ว
ไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา ๕๔ ให้เลขาธิการมหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็น เลขาธิการสภา
มหาวิทยาลัยและมีหน้าที่ช่วยอธิการบดี ในฝ่ายธุรการทั่วไปของมหาวิทยาลัย
ประสานงานกับคณะและแผนกต่าง ๆ อำนวยการตามตง

- (๑) รักษาเอกสารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (๒) ควบคุมการทะเบียนและสถิติของนักศึกษา
- (๓) ควบคุมการบัญชีตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
- (๔) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของ
มหาวิทยาลัยตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
- (๕) กิจการอื่นที่อธิการบดีมอบหมาย หรือที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ
ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจและหน้าที่
ตรวจสอบบัญชีและการเงินของมหาวิทยาลัยเป็นการประจำ แล้วเสนอผล
การตรวจสอบต่อสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๓

การดำเนินการของคณะและของแผนกอิสระ

มาตรา ๕๖ ในคณะหนึ่งๆ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย
ด้วยคณบดีเป็นประธาน และหัวหน้าแผนกวิชาต่างๆ ในคณะนั้นเป็นกรรมการ
ถ้าในคณะนั้นไม่มีการแบ่งเป็นแผนกวิชา หรือไม่เกินสองแผนก ก็ให้สภา
มหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบรรดา คณาจารย์ อาจารย์ อาจารย์ผู้ช่วย หรือผู้
บรรยายพิเศษในคณะนั้น เป็นกรรมการเพิ่มเติม เพื่อให้ได้จำนวนรวมทั้ง
ประธานไม่น้อยกว่าสามนาย

ในแผนกอิสระ ให้มีคณะกรรมการประจำแผนกประกอบด้วยหัว
หน้าแผนกอิสระเป็นประธาน และหัวหน้าแผนกวิชาเป็นกรรมการ ถ้าใน

แผนกอิสระนั้นไม่มีการแบ่งเบ้มแผนกวิชา หรือไม่เกิดต้องแผนก ก็ให้
สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบรรดาคำสวดจารย์ อาจารย์ อาจารย์ผู้ช่วย
หรือผู้บรรยายพิเศษในแผนกอิสระนั้นเป็นกรรมการเพิ่มเติม เพื่อให้ได้
จำนวนรวมทั้งประธานไม่น้อยกว่าสามนาย

มาตรา ๒๘ กรรมการประจำคณะ หรือประจำแผนกอิสระที่สภามหา
วิทยาลัยแต่งตั้งตามมาตรา ๒๖ ดำรงอยู่ในตำแหน่งสี่ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้ง
ให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปใหม่ได้

ถ้าตำแหน่งกรรมการตั้งที่ระบุไว้ครั้งแรกว่างลงในในระหว่างสี่ปีจะ
แต่งตั้งกรรมการชนแทนก็ได้ ในกรณี เช่นว่านี้ ผู้ซึ่งเข้ามาแทนนั้นยอม
อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการประจำคณะหรือแผนกอิสระ มีอำนาจ
หน้าที่ดังนี้

- (๑) วางระเบียบการทั่วไปภายในคณะ หรือภายในแผนก โดย
ความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย
- (๒) วางหลักสูตรรายละเอียดสำหรับคณะหรือแผนก โดยเสนอให้
สภามหาวิทยาลัยพิจารณา
- (๓) วางระเบียบการสอบไล่ โดยความเห็นชอบของสภามหา
วิทยาลัย และจัดการสอบไล่สำหรับคณะหรือแผนก โดยประสานงานกับ
อธิการบดีมหาวิทยาลัย
- (๔) รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่คณบดี หรือหัวหน้าแผนกอิสระ
ในกิจการของคณะหรือแผนก
- (๕) จัดตั้งงบประมาณของคณะหรือแผนก แล้วเสนอต่อสภา
มหาวิทยาลัย
- (๖) รายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบถึงกิจการต่าง ๆ อันเกิด
ขึ้นในคณะหรือแผนก

มาตรา ๒๘ การประชุม องค์ประชุม การลงมติ และการตั้ง
ประธานสำหรับคณะ กรรมการประจำคณะ และคณะกรรมการประจำแผนก
อิสระ ให้ใช้บทบัญญัติในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ กิจการในคณะอิสระหรือแผนกอิสระ ให้อยู่ภายใต้
บังคับบัญชาของคณบดี หรือหัวหน้าแผนกอิสระ แต่ว่คณบดี

คณบดีหรือหัวหน้าแผนกอิสระนั้น สภามหาวิทยาลัยจะได้แต่งตั้งจาก
บุคคลที่สมควรเช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอธิการบดี

คณบดีหรือหัวหน้าแผนกอิสระ ดำรงอยู่ในตำแหน่งสี่ปี แต่อาจได้รับ
แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปใหม่ได้

กิจการในแผนกวิชา ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของหัวหน้าแผนกวิชา
ซึ่งสภา มหาวิทยาลัย จะได้แต่งตั้ง จากบรรดา คณาจารย์ หรือ อาจารย์ใน
แผนกวิชานั้น โดยคำแนะนำของคณบดี

มาตรา ๓๑ คณบดีหรือหัวหน้าแผนกอิสระ มีเดชานุกรนายหนึ่ง
เป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ และมีพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามสมควร

มาตรา ๓๒ คณบดีหรือหัวหน้าแผนกอิสระมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) บังคับบัญชากิจการทั้งหลายของคณะหรือแผนก
- (๒) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของคณะกรรมการ ประจำคณะ หรือ

ประจำแผนก และข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้การศึกษาในคณะ หรือแผนก ดำเนิน
ไปโดยเรียบร้อย

- (๓) ดูแลให้นักศึกษาในคณะหรือแผนกปฏิบัติอยู่ในวินัย
- (๔) เป็นผู้แทนคณะหรือแผนก
- (๕) เสนอการบรรจุแต่งตั้ง เสนอชำน เสนอเงินเดือน หรือให้พ้น

จากตำแหน่งของอาจารย์ ผู้ช่วยหรือพนักงานประจำคณะคืออธิการบดีมหา
วิทยาลัย

มาตรา ๓๓ หัวหน้าแผนกวิชา มีอำนาจหน้าที่อนุมัติตามอำนาจ
หน้าที่ของตนบุคคลหรือหัวหน้าแผนกอิสระ

หมวด ๔

ผู้สอน

มาตรา ๓๔ ผู้สอนในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น

- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) อาจารย์
- (๓) อาจารย์ผู้ช่วย
- (๔) ผู้บรรยายพิเศษ

มาตรา ๓๕ ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิคงต่อไปน

(๑) ได้ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่ากัน และ ได้ทำการสอนใน
มหาวิทยาลัยหรือในสถานศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่ง กระทรวงใดมา แล้ว
รวมเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปี

(๒) ได้ปริญญาโท หรือ เทียบเท่ากัน และ ได้ ทำการสอนใน
มหาวิทยาลัย หรือในสถานศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดมาแล้ว
รวมเวลาไม่ต่ำกว่าสี่ปี หรือ

(๓) ได้ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่ากัน และ ได้ทำการ สอนใน
มหาวิทยาลัย หรือในสถานศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดมาแล้ว
รวมเวลาไม่ต่ำกว่าสี่ปีห้าปี

มาตรา ๓๖ ศาสตราจารย์แบ่งเป็น ศาสตราจารย์ประจำ และ
ศาสตราจารย์พิเศษ

มาตรา ๓๗ บุคคลซึ่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำนั้นต้อง

มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัย หรือสถานศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดมาแต่จรรวมเวลาไม่ต่ำกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๓๘ บุคคลซึ่งอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์พิเศษนั้น ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัย หรือสถานศึกษาชั้นสูงของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดมาแต่จรรวมเวลาไม่ต่ำกว่าหนึ่งปี และคุณสมบัติเห็นสมควรเสนอให้อธิการบดีเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษโดยได้รับความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๙ บุคคลซึ่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้ช่วยนั้น ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากัน

มาตรา ๔๐ บุคคลที่จะได้รับเชิญเป็นผู้บรรยายพิเศษนั้น คือผู้ซึ่งทรงคุณวุฒิพอที่จะประจำที่วิชาความรู้ให้แก่นักศึกษาและคุณสมบัติเห็นสมควรเสนอให้อธิการบดีเชิญมาเป็นผู้บรรยายพิเศษตามข้อบังคับสภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๔๑ คำนัดตราจารย์ประจำ อาจารย์ประจำ และอาจารย์ผู้ช่วย รับเงินเดือนจากมหาวิทยาลัย คำนัดตราจารย์พิเศษ อาจารย์พิเศษ และผู้บรรยายพิเศษนั้นทางมหาวิทยาลัยอาจจ่ายเงินค่าสมนาคุณเป็นรายเดือนหรือชั่วโมงในฐานพระภิกษุหรือการศึกษารวมมหาวิทยาลัยก็ได้ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๔๒ ให้ผู้ที่เป็นค่านัดตราจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยนั้นมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่าสิบปี เมื่อพ้นจากหน้าที่ใหม่มหาวิทยาลัยนั้นแล้ว เป็นค่านัดตราจารย์กตติมศักดิ์

มาตรา ๔๓ สภามหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าค่านัดตราจารย์ และได้แสดงความสามารถหรือความชำนาญใน

ศาสตราจารย์ในชั้นหนึ่ง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย เป็นศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์เพื่อเป็นเกียรติยศก็ได้

หมวด ๕

ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

มาตรา ๔๔ อนุปริญญามชั้นเดียว

ปริญญาบัณฑิตมชั้น กอ

ตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อว่า บ.

โท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อว่า ม.

เอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อว่า ด.

ปริญญาบัณฑิต แบ่งเป็นเกียรติปริญญา และปริญญา ตามข้อ

บังคับของมหาวิทยาลัย

การเรียกชื่อปริญญา และการใช้อักษรย่อสำหรับปริญญาตรี

กำหนดดังนี้

๑. ผู้ได้ปริญญาในคณะศึกษาศาสตร์เรียกว่า "ศึกษาศาสตร์บัณฑิต" ใช้อักษรย่อว่า "น.บ."

๒. ผู้ได้ปริญญาในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี แผนกพาณิชยศาสตร์เรียกว่า "พาณิชยศาสตร์บัณฑิต" ใช้อักษรย่อว่า "พ.ณ.บ." สำหรับแผนกบัญชี การสำเร็จการศึกษาดิชาการบัญชี ให้ผู้สำเร็จได้รับ "ประกาศนียบัตรการบัญชี" เทียบเท่าปริญญาตรีการสำเร็จการศึกษาดิชาการบัญชีชั้นสูงให้ผู้สำเร็จได้รับ "ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการบัญชี" เทียบเท่าปริญญาโท

๓. ผู้ได้ปริญญาในคณะรัฐศาสตร์เรียกว่า "รัฐศาสตร์บัณฑิต" ใช้อักษรย่อว่า "ร.บ."

๔. ผู้ได้ปริญญาในคณะเศรษฐศาสตร์เรียกว่า “เศรษฐศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ศ.บ.”

๕. ผู้ได้ปริญญาในคณะที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือแผนกในคณะที่แบ่งแยกใหม่เรียกว่า “บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “บ.” และเติมอักษรย่อชื่อรองคณะหรือแผนกในคณะนำหน้าตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ส่วนการเรียกชื่อปริญญาและการใช้อักษรย่อสำหรับปริญญาโท และปริญญาเอกในทางต่าง ๆ นั้น ให้เรียกว่า “มหาบัณฑิต” และ “ดุษฎีบัณฑิต” แทนคำว่า “บัณฑิต” และให้ใช้อักษรย่อที่กล่าวข้างต้น โดยเปลี่ยน “บ.” เป็น “ม.” หรือ “ด.” แล้วแต่กรณี

การศึกษาทางการทูตชั้นปริญญาโทนั้น ให้ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาตรีทางคณะรัฐศาสตร์ และการศึกษาชั้นปริญญาเอก ให้ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาโททางคณะรัฐศาสตร์

ส่วนการเรียกชื่อปริญญาและการใช้อักษรย่อสำหรับ ชั้น ปริญญาโท และปริญญาเอกในทางการทูตนั้น ให้เรียกว่า “มหาบัณฑิตทางการทูต” และ “ดุษฎีบัณฑิตทางการทูต” และ ให้ใช้อักษรย่อ สำหรับคำที่กล่าวมาแล้ว “ท.ม.” หรือ “ท.ด.” แล้วแต่กรณี

การศึกษาชั้นปริญญาโท ต่อจากปริญญาตรี หรือการศึกษาชั้นปริญญาเอก ต่อจากปริญญาโทในคณะใด จะแบ่งแยกเป็น สาขาวิชาใดให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา การเรียกชื่อปริญญาและการใช้อักษรย่อนั้น ให้ अनुตามความในวรรคก่อน โดยเรียกชื่อปริญญาและใช้อักษรย่อของสาขาวิชาที่แบ่งแยกตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานั้นหน้า

มาตรา ๔๕ ให้ตั้งกรมหาวิทยาดุษฎีบัณฑิตให้ปริญญาบัณฑิตแก่บุคคลซึ่งเห็นว่าทรงคุณวุฒิสมควรแก่ปริญญา

มาตรา ๔๖ นอกจากการศึกษาเพื่ออนุปริญญาหรือปริญญาแล้ว

มหาวิทยาลัย อาจจัดใหม่การ ศึกษา และการสอบได้ เพื่อได้ ประกาศ นียบัตร
อย่างอื่นได้ การศึกษานจะจัดเป็นแผนกอิสระหรือจะให้ หนึ่ง ใน คณะใดก็ได้
ถ้าจะเทียบประกาศนียบัตรนั้นเท่ากับปริญญาใด ให้กระทำโดยพระราช
กฤษฎีกา

มาตรา ๔๗ ผู้ที่ ได้ปริญญา หรือเทียบเท่ากัน จาก สถานศึกษาใน
ประเทศหรือต่างประเทศซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย
นี้ มหาวิทยาลัยอาจผ่อนผันให้เข้าศึกษาวิชาชั้นปริญญาโทในประเภทวิชาที่
เห็นว่าสมควรได้ หรือจะกำหนดให้สอบได้ในบางวิชาเสียก่อนก็ได้

ในการศึกษาวิชาชั้นปริญญาโทขึ้นไป ถ้าหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
นี้ กำหนดให้มีการศึกษาวิชาใด ๆ และหากผู้ที่จะศึกษาในชั้นปริญญาโทขึ้นไป
นี้ได้ปริญญามาจากต่างประเทศแล้ว และได้ศึกษาในวิชาที่ตรงกับใน
หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมาแล้วบางวิชา มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นผู้ที่ได้
ปริญญามาจากต่างประเทศนั้น ไม่ต้องสอบได้เฉพาะวิชานั้น ๆ ในเมื่อเห็น
สมควร โดยถือว่าได้ศึกษาและสอบได้มาแล้วก็ได้

หมวด ๖

ครุวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะ

มาตรา ๔๘ ครุวิทยฐานะ เป็นเครื่องหมายแห่งวิทยฐานะที่สภา
มหาวิทยาลัยกำหนดไว้สำหรับ กรรมการ อธิการบดี คณบดี ผู้สอนตลอด
จนผู้สำเร็จการศึกษาในคณะหรือแผนกอิสระของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๙ ลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุ
วิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะ จะสมควรอย่างไร ใช้ในโอกาสใด โดย
เงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๐ ผู้ใดไม่มีสิทธิ ใช้ครุวิทยฐานะ หรือ เข็มวิทยฐานะ
หรือใช้ปริญญา ชักชวย่อปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร

กระทำการเพื่อให้เกิดความผิดหรือความเสียหายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือความเสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติยศ หรือความเสียหายแก่ความสงบเรียบร้อย หรือความเสียหายแก่ความมั่นคงของราชอาณาจักร หรือความเสียหายแก่ความสงบเรียบร้อย หรือความเสียหายแก่ความมั่นคงของราชอาณาจักร

หมวด ๗
เจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๓ ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดตำแหน่ง อัตรา เงินเดือนจำนวนพนักงาน คุณสมบัติของพนักงานได้ตามสมควร

มาตรา ๕๔ ทวิ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในส่วนที่เกี่ยวกับการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน และการดงโทษ มาใช้บังคับแก่พนักงานของมหาวิทยาลัยโดยอนุโลม โดยให้สภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ อ. ก. พ. กระทรวง และสภานายกมหาวิทยาลัยทำหน้าที่รัฐมนตรี
เจ้าสังกัด

ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับบัญชาและระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดโดยชอบด้วย

มาตรา ๕๕ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมีสิทธิแต่งตั้งหรือแบบข้าราชการ พลเรือนสามัญสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามชั้นและตำแหน่ง ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการและมหาวิทยาลัยตกลงเทียบกันได้

มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมีสิทธิเทียบแบบข้าราชการ พลเรือนสามัญในตำแหน่งที่เทียบเท่ากัน ในอันที่จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยให้ถือเอาวันที่เข้าทำงานในมหาวิทยาลัยเป็นวันรับ ราชการ

มาตรา ๕๗ ให้เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมีสิทธิอื่น ๆ บรรดาที่รัฐให้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญทุกประการ เว้นแต่การรับบำเหน็จบำนาญ

หมวด ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๕ ให้ผู้ที่^{๕๕}เป็น ค่ำตฺรอาจารย์ สำนัญ หรือ ค่ำตฺรอาจารย์
วิธำนัญตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมืองก่อน
วันใช้พระราชบัญญัติ^{๕๕} เป็นค่ำตฺรอาจารย์กตมคักตตามพระราชบัญญัติ^{๕๕}

มาตรา ๕๖ การศึกษาวิชาชั้นปริญญาตรี ปริญญาโท และ
ปริญญาเอก ตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติ^{๕๕}ยังดำเนินการอยู่จนกว่าจะได้มีการปรับปรุงให้เข้า
กับการศึกษาวิชาตามพระราชบัญญัติ^{๕๕} ให้ผู้ที่สอบได้ได้ตามหลักสูตรได้รับ
ปริญญา^{๕๕}เรียกชอตงน

(๑) ปริญญาตรี ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}เรียกว่า “ธรรมศาสตร์บัณฑิต”
ใช้อักษรย่อว่า “ธ.บ.”

(๒) ปริญญาโท

ก) ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}ในทางนิติศาสตร์ เรียกว่า “นิติศาสตร์มหา
บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “น.ม.”

ข) ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}ในทางรัฐศาสตร์ เรียกว่า “รัฐศาสตร์มหา
บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ร.ม.”

ค) ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}ในทางเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า “เศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ศ.ม.”

ง) ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}ในทางการทูต เรียกว่า “มหาบัณฑิตทางการ
ทูต” ใช้อักษรย่อว่า “ท.ม.”

(๓) ปริญญาเอก

ก) ผู้ได้ปริญญา^{๕๕}ในทางนิติศาสตร์ เรียกว่า “นิติศาสตร์ดุษฎี
บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “น.ด.”

ข) ผู้ได้ปริญญาในทางรัฐศาสตร์ เรียกว่า "รัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต" ใช้อักษรย่อว่า "ร.ด."

ค) ผู้ได้ปริญญาในทางเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า "เศรษฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต" ใช้อักษรย่อว่า "ศ.ด."

ง) ผู้ได้ปริญญาในทางการทูต เรียกว่า "ดุษฎีบัณฑิตทางการทูต" ใช้อักษรย่อว่า "ท.ด."

มาตรา ๕๗ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับปริญญา หรืออนุปริญญา หรือ ประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งมีอยู่แต่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๘ ทวิ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ที่พึงมี สิทธิ รวมนตลอด
ทั้งต้นทรัพย์และหนี้สิน พนักงานเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์
และการเมืองก่อนวันใช้พระราชบัญญัติตกเป็นของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญกรรมการเข้าประจำที่
กรรมการได้เข้านั่งประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมการมีอะไรจะชี้แจงหรือไม่

นายสวิช พันธ์เศรษฐ กรรมการ : สำหรับร่างพระราช
บัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง กรรมการไม่มี
จะชี้แจง

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
วิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๘๕ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ มีการ

แก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ มีการแก้ไข มาตรา ๒ มาตรา ๓
 ไม่มีการแก้ไข หมวด ๓ บททั่วไป ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ มาตรา ๕
 มีการแก้ไข มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๑๑ มีการแก้ไข หมวด ๒ การดำเนินการมหาวิทยาดัย ไม่มีการ
 แก้ไข มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗
 มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๑ มีการแก้ไข
 มาตรา ๒๒ กรรมการคัดเลือกกรรมการ มาตรา ๒๓ มีการแก้ไข
 มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๓ การดำเนินการของคณะ
 แดะของแผนกอิสระ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
 มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ ไม่มีการแก้ไข
 หมวด ๔ ผู้สอน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖
 มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา
 ๔๓ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๕ ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ไม่ม
 การแก้ไข มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ ไม่มีการแก้ไข
 หมวด ๖ คุรุวิทยฐานะและเชิษวิทยฐานะ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๘ มาตรา
 ๔๙ มาตรา ๕๐ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๗ เจ้าหน้าที่ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๑
 ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๒ ทวิ กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๕๓
 มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๘ บทเฉพาะกาล ไม่มีการ
 แก้ไข มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๘ ทวิ
 กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีสำเนาซักถามหรืออภิปรายประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เสร็จการพิจารณาครั้งที่ ๒ แล้ว
 ค่อยไปพิจารณาครั้งที่ ๓ สันตวรจะประกาศร่าง พระราชบัญญัตินี้ บังคับใช้
 เป็นกฎหมายได้หรือไม่

ท่านผู้ใดเห็นสมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ บังคับใช้เป็น
กฎหมายได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น
มีมติมาชกยกมือพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยก
มือขึ้น

ไม่มีมติมาชกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้ประกาศ
ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ บังคับเป็นกฎหมายได้

ต่อไปพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

บันทึกแก้ไขเพิ่มเติมของกรรมาธิการ

เดชากร คณะกรรมาธิการ วิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ขอแก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

มาตรา ๘ วรรค ๔ เดิมคำว่า "หรือหัวหน้าทบวงกรมหรือ
มีฐานะเทียบกรม" หดงคำว่า "จะมอบให้รับผิดชอบนั้น ๆ" (หน้า ๒)

มาตรา ๓๓ วรรค ๒ หดงคำว่า "ถือว่า" หน้าคำว่า "รองเลขา
ธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี เป็นผู้ปกครอง ..."
ออก (หน้า ๔)

มาตรา ๓๔ ขอแก้ไขใหม่โดยใช้คำว่า "มาตรา ๓๔ ให้นำมาตรา ๒๒
มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่กรมหรือทบวงกรมซึ่งมีฐานะ
เทียบกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีโดยอนุโลม" (หน้า ๔)

มาตรา ๓๘ วรรคท้าย ขอแก้ไขใหม่โดยใช้คำว่า "ให้นำมาตรา ๒๐

มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับแก่สำนักงาน
เลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดทบวง และกรมของทบวง โดยอนุโลม”
(หน้า ๕)

มาตรา ๕๐ ขอตัดคำว่า “คนหนึ่ง” ออก (หน้า ๖)

มาตรา ๕๐ วรรค ๓ คำว่า “แผนก” ขอแก้เป็น “แผนกแผนก” (หน้า ๖)

มาตรา ๕๐ วรรคท้าย คำว่า “ในกรณี” ขอแก้เป็น “เมื่อ”

(หน้า ๖)

มาตรา ๓๖ คำว่า “ปลัดจังหวัดรักษาการแทน” ให้แก้เป็น “ปลัด
จังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน” (หน้า ๓๐)

มาตรา ๓๗ วรรค ๒ คำว่า “คำสั่งคำวินิจฉัย” ให้แก้เป็น “คำสั่ง
หรือคำวินิจฉัย” (หน้า ๓๐)

มาตรา ๓๘ อนุมาตรา (๑) ขอแก้เป็น “(๑) สำนักงานจังหวัดมี
หน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไป ของจังหวัดนั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้
ปกครองบังคับบัญชาราชการและรับผิดชอบ” (หน้า ๓๐)

มาตรา ๓๘ อนุมาตรา (๒) ขอแก้เป็น “(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่ง
กระทรวงทบวงกรมใดตั้งขึ้นมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการ ของกระทรวงทบวงกรม
นั้น ๆ ซึ่งมีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับ
บัญชารับผิดชอบ (หน้า ๓๐)

มาตรา ๔๔ อนุมาตรา (๑) ขอแก้เป็น “(๑) สำนักงานอำเภอมี
หน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอ นั้น ๆ นายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับ
บัญชาราชการและรับผิดชอบ” (หน้า ๓๑)

มาตรา ๔๔ อนุมาตรา (๒) ขอแก้เป็น “(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่ง
กระทรวงทบวงกรมใดตั้งขึ้นในอำเภอมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง

ทบวงกรมหนึ่ง ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหนึ่ง ๆ เป็นผู้ปกครอง
บังคับบัญชารับผิดชอบ” (หน้า ๓๒)

หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขาธิการ

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๔. . . .

ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ผู้แปรญัตติ คณะกรรมการได้ทำ
การพิจารณาพร้อมด้วยนายเด็ม วิจิตรยกุล และนายอรุณดิษฐ์ สัตยสุนทร
ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	”
<u>ข้อความเบื้องต้น</u>	กรรมการคัดออก
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	”
<u>มาตรา ๓</u>	”
<u>มาตรา ๔</u>	”
<u>มาตรา ๕</u>	”
<u>ลักษณะ ๑ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	”

<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	”
<u>มาตรา ๓๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๒</u>	”
<u>มาตรา ๓๓</u>	”
<u>มาตรา ๓๔</u>	”
<u>มาตรา ๓๕</u>	”
<u>มาตรา ๓๖</u>	”
<u>มาตรา ๓๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๙</u>	”
<u>มาตรา ๒๐</u>	”
<u>มาตรา ๒๑</u>	”
<u>มาตรา ๒๒</u>	”
<u>มาตรา ๒๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๔</u>	”
<u>ลักษณะ ๗ ระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ ภาค</u>	”
<u>มาตรา ๒๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	”
<u>มาตรา ๒๘</u>	”

<u>มาตรา ๒๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u>	”
<u>มาตรา ๓๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๒ จังหวัด	”
<u>มาตรา ๓๒</u>	”
<u>มาตรา ๓๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	”
<u>มาตรา ๓๕</u>	”
<u>มาตรา ๓๖</u>	”
<u>มาตรา ๓๗</u>	”
<u>มาตรา ๓๘</u>	”
หมวด ๓ อำเภอ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๘</u>	”
<u>มาตรา ๔๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๓</u>	”
<u>มาตรา ๔๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔</u>	”
<u>มาตรา ๔๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
ลักษณะ ๓ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๘</u>	มีการแก้ไข

บทเบ็ดเสร็จ

มาตรา ๔๘

มาตรา ๕๐

ไม่มีการแก้ไข

”

มีการแก้ไข

หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการ.

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๔...

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเสียใหม่

(ข้อความเบื้องต้น)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔...”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหาร
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๖ และบรรดากฎหมายอื่นซึ่งมี
บัญญัติไว้แต่ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

- (๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
- (๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- (๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน โดยคำนึงถึงคุณ
ภาพและปริมาณแห่งราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ
ให้เป็นไปตามกฎหมาย

ลักษณะ ๑

ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

มาตรา ๖ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ดังนี้

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวง หรือ ทบวง (การเมือง ซึ่งมี ฐานะ เทียบ -
กระทรวง)
- (๓) ทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม

มาตรา ๗ การจัดตั้งกระทรวง ทบวง (การเมือง ที่มีฐานะ เทียบ
กระทรวงทบวงหรือ) กรม และทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม ให้ตรา
เป็นพระราชบัญญัติ

การแบ่งส่วนราชการ ในสำนักงาน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนัก

งานเดชานาการรัฐมนตรี ด้านงานปลัดกระทรวง ด้านงานปลัดทบวง กรม
และทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ด้านคณายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชา
รับผิดชอบและจะ ให้มีรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือ
รัฐมนตรีดำรงราชการ เป็นผู้ช่วยดำรงราชการแทนก็ได้

การดำรงราชการ ของรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ช่วยว่าการ
หรือรัฐมนตรีดำรงราชการ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีจะได้อนุญาต

เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (แต่ไม่มี) ให้รองนายก
รัฐมนตรี (หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีดำรงราชการ) เป็นผู้รักษา
ราชการแทน (หรือ) ถ้าไม่มีรอง นายกรัฐมนตรีหรือ (รัฐมนตรีช่วย ว่าการ
หรือรัฐมนตรีดำรงราชการ) มี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรี
มอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่งหรือการอนุญาต หรือการให้อนุมัติ ที่นายกรัฐมนตรี
จะพึง ปฏิบัติ ราชการ ตาม กฎหมายใด ๆ ถ้า กฎหมาย จำกัดด้วย การที่
มิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นจะมอบให้ เดชาธิการคณะ
รัฐมนตรีทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ และถ้าเป็นเรื่องของกรม
ใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ จะมอบให้อธิบดีกรมนั้น ๆ ทำการแทนในนามที่นายก
รัฐมนตรีก็ได้ แต่การมอบอำนาจเช่นนั้นให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๙ ด้านคณายกรัฐมนตรี นอกจากจะมีนายกรัฐมนตรี รอง
นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีดำรงราชการ ดังกล่าวใน
มาตรา ๘ ให้มีเดชาธิการคณะรัฐมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่ปลัดกระทรวง เป็น
ผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ ประจำรองด้านคณายกรัฐมนตรี รองจาก
นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการและรัฐมนตรีดำรง

ราชการ และรับผิดชอบ(ใน)ควบคุมราชการประจำ(ของ) ในสำนักนายก
รัฐมนตรีและบังคับบัญชากรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ถ้าสำนักนายกรัฐมนตรีมีราชการประจำมาก จะตั้งรองเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีและผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็ได้

ในกรณีที่มีรอง เลขาธิการ คณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขาธิการ คณะ
รัฐมนตรี การสั่งราชการของรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเลขา
การคณะรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้อบรมหมาย

เมื่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (ถ้าไม่มี) ให้
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือผู้ช่วย เลขาธิการคณะรัฐมนตรี แลแต่กรณี
เป็นผู้รักษาราชการแทน (หรือ) ถ้าไม่มีรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือผู้ช่วย
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้นายก
รัฐมนตรีตั้งอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ในสำนักนายกรัฐมนตรี
เป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๓๐ ให้จัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- (๒) กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- (๓) กรมหรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม

มาตรา ๓๑ สำนักงาน เลขา ธิการ นายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ เกษยกับ
ราชการทางการเมือง มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง
เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา รับผิดชอบโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้
มี(ผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือ) เลขาธิการ นายกรัฐมนตรีหรือ ผู้ช่วย
เลขาธิการนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้ช่วยอีกก็ได้

การตั้งราชการของ(ผู้ช่วย)เดชา(ช) นายกรัฐมนตรี หรือผู้ช่วย
 เดชานายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่เดชาธิการนายกรัฐมนตรี (หรือ
 เดชานายกรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี) จะได้มอบหมาย

เมื่อเดชาธิการนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (และถ้าไม่มี
 ผู้ช่วยเดชาธิการนายกรัฐมนตรีก็ได้ หรือเมื่อ) ให้เดชานายกรัฐมนตรี
 (ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และไม่มีผู้ช่วยเดชานายกรัฐมนตรีก็ได้ หรือ
 มีผู้ช่วยเดชาธิการนายกรัฐมนตรี) หรือผู้ช่วยเดชานายกรัฐมนตรี แล้ว
 แต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีเดชานายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วย
 เดชานายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (ก็ได้) ให้นายก
 รัฐมนตรีตั้งข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการ ในสำนักงาน เดชาธิการนายก
 รัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๓๒ สำนักงานเดชาธิการ นายกรัฐมนตรี จะแบ่งส่วน ราชการ
 เป็นกอง หรือแผนก (หรือหมวด) ก็แล้วแต่ปริมาณและคุณภาพของราชการ
 โดยมีหัวหน้าส่วนราชการ(นั้น)เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ
 งานในหน้าที่

มาตรา ๓๓ กรมเดชาธิการคณะ รัฐมนตรี ทำหน้าที่ สำนักงาน ปลัด
 กระทรวงของสำนักนายกรัฐมนตรี มี(เดชาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ปกครอง
 บังคับบัญชารับผิดชอบ)หน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปในสำนักนายกรัฐมนตรี

ในกรณีที่มรองเดชาธิการ คณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเดชาธิการ คณะ
 รัฐมนตรี ให้ถืออำนาจเดชาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้ช่วยเดชาธิการคณะ
 รัฐมนตรี เป็นผู้ปกครอง บังคับบัญชา ข้าราชการ ใน กรม เดชา ธิการ คณะ
 รัฐมนตรี และรับผิดชอบงาน ในกรมเดชา ธิการ คณะรัฐมนตรี รองจาก
 เดชาธิการคณะรัฐมนตรี

ราชการส่วนหนึ่งส่วนใด ของ สำนักนายก รัฐมนตรี ซึ่งมีได้แยก ไปให้
เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของกรมเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแบ่งราชการเป็นส่วนต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็น
กอง หรือแผนก (หรือหมวด) ก็แต่ด้วยปริมาณและคุณภาพของราชการส่วน
นั้น โดยมีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ราชการ และรับ
ผิดชอบงานในหน้าที่

มาตรา ๑๔ กรมหรือทบวง การเมือง (ซึ่ง) ที่มีฐานะ เทียบ กรม ใน
สำนักนายกรัฐมนตรีนั้น ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓
และมาตรา ๒๔

มาตรา ๑๕ กระทรวงหนึ่ง ๆ มีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ว่าการ
ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือ
รัฐมนตรีตั้งราชการหรือมีทั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการและรัฐมนตรีตั้งราชการ เป็น
ผู้ช่วยตั้งราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรี ตั้งราชการ การตั้ง
ราชการ ของรัฐมนตรี ช่วย ว่าการ หรือรัฐมนตรี ตั้งราชการ ให้เป็น ไปตาม
ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะได้มอบหมาย

เมื่อรัฐมนตรี ว่าการ กระทรวง ไม่อาจ ปฏิบัติ ราชการได้ (และถ้า
กระทรวงนั้นไม่มี) ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ(หรือรัฐมนตรีตั้งราชการ) เป็นผู้
รักษาราชการแทน (หรือ) ถ้าไม่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการหรือ (รัฐมนตรีตั้งราช
การ) มี แต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้ ก็ให้คณะ รัฐมนตรี มอบหมายให้
รัฐมนตรีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

อำนาจในการตั้งหรือการอนุญาตหรือการ ให้อนุมัติรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงจะพึงปฏิบัติราชการตามกฎหมายใด ๆ ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้น
มิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบให้ปลัดกระทรวง
ทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องของกรมใด
กรมหนึ่งโดยเฉพาะ จะมอบให้อธิบดีกรมนั้น ๆ ทำการแทนในนามรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงก็ได้ แต่การมอบอำนาจเช่นนี้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ กระทรวง ๆ หนึ่งนอกจากมีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวง
รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีช่วยราชการ ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่ง
เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ราชการ ประจำ ของกระทรวง รองจากรัฐมนตรี
(ว่าการ กระทรวง) และรับ ผิดชอบ (ใน) ควบคุม ราชการ ประจำ (ของ) ใน
กระทรวงและบังคับบัญชาสำนักงานปลัดกระทรวง

ถ้ากระทรวงใดมีราชการประจำมากจะให้มีรองปลัดกระทรวง หรือผู้
ช่วยปลัดกระทรวง หรือทั้งรองปลัด กระทรวง และ ผู้ช่วย ปลัดกระทรวง เป็นผู้
ช่วยตั้งราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง การตั้ง
ราชการของรองปลัดกระทรวง หรือผู้ช่วยปลัด กระทรวง ให้เป็นไปตามที่ปลัด
กระทรวงจะได้มอบหมาย

เมื่อปลัด กระทรวงไม่ อาจปฏิบัติ ราชการได้ (และถ้าไม่มี) ให้รอง
ปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษา ราชการแทน
(หรือ)ถ้าไม่มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจ
ปฏิบัติราชการได้ ก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตั้งอธิบดี หรือผู้ดำรง
ตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ในกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๑๗ ถ้ากระทรวงใดมีราชการสำคัญหลายอย่าง จะแยก
กระทรวงนั้น ๆ เป็นทบวงก็ได้ ทบวงหนึ่งมีรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นผู้ว่าการ
ทบวง มีหน้าที่ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
ในราชการของทบวงนั้น

มาตรา ๑๘ ในกระทรวงหนึ่งให้จัดระเบียบบริหารราชการ ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมหรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม

เว้นแต่
บางกระทรวงซึ่งเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยก ส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรม
ก็ได้

ส่วนการจัดระเบียบ(ราชการ)บริหารราชการ ในกระทรวง อันเกี่ยว
กับการทหารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ (จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร)
นั้น

มาตรา ๑๙ ในทบวงหนึ่งให้จัดระเบียบบริหารราชการ ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) กรม

เว้นแต่บางทบวงซึ่งเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะ
ไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรมก็ได้

สำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่สำนักงานปลัดทบวงด้วย แต่ตาม
ความจำเป็นจะให้มีสำนักงานปลัดทบวงในทบวงนั้นด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่า
นี้ให้สำนักงานปลัดทบวงมีฐานะเทียบกรม

การจัดระเบียบในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดทบวง
และกรมของทบวง ให้อนุโลมจัดเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐
มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๐. สำนักงานเขตานุการรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทาง
การเมือง มีเขตานุการรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง เป็นผู้
 ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

แต่ถ้าสำนักงานเขตานุการรัฐมนตรีกระทรวงใด มีราชการมากจะ
 ให้มีผู้ช่วยเขตานุการรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ ผู้ช่วยเขตานุการ
 รัฐมนตรีเป็นข้าราชการการเมือง

สำนักงานเขตานุการรัฐมนตรี จะแบ่งส่วนราชการ เป็นแผนก (หรือ
 หมวด) ก็แต่ด้วยปริมาณและคุณภาพของราชการ โดยมีหัวหน้าส่วนราชการ
 นั้นเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ในกรณีที่เขตานุการรัฐมนตรี ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วย
เขตานุการ รัฐมนตรี เป็น ผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วยเขตานุการ
รัฐมนตรีหรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
ให้ข้าราชการในสำนักงานเขตานุการรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๒๑. สำนักงาน ปลัดกระทรวง มีหน้าที่ (ควบคุม) เกี่ยวกับ
ราชการประจำทั่วไปในกระทรวง (มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ)

ในกรณีที่มรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง ให้รอง
 ปลัดกระทรวง (และ) หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา
ข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบงานในสำนักงานปลัด
 กระทรวงรองจากปลัดกระทรวง

ราชการส่วนหนึ่ง ส่วนใด ของกระทรวง ซึ่งมีได้แยก ไปให้เป็น หน้าที่
 ของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวงแบ่งราชการเป็นส่วนต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกอง หรือแผนก(หรือหมวด) ก็แต่ด้วยปริมาณและคุณภาพของราชการ โดยมี หัวหน้าส่วนราชการนั้นเป็นผู้ปกครอง บังคับบัญชาข้าราชการ และ รับผิดชอบ งานในหน้าที่

มาตรา ๒๒ กรมซึ่ง ๕ ๕ กระทรวง มีหน้าที่ เกี่ยวกับ ราชการส่วน หนึ่งส่วนใดของกระทรวง ซึ่งได้แยกมาเป็นหน้าที่ของกรม

ทุกกรมมีอธิบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ ในสังกัดและรับ รับผิดชอบในราชการของกรมนั้น

ถ้ากรมใดมีราชการมากจะ ให้มีรองอธิบดี หรือผู้ช่วย อธิบดี หรือทั้ง รองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดีเป็นผู้ช่วย (สั่ง) ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีของกรม นั้นก็ได้

ในกรณีที่มีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี การ(สั่ง)ปฏิบัติราชการของ รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีให้เป็นไปตามที่อธิบดีจะได้ออกหมาย

รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ข้าราชการใน กรมนั้น และรับผิดชอบงานรองจากอธิบดี

เมื่ออธิบดีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (และถ้ากรมนั้นไม่มี) ให้รอง อธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน(หรือ)ถ้าไม่มี รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือแม้ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงตั้งปลัดกระทรวงหรืออธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อธิบดี ในกระทรวง หรือหัวหน้ากองคนใดคนหนึ่ง ในกรมเดียวกันเป็นผู้รักษาราชการแทนได้

มาตรา ๒๓ ในกรมหนึ่งให้จัดระเบียบบริหารราชการ ดังนี้

(๑) สำนักงานเลขาธิการกรม เงินแต่บางกรมซึ่งเห็นวา
ไม่มีความจำเป็นจะไม่แยก ส่วนราชการตั้งขึ้น เป็นสำนักงาน เลขาธิการ กรม
ก็ได้

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นของ หรือแผนก (หรือหมวด)
แต่แต่ปริมาณและคุณภาพของราชการแห่งส่วนนั้น ๆ

มาตรา ๒๕ สำนักงานเลขาธิการกรมมีหน้าที่ เกี่ยวกับ ราชการทั่วไป
ของกรม มีเลขาธิการกรมเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ข้าราชการและรับผิดชอบ
ของงานในหน้าที่

ส่วนต่าง ๆ ซึ่งแบ่งแยกเป็นของ หรือแผนก (หรือหมวด) ให้หัวหน้า
ตามที่ได้แบ่งแยกไว้ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการ
หรือหัวหน้าของ หรือหัวหน้าแผนก (หรือหัวหน้าหมวด) ปกครองบังคับบัญชา
ข้าราชการและรับผิดชอบงานในหน้าที่

เมื่อผู้อำนวยการ หัวหน้าของ หรือหัวหน้าแผนก (หรือหัวหน้า
หมวด มีเหตุจำเป็นที่จะ) ไม่อาจปฏิบัติราชการ(ไม่)ได้ ก็ให้อธิบดีตั้ง
ข้าราชการ(ผู้มีอาวุโส)ที่เห็นสมควร ในของหรือแผนก (หรือหมวด)นั้น ๆ
แต่แต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทนได้

ลักษณะ ๒

ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

มาตรา ๒๕ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้

- (๑) ภาค
- (๒) จังหวัด
- (๓) อำเภอ

หมวด ๑

ภาค

มาตรา ๒๖ ให้รวมท้องที่หลายจังหวัดตั้งเป็นภาค

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตภาคให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ ในภาคหนึ่งให้ มีผู้ว่าราชการภาค คนหนึ่ง เป็น หัวหน้า

ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาค ภายในเขตภาค และ
จะให้มีรองผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการภาคเป็นผู้ช่วยก็ได้

การตั้งราชการของรอง ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ช่วย ผู้ว่าราชการภาค
ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการภาคจะได้มอบหมาย

รองผู้ว่าราชการ ภาค หรือ ผู้ ช่วย ผู้ ว่า ร าช ก าร ภาค ให้ถือ ว่าเป็น ผู้
ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคภายในเขตภาค และ
รับผิดชอบงานรองจากผู้ ว่าราชการภาค

ผู้ว่าราชการภาค รองผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการ
ภาค ดังกัตกระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการภาคมีอำนาจให้คุณให้โทษ
บรรจุ แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายบริหารภายในเขตภาค ได้ตามกฎหมายและตาม
ที่เจ้ากระทรวงหรืออธิบดีจะได้มอบหมาย)

มาตรา ๒๘ ผู้ว่าราชการภาคมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหาร ราชการ แผ่น ดิน ตาม กฎ หมาย และ ระเบียบ

แบบแผน

(๒) บริหารราชการแผ่นดินตามที่กระทรวง ทบวง กรม

จะได้มอบหมาย

(๓) ควบคุมดูแลราชการทั่วไปในเขตภาค

ในการนี้ให้มีอำนาจตรวจตรา ชี้แจง แต่งตั้งความเห็น สั่ง และ

แนะนำให้เจ้าหน้าที่ในภาคนั้นปฏิบัติ เมื่อการนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ
แบบแผน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของกระทรวง ทบวง กรม

ผู้ว่าราชการภาคมีอำนาจให้บำเหน็จ ตงโทษ บรรจุ และแต่งตั้ง
ข้าราชการฝ่ายบริหารภายในเขตภาคได้ตามกฎหมาย และตามที่รัฐมนตรี
เจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีจะได้มอบหมาย

มาตรา ๒๘ ถ้ากระทรวง ทบวง กรมใดเห็นสมควรจำเป็นจะต้อง
ให้เจ้าหน้าที่ของราชการประจำภาคซึ่งแต่จะเรียกชื่อ ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่า
ราชการภาคในการปฏิบัติและควบคุม ราชการ อันเป็นหน้าที่ของ กระทรวง
ทบวง กรมนั้นภายในเขตภาคก็ให้ทำได้

ให้เจ้าหน้าที่ของราชการประจำภาค มีอำนาจหน้าที่ ตรวจตรา ชำแจง
แสดงความคิดเห็น ตั้งแนะนำ และปฏิบัติราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบ
แผน (และ) คำสั่ง หรือคำวินิจฉัย ของกระทรวง ทบวง กรมซึ่งตนสังกัด
และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ บริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวง
ทบวง กรมนั้น ในภาคนั้น

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ว่าราชการภาคไม่อาจปฏิบัติราชการ (ตามปกติ) ได้
ให้รองผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ช่วย ผู้ว่าราชการภาค แลแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน
แต่ถ้าไม่มีรองผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการภาค
(ไม่มี) หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการ (ตามปกติ) ได้และผู้ว่าราชการภาค
มิได้ตั้งผู้ใดให้รักษาราชการแทน ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำภาคผู้มีอาวุโส
ตามระเบียบแผนปฏิบัติราชการแทนได้

มาตรา ๓๑ ให้แบ่งส่วนราชการของภาค ดังนี้

(๑) สำนักงานภาค มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของ
ภาคนั้นและผู้ว่าราชการภาคเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ

(๒) ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำภาคซึ่งกระทรวง
ทบวงกรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับ ราชการของ กระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ
ซึ่งมี หัวหน้าส่วนราชการ ประจำภาคนั้น ๆ เป็นผู้ปกครอง บังคับบัญชา
รับผิดชอบ

หมวด ๒

จังหวัด

มาตรา ๓๒ ให้รวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัดมีฐานะ
เป็นนิติบุคคล

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๓ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการจังหวัดเป็นที่ปรึกษา
ของผู้ว่าราชการ จังหวัด ในการบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัดนั้น (และมี
หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัด)

คณะกรรมการจังหวัดประกอบด้วยปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วน
ราชการประจำจังหวัดซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งมาประจำ ผู้ว่า
ราชการจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการจังหวัดโดยตำแหน่ง

มาตรา ๓๔ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการ จังหวัดคนหนึ่งเป็นหัว
หน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาค ในเขต
จังหวัดและรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัดและอำเภอ

ผู้ว่าราชการจังหวัด สังกัด กระทรวงมหาดไทย (มีอำนาจหน้าที่
บริหาร ราชการ ในจังหวัด ซึ่งก่อน ใช้พระราชบัญญัติ เป็นอำนาจ และหน้าที่
ของข้าหลวงประจำจังหวัดและกรมการจังหวัด)

บรรดาอำนาจและหน้าที่ เกี่ยวกับราชการซึ่งข้าหลวง ประจำจังหวัด
หรือกรมการจังหวัดมีอยู่ ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการ

จังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ(ในการ)ให้(คุณให้โทษ)บำเหน็จลงโทษ
บรรจ และแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายบริหาร ภายในเขตจังหวัด (นั้น) ได้ตาม
กฎหมายและคามท (เจ้า) ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีจะได้มอบหมาย

มาตรา ๓๕ ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะมี ผู้ว่า ราชการ จังหวัด เป็น
หัวหน้าปกครอง บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบงานบริหารราชการ
ของจังหวัดดังกล่าวในมาตรา ๓๔ ให้มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการ
ประจำจังหวัดซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ส่งมาประจำ ทาบทเป็นผู้ช่วยเหลือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมในจังหวัดนั้น

มาตรา ๓๖ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (ตาม
ปกติ) ให้ปลัดจังหวัดรักษาราชการแทน แต่ถ้าปลัดจังหวัดไม่อาจปฏิบัติ
ราชการ (ตามปกติ) ได้ และมีผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้ตั้งผู้ใดให้รักษาร
าชการแทน ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดผู้มีอาวุโสตามระเบียบ
แบบแผนรักษาราชการแทน

มาตรา ๓๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน
ในจังหวัด (นั้น) ดังนี้

- (๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผน
- (๒) บริหาร ราชการ แผ่นดิน ตาม (คำสั่งของ) ทกระทรวง ทบวง
กรม (ต่าง ๆ) จะได้มอบหมาย
- (๓) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่ง คำแนะนำแจ้ง ของผู้ว่า
ราชการภาค ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย (หรือ) ระเบียบแบบแผน คำสั่ง
หรือคำวินิจฉัยของกระทรวงทบวงกรม
- (๔) ควบคุมดูแลราชการแผ่นดินอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล
ซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลในจังหวัดนั้นปฏิบัติ

ในการใหม่อำนาจตรวจตราแสดงความเห็น ตั้ง และแนะนำให้
เจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นปฏิบัติ เมื่อการนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายระเบียบแบบแผน
คำสั่งความจำเป็นของกระทรวงทบวงกรม

- (๕) ควบคุมดูแลเทศบาลและสุขาภิบาลใน จังหวัดนั้น ตามกฎหมาย
- (๖) จัดและดำเนินเกี่ยวกับงบประมาณและทรัพย์สินส่วนหนึ่งของจังหวัด
- (๗) คุ้มครองดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

มาตรา ๓๘ ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัด ดังนี้

- (๑) (ส่วนกลาง) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่บริหารราชการทั่วไป
ของจังหวัดนั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
- (๒) ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมได้ตั้งขึ้นในจังหวัดนั้น มี
หน้าที่บริหารราชการของกระทรวงทบวงกรม ซึ่งมหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ
เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

หมวด ๓

อำเภอ

มาตรา ๓๙ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ ให้มีหน่วยราชการบริหารรองจาก
จังหวัดเรียกว่าอำเภอ

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๐ ในอำเภอหนึ่งมีนายอำเภอคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครอง
บังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการ
ของอำเภอ

นายอำเภอสังกัดกระทรวงมหาดไทย (มีอำนาจหน้าที่บริหาร ราชการ
ซึ่งก่อน ใช้พระราชบัญญัติเป็นอำนาจ และหน้าที่ของกรมการอำเภอและนาย
อำเภอ)

บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอหรือนายอำเภอ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรมการอำเภอและนายอำเภอมียุ ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ

มาตรา ๔๑ ในอำเภอหนึ่ง นอกจากจะมีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบดังกล่าวในมาตรา ๔๐ ให้มีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมในอำเภอนั้น

มาตรา ๔๒ ถ้านายอำเภอไม่อาจปฏิบัติราชการได้ตามปกติ และมีใครผู้ใดเป็นผู้รักษาราชการแทน ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนรักษาราชการแทน

มาตรา ๔๓ นายอำเภอ มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในอำเภอ (พหุ) ดังนี้

(๑) บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

ถ้ากฎหมายใด มีได้บัญญัติว่า การปฏิบัติ ตาม (พระราชกำหนด) กฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ก็ให้พึงเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะต้องรักษาราชการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการแผ่นดินตามคำสั่ง คำแนะนำ และของผู้อำนาจราชการภาค ผู้ดำรงราชการจังหวัด และผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่น ๆ ซึ่งผู้อำนาจราชการภาค ผู้ดำรงราชการจังหวัด หรือกระทรวงทบวงกรมมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย (หรือ) ระเบียบแบบแผนคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ

(๓) ควบคุมดูแลเทศบาล และสุขาภิบาลใน อำเภอนั้น ตามกฎหมาย

มาตรา ๔๔ ให้แบ่งส่วนราชการของอำเภอ ดังนี้

(๑) (ส่วนกลาง) สำนักงานอำเภอ มีหน้าที่บริหารราชการทั่วไปของอำเภอ นั้น นายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

(๒) ส่วน(อื่น)ต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่บริหารราชการเกี่ยวกับราชการของกระทรวงทบวงกรม ซึ่งมีหัวหน้าส่วนงาน ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๔๕ การจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

ลักษณะ ๓

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๔๖ ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควร จัดให้ราษฎรมีสถวนในการปกครองท้องถิ่น(นน) ให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๔๗ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) เทศบาล
- (๒) สุขาภิบาล

มาตรา ๔๘ การจัดระเบียบ(และ)การปกครอง (ของ) เทศบาลและสุขาภิบาล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

บทเปิดเสรี

มาตรา ๔๙ ในกรณีพระราชบัญญัตินี้ มอบหมายอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งใดใดกต ในกรณีพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด มอบหมายให้ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ปฏิบัติหน้าที่แทนใดกต ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้แทนแทน

ในกรณีตามกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เป็นกรรมการ

หรือใหม่อำนาจหน้าที่อย่างใด ก็ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามความในวรรคแรก
ทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้น ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่แทน
ด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๐. ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (แต่
ให้มอำนาจออกกฎเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้)
(กฎนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้.)

.....
.....
ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่
คณะกรรมการเข้าประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านกรรมการมีอะไรจะชี้แจง
หรือไม่

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการไม่มีอะไรจะชี้แจง
นอกจากได้เสนอคำแก้คำผิดไปยังท่านผู้มาซึ่งมีเกียรติแล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอให้เดชาธิการฯ อ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข ที่
ปรวรก ไม่มีการแก้ไข ชื่อหมวด ข้อความเบื้องต้น กรรมการคัดออก
มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ ไม่มีการแก้ไข
ลักษณะ ๑ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖
มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖
มีการแก้ไข มาตรา ๑๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐

มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มีการแก้ไข อักษร ๒
ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๒๕ ไม่มีการ
แก้ไข หมวด ๑ ภาค ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มีการแก้ไข มาตรา ๓๑ ไม่มีมีการแก้ไข หมวด ๒
จังหวัด ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๒ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔
มีการแก้ไข

พันเอก หลวงชำนาญยุทธศิลป์ : ข้าพเจ้าขอถามกรรมาธิการ
ว่าในมาตรา ๓๔ ตอนที่ ๒ เมื่อทางคณะกรรมการได้แก้อำนาจของผู้ว่า
ราชการจังหวัดแล้ว ก็เติมตอนที่ ๓ นั้นความประโยคที่ว่า “ผู้ว่าราชการ
จังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย” ควรจะย่อหน้าหรือว่า จะให้ต่อท้าย
เพราะเป็นระเบียบการเขียน

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการได้ย่อหน้าขึ้น
วรรคใหม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ควรพิจารณาเสียให้ถี่ ยังไม่ได้ความ

พันเอก หลวงชำนาญยุทธศิลป์ : เพราะเหตุว่าในมาตรานี้ตอนที่
๒ นั้น มีการแก้ไขในคณะกรรมการ ขอให้ท่านกรรมาธิการอ่านทวน
อีกทีหนึ่งว่าเป็นข้อความที่รัดกุมหรือยัง ควรจะย่อหน้าหรืออย่างไร เพราะ
กฎหมายฉบับนี้ก่อนจะออกไปควรจะต้องมีการอ่านกันหลาย ๆ คน แต่ถ้า
หากท่านจะยืนยันความเห็นว่าควรแก้ตามที่ท่านได้เขียนไว้แล้ว ก็ขอให้อธิบาย
ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทยนั้น สัมควรจะย่อหน้า หรือ
ใช้ในพารากราฟแรก

นายหยุด แสงอุทัย กรรมาธิการ : กรรมาธิการได้ตัดร่างของ
รัฐบาลเหลือวรรค ๒ ว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย”
ความกยุดเพียงแค่นั้น ทนเถียงกับอำนาจหน้าที่เห็นว่าเป็นคนละเรื่อง คือคน

ตั้งกตกระทรงไหนกว่าใจทนน แดงรองอำนาจนุกเป็นคนละเรื่อง จึงได้
ขงพรรคใหม่ อานแดงโตความดี แดงทักใจใหม่หนักเห็นจากจางกว่า
วางเดิม คืออำนาจอะไรก็ให้เป็นอำนาจของข้าหลวงประจำจังหวัดเดิมก็ให้
เป็นอำนาจหน้าทของผู้ว่าราชการตามกฎหมายใหม่

พันเอก หลวงชำนาญยุทธศิลป์ : ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง เพราะ
เหตุว่าคนอ่านกฎหมายฉบับนี้ความเข้าใจ แต่ความมุ่งงามในการเขียน
หนังสือถาถาม กรรมการ เห็นว่า ถ้าเขียนอย่างนี้ก็ตามแต่ก็แล้วแต่
กรรมการ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : อานต่อไปได้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา
๓๗ มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข

พันโท หลวงรณสีทธิพิชัย : ดั้นไปเดี่ยวแล้ว ข้าพเจ้าเพิ่งมาอ่าน
เห็นบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการที่ มาตรา ๓๕ บอกว่าขอแก้ไข
ใหม่ โดยใช้คำว่า “ มาตรา ๕ ให้นำ มาตรา ๒๒ ” คือหมายความว่า
มาตรา ๓๕ เดิมทั้งหมดไม่เอา เอาความใหม่ตั้งแต่คำว่า “ มาตรา ๕ ให้นำ
มาตรา ๒๒ ” มาจนถึงใน “ สำนักนายกรัฐมนตรีโดยอนุโตม ” จนถึง
มาตรา ๓๕ อย่างนหรือ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
เข้าใจถูกต้อง คือมาตรา ๓๕ เดิมข้อความไม่รัดกุม กรรมการขอแก้ไข
ใหม่ทั้งมาตรา

พันโท หลวงรณสีทธิพิชัย : ขอแก้มาตรา ๓๕ หรือขอแก้มาตรา
๕ เพราะว่าในกฎหมายฉบับนี้อาจว่ามาตรา ๕ ให้นำมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และ
มาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโตม

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : ถูกแล้ว มาตรา ๓๕ ของ
ฉบับก่อนมาตรา ๓๕ ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอาจจะตกไป

พินโท หลวงรณสีทธิพิชัย : ของผมเป็นมาตรา ๔

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : หายข้อใจหรือยัง

พินโท หลวงรณสีทธิพิชัย : ของผมตกเห็นเป็นมาตรา ๔

เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร : หมวด ๓ ข้อ ๓ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มีการแก้ไข มาตรา
๔๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มีการแก้ไข มาตรา ๔๕ ไม่
มีการแก้ไข ลักษณะ ๓ ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๖ มีการแก้ไข มาตรา ๔๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๘ มีการ
แก้ไข บทเบ็ดเสร็จ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา
๕๐ มีการแก้ไข

ไม่มีมติจำกัดความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : จบการพิจารณารวระที่ ๒ แล้ว คือ
ไปเป็นการพิจารณารวระที่ ๓

ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ ประกาศร่างพระราชบัญญัติ^{*} ใช้บังคับเป็น
กฎหมายได้ ขอให้ไปรดยกมือ^{*}

มีมติจำกัดมือโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรดยกมือ^{*}
ไม่มีมติจำกัดมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นสมควรให้
ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติ^{*} เป็นกฎหมายได้ โดยพร้อมเพรียงกัน

ต่อไปหมายเลข ๔ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว พิจารณาเป็น
วาระที่ ๒

บันทึกแก้ไขเพิ่มเติมของกรมการวิสามัญ

เดชะนุการกรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔... ขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในร่างพระราช
บัญญัติ เป็นดังนี้ คือ

๑. หน้า ๒ มาตรา ๖ แก้เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคนหนึ่ง เรียก
โดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วยนายรัฐมนตรีเป็นประธาน รอง
นายรัฐมนตรีเป็นรองประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในหลักราชการ
(พลเรือน) ซึ่งรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือ
ตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้า(นาย)คน แต่ไม่เกินเจ็ด
(นาย)คน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
คณะรัฐมนตรี”

๒. หน้า ๖ มาตรา ๒๔ แก้เป็น

“มาตรา ๒๔ การแต่งตั้งข้าราชการ การเมืองใน ตำแหน่งที่ต่ำกว่า
รัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด(เลือก) แต่งตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควรตาม
เหตุผลในทางการเมือง ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี”

๓. หน้า ๖ มาตรา ๒๕ อนุมาตรา (๕) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ แก้เป็น

“(๕) ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ (๑) หรือ (๔)”

๔. หน้า ๘ มาตรา ๓๔ เพิ่มคำว่า

“ในกรณีเช่นว่าน ให้บาท บัญญัติว่าด้วย การอุทธรณ์ มาใช้บังคับ

โดยอัตโนมัติ” ต่อท้ายมาตรา

๕. หน้า ๗ มาตรา ๓๕ แก้เป็น

“ มาตรา ๓๕ การบรรจุข้าราชการพลเรือน ให้ปิดกระทรวงหรือ
อธิบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี บรรจุตาม
เกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุร บรรจุจากบุคคลที่สอบแข่งขัน
สำเร็จในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจตุร การบรรจุให้บรรจุในอันดับ ๑ ชั้นตา

(๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี บรรจุจากบุคคลที่สอบแข่งขัน
สำเร็จในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี การบรรจุให้บรรจุในชั้นตรีอันดับ ๓
ชั้นตา ทั้งนี้ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๔๒

สำหรับ(กรณีตาม (๑) ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาดัง
กล่าวในวรรคแรกเป็นผู้บรรจุได้) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค การบรรจุ
ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรจะมอบให้ผู้ว่าราชการภาค หรือ ผู้ว่าราชการ
จังหวัด ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีจะมอบให้ผู้ว่าราชการภาคเป็นผู้บรรจุได้”

๖. หน้า ๘ มาตรา ๓๗ วรรคสอง แก้เป็น

“ ข้าราชการพลเรือน ชั้นจตุรที่บรรจุราชการมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อย
กว่าสี่ห้าปี และได้รับเงินเดือน ๓๒๐ มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี และ
ดำรงตำแหน่งประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าหัวหน้าแผนก หัวหน้า
กองและอธิบดีรับรองว่าเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและความสามารถที่จะเป็นข้าราชการ
พลเรือนชั้นตรีได้ อธิบดีจึงจะคัดเลือกให้เลื่อนชั้นเป็นข้าราชการชั้นตรี โดย
อนุมัติ อ.ก.พ. กรมก.ได้ แต่ข้าราชการพลเรือนดังกล่าวจะเลื่อนชั้นเป็น
ข้าราชการพลเรือนชั้นโทต่อไปไม่ได้”

๗. หน้า ๘ มาตรา ๔๕ เพิ่มคำว่า

“ ทงนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ. ” คือทำย

วรรคแรกของมาตรา

๘. หน้า ๓๐ มาตรา ๕๕ ทวิ แก่เป็น

“ มาตรา ๕๕ ทวิ การเลื่อนอันดับในชั้นหนึ่งๆ และการเลื่อนชั้นใน
ชั้นหนึ่งๆ สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ในราชการบริหาร ส่วนภูมิภาค
รัฐมนตรี เจ้าสังกัด จะมอบหมายให้ผู้ว่า ราชการภาค ส่งเดือน ตาม เกณฑ์ ที่
กำหนดในมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ ก็ได้ ”

๘. หน้า ๓๐ มาตรา ๕๕ ตร แก่เป็น

มาตรา ๕๕ ตร การเลื่อนอันดับในชั้นหนึ่งๆ และการเลื่อนอันดับใน
อันดับหนึ่งๆ สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุตถา ใน ราชการบริหารส่วนภูมิ
ภาค ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาจะมอบหมายให้ผู้ว่าราชการภาค
หรือผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเดือนตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๕๓ และมาตรา
๕๕ ก็ได้ ”

๓๐. หน้า ๓๐ มาตรา ๕๖ อนุมาตรา (๑) แก่เป็น

“ (๑) สำหรับตำแหน่งเสมียนพนักงานประจำแผนก หรือตำแหน่งที่
เทียบเท่า ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
จากผู้บังคับบัญชาดังกล่าว แวดตรวจเป็นผู้พิจารณาและแต่งตั้ง ”

๓๑. หน้า ๓๐ มาตรา ๕๖ ขอเติมเป็นอนุมาตรา (๑ ทวิ)

“ (๑ ทวิ) สำหรับตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าให้
ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากผู้บังคับ
บัญชาดังกล่าวแวดตรวจ พิจารณาแล้วเสนอไปให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้
ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดแต่งตั้งต่อไป ”

๓๒. หน้า ๑๒ มาตรา ๕๒ ทวิ แก้เป็น

“ มาตรา ๕๒ ทวิ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ (๓) หรือ (๔) ผู้มีอำนาจตั้งอนุญาตการลาออกตามมาตรา ๕๓ ต้องตั้งให้ผู้นอกจากราชการ ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการขอขรณมาใช้บังคับโดยอนุโลม ”

๓๓. หน้า ๑๓ มาตรา ๕๔ ทวิ ขอเติมเป็นวรรคสอง

“ การขอยกเว้นให้นำมาตรา ๑๕ วรรคสองมาใช้บังคับโดย อนุโลม และให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ ทวิ ”

๓๔. หน้า ๑๘ มาตรา ๑๑ อนุมาตรา (๒ ทวิ) แก้เป็น

“ (๒ ทวิ) ผู้ว่าราชการภาคมีอำนาจตั้งให้ข้าราชการตำแหน่งประจำแผนก หรือเทียบเท่าประจำแผนกลงไป ใน ราชการบริหาร ส่วนภูมิภาค ในภาค พก ราชการได้ ”

๓๕. หน้า ๒๒ มาตรา ๑๕ ตวิ แก้เป็น

“ มาตรา ๑๕ ตวิ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกรัฐมนตรีเจ้าสังกัดสั่งไล่ออก หรือปลดออก มีสิทธิที่จะขอขรณคำสั่งของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดต่อไปยัง ก.พ. ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ ก.พ. มีอำนาจวินิจฉัยและเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดังการต่อไป และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่สั่งการต่อไป เมื่อสั่งไปแล้วอย่างไร้ให้แจ้งให้ ก.พ. ทราบ และคำสั่งของนายกรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ”

๓๖. หน้า ๒๓ มาตรา ๑๖ ทวิ แก้เป็น

“ มาตรา ๑๖ ทวิ บรรดาพระราชกฤษฎีกาและกฎ ก.พ. ที่ใช้บังคับอยู่แต่ก่อนฉบับพระราชบัญญัตินี้ ให้คงไว้ได้ต่อไปก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ”

๓๗. บันทึกเดชาอนุการ ขอเติม มาตรา ๕ ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)

เดชาอนุการ

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๔...

ร่างพระราชบัญญัติ^{แก้ไข}แก้ไข^{แก้ไข}ผู้แปรญัตติ ๒ นายคือ ๑. พันเอก เพ็ชร
อุดมบุษยาศิลป์ พริยะโยธิน ๒. พระราชธรรมนิเทศ คณะกรรมการ
ได้ทำการพิจารณาพร้อมด้วยนายเสริม วินิจฉัยกุล ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏ
ผลของการพิจารณาคงต่อไป

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	”	”
<u>มาตรา ๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๓</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๑ คณะกรรมการ</u>		
<u>ข้าราชการพลเรือน</u>	”	”
<u>มาตรา ๖</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	”	”

<u>มาตรา ๗</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	”	”
<u>มาตรา ๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๐</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๑</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๓</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๓ ทวิ</u>	กรณีการเพิ่มขบวนใหม่	
<u>มาตรา ๑๔</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๕</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๒ บททั่วไป</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๖</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๘</u>	”	”
<u>มาตรา ๑๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๒๐</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๓ ข้าราชการการเมือง</u>	”	”
<u>มาตรา ๒๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๒๓</u>	”	”
<u>มาตรา ๒๔</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕</u>	”	”
<u>ลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ</u>	”	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๒๖</u>	ไม่ผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	”	”
<u>มาตรา ๒๘</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๐</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๓</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๔</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๖</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๗</u>	”	”
<u>มาตรา ๓๘</u>	พระราชกรณียกิจ ขอแปรญัตติได้ กรรมาธิการได้แก้ไขและเร่งรัด ผู้แปรญัตติขอ มีการแก้ไข	
<u>มาตรา ๓๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๔๐</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๔๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๔๓</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔</u>	”	”
<u>มาตรา ๔๔ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๔๔ ตร</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	

<u>มาตรา ๔๕</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๖</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๗</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๘</u>	”	”
<u>มาตรา ๔๙</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๐</u>	”	”
<u>มาตรา ๕๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๕๑ ทวิ</u>	กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๕๒</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๒ ทวิ</u>	กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๕๓</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๔</u>	”	”
<u>มาตรา ๕๔ ทวิ</u>	กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๕๕</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือน</u>		
<u>รัฐพาณิชย์</u>	”	”
<u>มาตรา ๕๖</u>	”	”
<u>ลักษณะ ๖ ข้าราชการพลเรือน</u>		
<u>ในพระองค์</u>	”	”
<u>มาตรา ๕๗</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๗ ข้าราชการพลเรือน</u>		
<u>วิสามัญ</u>	”	กรรมวิธีการตัดออก

<u>มาตรา ๕๘</u>	„	กรรมวิธีการคัดออก
<u>ลักษณะ ๘ ข้าราชการตำรวจ</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๙</u>	„	มีการแก้ไข
<u>ลักษณะ ๙ ข้าราชการครู</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๐</u>	„	„
<u>ลักษณะ ๙ ทวิ ข้าราชการพลเรือน</u>		
<u>วิธีสามัญ</u>	กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๖๐ ทวิ</u>	กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>ลักษณะ ๑๐ วินัยข้าราชการพลเรือน</u>		
<u>หมวด ๓ วินัย</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๑</u>	„	„
<u>มาตรา ๖๒</u>	„	„
<u>มาตรา ๖๓</u>	พินเชก เพียร สฤษฏียุทธศิลป์ พิริยะ โยธิน ขอแปรญัตติได้ กรรมวิธีการได้ แก้ไขและชัดเจนแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๔</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๕</u>	„	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๖</u>	„	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๗</u>	„	„
<u>มาตรา ๖๘</u>	„	„

<u>มาตรา ๖๘</u>	พันเอก เพ็ชร ตฤญยุทธศิลป์ พิริยะ โยธิน ขอแปรญัตติได้ กรรมการ ได้แก้ไขและรับแจ้งแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ มีการแก้ไข	
<u>มาตรา ๗๐</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีมีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๗๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๗๓</u>	”	”
<u>หมวด ๒ โทษผิดวินัย</u>	”	”
<u>มาตรา ๗๔</u>	”	”
<u>มาตรา ๗๕</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๕ ทวิ</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	
<u>มาตรา ๗๖</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีมีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๗</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๘</u>	”	”
<u>มาตรา ๗๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๐</u>	”	ไม่มีมีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ ทวิ การรักษาวินัย</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	
<u>มาตรา ๘๐ ทวิ</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	
<u>มาตรา ๘๐ ตวิ</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	
<u>มาตรา ๘๐ จคจ</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	
<u>มาตรา ๘๐ เบญจ</u>	กรรมการเพิ่มชั้นใหม่	

หมวด ๓ การอุทธรณ์คำสั่งกองโทษ ไม่มีผู้แปรญัตติ มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๘๑</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๒</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๓</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๔</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๕</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๕ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
<u>มาตรา ๘๕ ตวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	

ลักษณะ ๓๓ บทเฉพาะกาล ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๘๖</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๗</u>	”	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๘</u>	”	”
<u>มาตรา ๘๘</u>	”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๙</u>	”	”
<u>มาตรา ๙๐ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	

บัญชีตราเงินเดือนข้าราชการ

พดเรอณ บัญชีหมายเลข ๑

<u>ข้าราชการเมือง</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
-----------------------	------------------	---------------

บัญชีหมายเลข ๒ ข้าราชการ

พดเรอณสามัญ ข้าราชการพดเรอณ

รัฐพาณิชย์ ข้าราชการพดเรอณใน

<u>พระองค์ และข้าราชการครู</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
--------------------------------	------------------	---------------

บัญชีหมายเลข ๓ เงินเพิ่มพิเศษ

และค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ไม่มีผู้แปรญัตติ มีการแก้ไข

บัญชีหมายเลข ๔ โทษลดหนี้เงินเดือน

และโทษตัดเงินเดือน กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๔...

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการ

พลเรือน

.....
.....

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔..."

มาตรา ๗ พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับ ตั้งแต่บัดนี้จากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๘ ให้ยกเลิก พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน
พหุศักราช ๒๔๗๕ และกฎหมายอื่นซึ่งมีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติ
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๙ ในพระราชบัญญัติ

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับราชการโดย
ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ในกระทรวงทบวงกรม
ฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง แต่ไม่รวมถึงข้าราชการฝ่ายตุลาการ ตามกฎหมายว่า
ด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

“รัฐมนตรีประจำสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงและ
หมายความรวมถึงตอถึงนายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี
รัฐมนตรีและทบวงกรมเมืองอื่นที่กฎหมายกำหนดให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้
บังคับบัญชา กับประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชา
ด้านกิจการสภาผู้แทนราษฎร

“กระทรวง” หมายความว่ารวมถึงตอถึงสำนักนายกรัฐมนตรี

“กรม” หมายความว่ารวมถึงตอถึงสำนักงานปลัดกระทรวงและทบวง
กรมเมืองที่มีฐานะเทียบเท่ากรม

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่ารวมถึงตอถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“อธิบดี” หมายความว่ารวมถึงตอถึงผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี
ที่เป็นหัวหน้าทบวงกรมเมืองที่มีฐานะเทียบเท่ากรม

มาตรา ๙ ให้นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ. รักษาการตามพระ
ราชบัญญัติ

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง - เรียกโดยย่อว่า "ก.พ." ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน ๓ อัตรา (พลเรือน) ซึ่งเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้า (นาย) คนแต่ไม่เกินเจ็ด (นาย) คนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๗ กรรมการให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี และอาจได้รับ(เลือก)แต่งตั้งใหม่ ถ้าตำแหน่งกรรมการดังกล่าวว่างลงก่อนกำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนด(หก)สามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการที่เหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๘ ให้มีเลขาธิการ(ของ) ก.พ.(นาย)คนหนึ่ง และเจ้าหน้าที่รองลงไปตามสมควร

มาตรา ๙ ถ้าในการประชุมคราวใด ประธาน ก.พ. ไม่มาประชุมให้รองประธาน ก.พ. เป็นประธาน

ถ้าประธาน ก.พ. และรองประธาน ก.พ. ไม่มาประชุม ให้กรรมการเลือกกันเองเป็นประธานเฉพาะในการประชุมคราวนั้น

การประชุมของ ก.พ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามจึงเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มจนออกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๑๐ ก.พ. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการเพื่อทำการใด ๆ แทนได้

มาตรา ๓๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
นี้และกฎหมายอื่น ให้ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการพลเรือน
- (๒) กำหนดหลักสูตร และวิธีการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือกตาม
ความต้องการของส่วนราชการฝ่ายพลเรือน เพื่อรับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชา
ณ ต่างประเทศ เว้นแต่กรมตำรวจ
- (๓) ดูแลและจัดการศึกษาของนักเรียนฝ่ายพลเรือนในต่างประเทศ
- (๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการสอบ (ได้) ไม่เกินครึ่งหนึ่งของ

ร้อยละ

- (๕) ออกกฎ ก.พ. เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
กฎ ก.พ. นั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้
บังคับได้

มาตรา ๓๒ ให้มี

- (๑) อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง หรือทบวงการเมืองซึ่ง
เทียบกระทรวง เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. กระทรวงหรือทบวงการเมืองซึ่ง
เทียบกระทรวง โดยออกนามกระทรวงหรือทบวงการเมืองนั้น ๆ

- (๑ ทวิ) อนุกรรมการสามัญประจำกรม หรือทบวงการเมืองซึ่ง
เทียบกรม เรียกโดยย่อว่า "อ.ก.พ. กรม หรือทบวงการเมืองซึ่งเทียบกรม"
โดยออกนามกรมหรือทบวงการเมืองนั้น ๆ

- (๒) อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า "อ.ก.พ.
จังหวัด" โดยออกนามจังหวัดนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ อ.ก.พ. กระทรวง ประกอบด้วยรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
เป็นประธาน ปลัดกระทรวง ยี่สิบสี่ และหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะ

เทียบกรม เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. น. เดออกตั้งเลขานุการ
หนึ่ง (นาย) คน

อ.ก.พ. น. นอกจากมีหน้าที่ตั้งระเบียบได้ ในบทมาตราค้าง ๆ แห่งพระราช
บัญญัติ ให้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๓ ทวิ อ.ก.พ. กรม หรือทบวงการเมืองซึ่งเทียบกรม
ประกอบด้วยอธิบดี รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี
หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการ ที่เทียบกอง เป็น อนุกรรมการโดย
ตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. น. เดออกตั้งเลขานุการหนึ่งคน

อ.ก.พ. น. นอกจากมีหน้าที่ตั้งระเบียบได้ ในมาตราต่าง ๆ แห่งพระราช
บัญญัติ ให้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๔ อ.ก.พ. จังหวัดประกอบด้วย (ข้าหลวงประจำ) ผู้ว่า
ราชการจังหวัดเป็นประธาน (และกรรมการ) ปลัดจังหวัด และหัวหน้า
ส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ส่งมาประจำจังหวัด
เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. น. เดออกตั้งเลขานุการหนึ่ง (นาย) คน
อ.ก.พ. น. มีหน้าที่ช่วย ก.พ. และ อ.ก.พ. กระทรวง ปฏิบัติการ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติในจังหวัดนั้น

มาตรา ๓๕ ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ
อนุกรรมการตามมาตรา ๓๐ และ อ.ก.พ. ต่าง ๆ ด้วยโดยอนุโลม

ลักษณะ ๒
บททั่วไป

มาตรา ๓๖ ข้าราชการพลเรือนมี ๗ ประเภท
(๑) ข้าราชการการเมือง ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการเมือง

(๒) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในอัตราสามัญ

(๓) ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการรัฐพาณิชย์ ตามที่จะได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.

(๔) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งในพระองค์พระมหากษัตริย์ ตามที่จะได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.

((๕) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ)

(๖) ข้าราชการตำรวจ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในกรมตำรวจ

(๗) ข้าราชการครู ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษาธิการอันเกี่ยวเนื่องกับการให้การศึกษ ตามที่ได้กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยครู

(๗ ทวิ) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ

มาตรา ๓๗ ให้ข้าราชการพลเรือนได้รับเงินเดือน ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

สำหรับข้าราชการตำรวจให้ได้รับเงินเดือนตามอัตราซึ่งกำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

ในบั้นหนึ่ง ๆ ให้กระทรวงการคลังกำหนดเงินในงบประมาณไว้สำหรับการเดือนเงินเดือนข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

มาตรา ๓๗ ชั้นข้าราชการพลเรือนนอกจากข้าราชการการเมืองและ
ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

- (๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุร
- (๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี
- (๓) ข้าราชการพลเรือนชั้นโท
- (๔) ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก
- (๕) ข้าราชการพลเรือนพิเศษ

ในชั้นหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็นอันดับตามมติของพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๘ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนนอกจากตำแหน่งการเมือง
และตำแหน่งวิสามัญ

- (๑) เต็มยอนพนักงาน
- (๒) ประจำแผนก
- (๓) หัวหน้าแผนก
- (๔) หัวหน้ากอง
- (๕) อธิบดี
- (๖) ปลัดกระทรวง

ส่วนตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะได้มีกฎ ก.พ. กำหนดเทียบกับ
ตำแหน่งที่กล่าวมาแล้ว

มาตรา ๓๙ ข้าราชการพลเรือนผู้ไปรับราชการตามกฎหมายว่าด้วย
การรับราชการทหาร เมื่อออกจากราชการที่ไปรับนั้นโดยไม่มีความเสียหาย
แต่ประการใดจะเข้ารับราชการในชั้น อันดับ และชั้นที่ ได้รับอยู่ ในขณะ
ไปรับราชการตามกฎหมายนั้นภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันพ้น
ราชการทหาร ให้กระทรวงทบวงกรมเดิมรับบรรจุที่เดิม แต่ถ้าจะ
บรรจุให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขณะไปรับราชการทหาร ให้กระทรวงทบวง

กรมเดิมบรรจุได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๒๑ ข้าราชการพลเรือน ผู้ใด ซึ่งรัฐบาล ตั้งให้ ไป ทำงาน
เทศบาลหรือองค์การสาธารณะ ถ้ากระทรวงทบวงกรมเดิมเรียกกลับเข้า
บรรจุในราชการ ให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่ในขณะเรียกกลับ
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

ลักษณะ ๓
ข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๒ ตำแหน่งข้าราชการการเมือง มีดังนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รองนายกรัฐมนตรี
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- (๔) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
- (๕) รัฐมนตรีว่าการทบวง
- (๖) รัฐมนตรี
- (๗) เสนาธิการนายกรัฐมนตรี
- (๘) เสนาธิการนายกรัฐมนตรี
- (๙) เสนาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- (๑๐) ผู้ช่วยเสนาธิการนายกรัฐมนตรี
- (๑๑) ผู้ช่วยเสนาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- (๑๒) เสนาธิการรัฐมนตรีว่าการทบวง

มาตรา ๒๓ การแต่งตั้งรัฐมนตรีกิตติมศักดิ์ การขอลออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี
กิตติมศักดิ์ ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๔ การแต่งตั้ง ข้าราชการการเมือง ในตำแหน่ง ที่ต่ำกว่า
รัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดบุคคลซึ่งเห็นสมควรตามเหตุผล ในทาง

การเมือง ซึ่งเป็นผู้คนล้มบดักจะบ่นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ โดย
ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕ ข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี ออก
จากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมลาตั้งให้ออก โดยอนุมัติของคณะ
รัฐมนตรี จะเป็นการออกโดยมลาความผิดหรือในมลาความผิดก็ตาม
- (๔) คณะรัฐมนตรี ทอน ญัตติ ให้แต่งตั้ง ออก จากตำแหน่ง หรือ
รัฐมนตรีเจ้าสังกัดออกจากราชการ
- (๕) ขาดคุณสมบัติที่กำหนดไว้สำหรับเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

กติกาสภา

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

มาตรา ๒๖ ผู้สมัครเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต้อง สอบตรง
ขั้นหรือสอบคัดเลือก และต้องมลาคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เต็มใจในการปกครอง ตามรัฐธรรมนูญ ด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ
- (๔) ไม่เป็นผู้มลาทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตพัน
เพื่อนไม่สมบูรณ์ หรือเป็นโรคตามทระบได้ในกฎ ก.พ.
- (๕) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างถูกพักราชการ
- (๖) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๗) ไม่เป็นผู้มลาหนี้สินพันพิน

(๘) ไม่เป็นผู้เคย (ต้อง) รับโทษจำคุกโดย คำพิพากษาถึงที่สุด ให้ (รับโทษ) จำคุก เว้นแต่ความผิด (ในลักษณะฐาน) ที่เป็นเหตุโทษ หรือ ความผิดที่หมิ่นก้าหนดโทษชนิดโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออกจากราชการ ในทางวินัย

(๑๐) ไม่เป็นผู้เคยถูกปลดออกจากราชการ

(๑๑) ไม่เป็นผู้เคยถูกไล่ออกจากราชการ

มาตรา ๒๗ ผู้ที่ขาดคุณสมบัติมาตรา ๒๖ (๘) หรือ (๑๐) (อ.) ก.พ. (กระทรวงที่ผู้สมัครเข้ารับราชการ) อาจพิจารณาต่อว่าผู้ นั้นได้กลับ คนประพฤติเป็นคนดี และในกรณีขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ (๘) ผู้ นั้น ได้ออกจากราชการไปเกินกว่า ๒ ปี หรือในกรณีขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ (๑๐) ผู้ นั้นได้ออกจากราชการไปเกินกว่า ๓ ปีแล้ว จะยกเว้นให้เป็น รายบุคคลก็ได้ แต่มติของก.พ. ในการประชุมปรึกษาก่อน ยกเว้นเช่นนี้ควร เป็นเอกฉันท์

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในกรณีออกจากราชการเพราะ
ทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๒๘ ตำแหน่ง ข้าราชการ พด เรือรบใด ที่โดยลักษณะ ปริมาณ หรือคุณภาพ ของงานไม่ เหมาะสมแก่การ แต่งตั้ง ผู้เข้ารับราชการ ให้ กระทรวงเจ้าสังกัดทำความตกลงกับก.พ. วางข้อบังคับไว้มิให้แต่งตั้งผู้เข้ารับราชการในตำแหน่งนั้น

มาตรา ๒๙ ผู้สมัคร สอบ แข่งขัน จะต้อง มีพิน ความรู้ ตาม ที่จะ ได้ กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๓๐ ให้ ก.พ. จัดการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพด เรือรบ เช่น วิชาและชั้นตรีตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด โดยคำนึงถึง

ลักษณะและคุณภาพ ของราชการ ในหน้าที่ และจะแบ่งส่วนราชการเพื่อจัด การสอบแข่งขันสำหรับแต่ละส่วนก็ได้

มาตรา ๓๑ การสอบแข่งขันนั้นตามปกติให้มีขึ้นครั้ง แต่เมื่อใดมี การสอบแข่งขันใหม่ออกแล้ว บัญชีการสอบแข่งขันคราวก่อนเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๓๒ ผู้สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกที่ได้คะแนนสูง มีสิทธิ จะได้รับเลือกเข้ารับราชการก่อนผู้ได้คะแนนต่ำลงมาตามลำดับ

มาตรา ๓๓ ผู้สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือก ซึ่งมั่งคั่งที่จะได้รับ บรรจุเข้ารับราชการ ถ้าปรากฏฐานะทางสังคมนับค้ำตามมาตรา ๒๖ เป็น อันหมดสิทธิ์ที่จะได้รับการบรรจุ

มาตรา ๓๔ ผู้สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกผู้ใดที่ได้รับการบรรจุเข้ารับ ราชการแล้ว หากปรากฏภายหลังว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ ตั้ง แลก่อนได้รับการบรรจุแล้ว ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจสั่งบรรจุสั่งถอนการบรรจุและการ แต่งตั้งนั้นโดยพลัน ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตาม อำนาจ และหน้าที่ และการได้รับ เงินเดือนก่อน มีคำสั่งถอน การบรรจุ และการ แต่งตั้งนั้น

มาตรา ๓๕ การบรรจุข้าราชการพลเรือน ให้ปิดจักรกระทรวงหรือ อธิบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี บรรจุตามเกณฑ์ดัง ต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรา บรรจุจากบุคคลที่สอบแข่งขัน ดำรงในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรา การบรรจุให้บรรจุในอันดับ ๑ ชั้นค่า

(๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี บรรจุจากบุคคลที่สอบแข่งขันใน วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี การบรรจุให้บรรจุในชั้นตรีอันดับ ๑ ชั้นค่า ทั้งนี้ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒

สำหรับกรณีตาม (๓) จะให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา
ดังกล่าวในวงแรกเป็นผู้บรรจุก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้ใดได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปดัด
กระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แต่ได้
กรณี อาจคิดเลือกหรือต่อเบ็ดเตล็ดบรรจุเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนที่ใช่วิชา
นั้น ๆ ในชั้นใด ๆ ที่ไม่สูงกว่าชั้นโทได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๓๗ การบรรจุบุคคลเข้าเป็นข้าราชการ ในตำแหน่งวิชาการ
หรือช่างฝีมือและการปรับปรุงเขาชน การเลื่อนอันดับ และการเลื่อนชน
เงินเดือนของข้าราชการเช่นว่านั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการใน
กฎ ก.พ.

มาตรา ๓๘ ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรดา เดือนชนเป็นชั้นตรีได้โดย
การต่อมแข่งขันในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรดาที่รับราชการมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า
สิบห้าปีและได้รับเงินเดือน ๑๒๐ บาทมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบ
ห้าปีดำรงตำแหน่งประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าหัวหน้าแผนก หัวหน้า
กอง และอธิบดีรับรองว่าเป็นผู้สมควรสมควร และความสามารถที่จะเป็น
ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้ อธิบดีจะคัดเลือกให้เดือนชนเป็นข้าราชการ
พลเรือนชั้นตรีก็ได้ แต่ข้าราชการพลเรือนดังกล่าวจะเลื่อนชนเป็นข้าราชการ
พลเรือนชั้นโทต่อไปไม่ได้

มาตรา ๓๙ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นตรีชนเป็นชั้นโท ให้
ปดัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แต่ได้กรณี พิจารณาคัดเลือกจาก
ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีซึ่งรับราชการ ในชั้นตรีมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า
สามปี ที่มคณวุฒิและความสามารถ แล้วเสนอไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง

เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาเห็นสมควรเลื่อนผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ถูก
เสนอชื่อหรือไม่ก็ตาม ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งเลื่อนขึ้นต่อไป

กำหนดเวลาสามปี (มิให้นำมาใช้บังคับแก่) ให้ลดเป็นหนึ่งปีสำหรับ
ผู้ที่ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

มาตรา ๔๐ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นโทชั้นพิเศษ ให้
ปลดกระทรวงหรืออธิบดีบัญชา แลวแต่กรณี พิจารณาคัดเลือกจาก
ข้าราชการพลเรือนชั้นโท ซึ่งรับราชการในชั้นโทมาแต่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า
สามปีตามคุณสมบัติและความสามารถ แลวเสนอไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง เมื่อ
อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาเห็นสมควรเลื่อนผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ถูกเสนอชื่อ
หรือไม่ก็ตาม ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งเลื่อนขึ้นต่อไป

มาตรา ๔๑ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอกชั้นพิเศษ ให้
รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเลือกจากข้าราชการพลเรือนชั้นเอก ซึ่งรับ
ราชการชั้นเอกมาแต่ไม่น้อยกว่าห้าปีตามคุณสมบัติ และความสามารถ
แลวเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วย
แลวให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งเลื่อนขึ้นต่อไป

มาตรา ๔๒ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดได้เลื่อนชั้น ให้ได้รับเงินเดือนใน
อันดับและขั้นค่าของชนกได้เลื่อนชั้น แต่ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าอันดับ
ค่าของชนกได้เลื่อนชั้น ก็ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับที่เท่ากับอัตราเงินเดือน
ที่ได้รับอยู่

มาตรา ๔๓ การเลื่อนอันดับภายในชั้นหนึ่ง ๆ นั้น ให้ปลัดกระทรวง
หรืออธิบดีบัญชาโดยอนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แลวแต่กรณี เป็นผู้
พิจารณาคัดเลือกและตั้งเลื่อนจากผู้ที่อยู่ในอันดับถัดลงไป โดยคำนึงถึงความ
อุตสาหะ ความสามารถและการปฏิบัติตามวินัย ตลอดจนคุณภาพและ
ปริมาณแห่งราชการตำแหน่งนั้น ๆ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ในกฎ ก.พ.

การเดือนอนันตบัตรราชการพลเรือนพิเศษ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งโดย (อนุโลมตามความในวรรคก่อน) อนันตบัตรรัฐมนตรี

ข้าราชการพลเรือนผู้ใดเดือนอนันตบัตรนั้น ให้ได้รับเงินเดือนในขั้นค่า ของอนันตบัตรเดือนชน

มาตรา ๔๔ การเดือนชนในอนันตบัตรหนึ่ง ๆ นั้นให้ปลดกระทรวงหรือ อธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งให้ได้โดยปกติ บัตรหนึ่งชน โดยคำนึงถึงความอดุสาหะ ความสามารถและการปฏิบัติตาม วิทยาสอดคล้องคุณภาพและปริมาณแห่งราชการในตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย

การเดือนชนในอนันตบัตรหนึ่ง ๆ สำหรับข้าราชการพลเรือนพิเศษให้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งให้ได้โดยปกติบัตรหนึ่งชน โดย (อนุโลมตามความในวรรคก่อน) อนันตบัตรรัฐมนตรี

ข้าราชการพลเรือนผู้ใดควรได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ในกรณีพิเศษเกิน กว่าหนึ่งชน ผู้มีอำนาจ แต่งเดือนชน เงินเดือน จะแต่งตั้งให้ได้ตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๔๕ ทวิ การเดือนอนันตบัตรในชั้นหนึ่ง ๆ สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรีในราชการบริหารส่วนภูมิภาค รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะมอบ ให้ผู้ว่าราชการภาคแต่งตั้งตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๓ ก็ได้

มาตรา ๔๕ ตร การเดือนชนในอนันตบัตรหนึ่ง ๆ สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี ผู้บังคับบัญชาจะมอบหมายให้ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตั้ง เดือนตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๔ ก็ได้

มาตรา ๔๕ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในตำแหน่งข้าราชการ

พลเรือนให้เป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ตำแหน่งเสมียนพนักงานหรือตำแหน่งเทียบเท่า ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรา
- (๒) ตำแหน่งประจำแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราหรือชั้นตรี
- (๓) ตำแหน่งหัวหน้าแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นตรีหรือชั้นโท
- (๔) ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นโทหรือชั้นเอก
- (๕) ตำแหน่งอธิบดีหรือปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนพิเศษ

มาตรา ๔๖ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน(ให้)ดำรงตำแหน่ง ให้กระทำดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับตำแหน่งเสมียนพนักงาน ประจำแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา(ตงกล่าว) แดงแต่กรณี เป็นผู้พิจารณา(แแต่งตั้ง) แดงเสนอไปยัง อ. ก. พ. กรม เมื่อ อ. ก. พ. กรมเห็นชอบด้วยแล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่งตั้งต่อไป

(๒) สำหรับตำแหน่งหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แดงแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาแแต่งเสนอไปยัง อ. ก. พ. กระทรวง เมื่อ อ. ก. พ. กระทรวงพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งแต่งตั้งต่อไป

(๓) สำหรับตำแหน่งอธิบดี ปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งที่เทียบ

เท่าให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาแล้วเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อ
คณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๔๗ ราชการส่วนภูมิภาคพิเศษ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดทำ
ความตกลงกับ อ. พ. เพื่อกำหนดคุณสมบัติ พนความรู้ และวิชาเลือก
หรือสอบคัดเลือกอย่างอื่น เพื่อให้การบรรจุและแต่งตั้งโดยความเที่ยงธรรม
ที่จะได้บุคคลที่มีความรู้และความสามารถในราชการ แล้วรายงานไปยังคณะ
รัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลให้ทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๘ ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง และจะแต่งตั้ง
ข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งทันทีได้ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นคราวคราว ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับ
บัญชา แล้วแต่กรณี สั่งข้าราชการพลเรือนผู้ที่เหมาะสมควรให้รักษาการใน
ตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้ แต่ถ้าตำแหน่งที่ว่างลงนั้นเป็นตำแหน่งอธิบดีหรือปลัด
กระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่ง
ผู้รักษาการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตามความในวรรคก่อนให้
มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้นด้วย

มาตรา ๔๙ การโอนข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการประเภท
วิสามัญไปบรรจุต่างกระทรวงในชั้น อนัตบ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม อาจ
ทำได้โดยกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอน
นั้นแล้ว

การโอนข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดทรมโอน
มาบรรจุในรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และเมื่อได้รับ
อนุมัติแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ
การโอนข้าราชการพลเรือนชั้นเอก (ลงไป) และชั้นโท ให้ อ. ก. พ.

กระทรวงที่จะรับโอนมานั้นพิจารณาอนุมัติ (และได้เมื่ออนุมัติแล้ว สำหรับ)
การโอนข้าราชการพลเรือนชั้น (จัตวา) ครุและชั้น (ตรี) จัตวา (ให้ปลดค
กระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา โดยอนุมัติ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดแล้วแต่กรณี
เป็นผู้ส่งบรรจุ) ให้ อ.ก.พ. กรมที่จะรับโอนมานั้น พิจารณาอนุมัติและเมื่อได้
รับอนุมัติแล้ว สำหรับข้าราชการพลเรือน (ชั้นโทและ) ชั้นเอก และชั้นโทให้
รัฐมนตรีสังกัดเป็นผู้ส่งบรรจุสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรี และชั้นจัตวา
ให้ปลดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แล้ว
แต่กรณี เป็นผู้ส่งบรรจุ

การโอนข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการพลเรือนวิสามัญไป
 บรรจุต่างกรมในกระทรวงเดียวกัน ในชั้น อนัตบ และชั้นซึ่งไม่สูงกว่าเดิม
 อาจทำได้โดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ การโอนข้าราชการการเมืองมาเป็นข้าราชการพลเรือน
 (สามัญ) ประเภทอื่นจะกระทำมิได้

มาตรา ๕๑ ข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการประเภทวิสามัญ
 (และข้าราชการการเมือง) ออกจากราชการไปและมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖
 และมาตรา ๒๗ ถ้าสมัครเข้ารับราชการ ในตำแหน่งข้าราชการพลเรือนใน
 ชั้นอนัตบ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิมและทางราชการ ต้องการจะรับเข้าทำราชการ
 ให้ผู้ มีอำนาจ และหน้าที่พิจารณาอนุมัติการโอนตามมาตรา ๔๘ พิจารณา
 ตามวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด เมื่อเห็นว่าเหมาะสมกับราชการที่จะรับเข้า
 บรรจุหนักให้ ผู้ มีอำนาจ ส่งบรรจุตามมาตรา ๔๘ ส่งบรรจุได้

ผู้ ออกจากราชการโดยถูกเลิกตำแหน่ง ย่อมได้รับบรรจุตามความ
 ในมาตราหนักก่อนผู้ที่ออกจากราชการโดยเหตุอื่น

มาตรา ๕๒ ทวิ ข้าราชการการเมืองออกจากราชการไป และมีคุณ

สัมปัติตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ถ้าสมัครเข้ารับราชการในตำแหน่ง
ข้าราชการพลเรือนสามัญจะบรรจุให้ได้รับเงินเดือนได้ไม่สูงกว่าที่ได้รับอยู่ใน
ขณะดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๕๒ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดตาย ให้ถือว่าข้าราชการ
พลเรือนผู้นั้นออกจาก(ราชการ)ตำแหน่งนับแต่(วัน)เวลาตาย

มาตรา ๕๒ ทวิ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติตามที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ (๑) หรือ (๔) ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการลาออก
ตามมาตรา ๕๓ ต้องสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

มาตรา ๕๓ ภายใต้มันฉบับ แห่งกฎหมาย ว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญ
ข้าราชการ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการก็ยอมทำ
ได้ โดยยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเห็นชอบไปชั้นหนึ่ง ถ้าผู้ทรง
หนังสือขอลาออกนั้นไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตการลาออก ก็ให้เสนอหนังสือ
ต่อไปยังผู้บังคับบัญชาเห็นชอบไปตามลำดับ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการ
ลาออกได้สั่งอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากราชการตามคำสั่ง

ให้ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
จากผู้บังคับบัญชาดังกล่าว แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการลา
ออกของข้าราชการพลเรือน แล้วรายงานให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดทราบ แต่
ถ้าการลาออกของข้าราชการพลเรือนตำแหน่งหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง
อธิบดีหรือปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด
เป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาต

ถ้าผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการลาออก เห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่

ราชการระงับการอนุญาตให้ตาออกใจเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันยื่น
หนังสือขอตาออกใจได้

ในกรณีที่ผู้ขอตาออกใจเรื่องถูกกล่าวหาว่าทำผิดวินัยและอยู่ในระหว่าง
การสอบสวน หรือการพิจารณาทางวินัย ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการตาออก
จะระงับการอนุญาตให้ตาออกใจเพื่อรอฟังผลของเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่าทำผิด
วินัยก็ได้ แต่ถ้าวินัยของผู้ขอตาออกไม่ถูกตั้งโทษได้ ออกหรือปลดออก
หรือถูกสั่งให้ออกแล้ว จะระงับการอนุญาตให้ตาออกใจอีกต่อไปไม่ได้

ในกรณีที่ผู้ขอตาออกมีกรณีถูกกล่าวหาว่าทำผิดคดีอาญา ซึ่งมีใช้
ความผิด(ฐาน)ที่เป็นเหตุโทษหรือความผิดที่หนักกว่าโทษชนิดเหตุโทษ หรือ
ความผิดอันได้กระทำโดยประมาทกัก (ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการตาออกจะ
ระงับการอนุญาตใจก่อนหรือจะสั่งอนุญาตก็ได้) มีกรณีของหาว่า ทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรงกัก ห้ามมิให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาต ๗ การตาออก

มาตรา ๕๔ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการตาออกตามความในมาตรา
๕๓ เห็นสมควรให้ข้าราชการในบังคับบัญชา พ้นจากราชการ เพื่อบำเหน็จ
บำนาญ จะสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการ นอกจากการให้ออกเพื่อ
รับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุรับราชการนานก็ได้

แต่ในการให้พ้นจากราชการเพื่อบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทน
ในกรณีที่มิคำสั่งให้ออกโดยไม่มีคุณสมบัติอื่น ให้ทำได้เฉพาะเหตุดังนี้

(ก) เมื่อข้าราชการ พด. เรือนผู้ใด เจ็บ บิดย ไม่ อาจ ปฏิบัติ หน้าที่
ราชการของคนส่งมาเสมอแต่ไม่ถึง(เหตุ)ทุพพลภาพ ถ้าผู้มีอำนาจสั่งอนุญาต
การตาออกดังกล่าวในวาระแรกเห็นสมควรให้พ้นจากราชการแล้ว ให้สั่ง
ให้ผู้นั้นพ้นจากราชการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎ ก. พ.

(ข) เมื่อข้าราชการ พด. เรือนผู้ใด สมัครไป ทำการ ทาง องค์การ

ข้าราชการหรือบริษัทตามความประสงค์ของทางราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตั้ง
อนุญาตการลาออกดังกล่าวในวรรคแรกตั้งให้ผู้นั้นพ้นจากราชการได้

(ค) เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ (๓)
หรือ (๔) ก็ให้ผู้มีอำนาจตั้งอนุญาตการลาออกดังกล่าวในวรรคแรกตั้งให้ผู้นั้น
พ้นจากราชการ

มาตรา ๕๔ ทวิ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดหย่อนความสามารถในหน้าที่
จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นไป
กระทรวงเจ้าสังกัดใดต่อมส่วน สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุตถาใน
ราชการบริหารส่วนกลางกรมเจ้าสังกัดใดต่อมส่วน หรือสำหรับข้าราชการ
พลเรือนชั้นจตุตถาในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัดใดต่อมส่วน เมื่อได้
ทำการต่อมส่วนแล้ว สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรีให้รายงานไปยัง อ.ก.พ.
กระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุตถาให้รายงานไปยัง อ.ก.พ. กรม
เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ อ.ก.พ. กรม แล้วแต่กรณีได้พิจารณาเห็นสมควร
ให้พ้นจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตั้งอนุญาตการลาออกดังกล่าวตาม
มาตรา ๕๓ ตั้งให้ผู้นั้นพ้นจากราชการต่อไป

มาตรา ๕๕ การออกจาก ราชการ ของข้าราชการ พลเรือน ตำแหน่ง
อธิบดี ปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เพราะตายหรือลาออก ให้
นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ แต่ถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะ
ได้ออก ปลดออก ให้ออก หรือพ้นจากราชการ ต้องนำความกราบบังคม
ทูลให้ทรงทอดถอน

ลักษณะ ๕
ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

มาตรา ๕๖ การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การเลื่อนชน

การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ให้
เป็นไปตามกฎ ก.พ.

ลักษณะ ๖

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การเลื่อนชั้น การแต่งตั้ง การโอน และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ.

(ลักษณะ ๗)

(ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ)

(มาตรา ๕๗ การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ.)

ลักษณะ ๘

ข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๕๘ การบรรจุ (การเลื่อนยศ) การเลื่อน(ชั้น)เงินเดือน การแต่งตั้งและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัติ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้เป็นพิเศษ การเลื่อนยศตำรวจให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ลักษณะ ๙

ข้าราชการครู

มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยครู การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การเลื่อนชั้น การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการครู ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัติ

ลักษณะ ๕ ทวิ

ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

มาตรา ๖๐ ทวิ การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ.

ลักษณะ ๑๐

วินัยข้าราชการพลเรือน

หมวด ๑

วินัย

มาตรา ๖๑ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดข้อย่างหนึ่ง
ผู้ใดฝ่าฝืนให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิด จึงต้องได้รับโทษตามที่ ได้บัญญัติไว้ใน
หมวด ๒ แห่งลักษณะนี้

มาตรา ๖๒ ข้าราชการพลเรือนต้องสำนึกตนการปกครอง ตาม
รัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๖๓ ข้าราชการพลเรือน ต้องเชื่องฟัง และสุภาพเรียบร้อยต่อผู้
บังคับบัญชา

ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งให้
หน้าราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ห้ามมิให้ชดชนทดทง

ในการปฏิบัติราชการ ห้ามมิให้กระทำการข่มผู้บังคับบัญชาเห็น
คน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นชอบไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาต
เป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา ๖๔ ข้าราชการพลเรือนต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ตามนโยบาย
ที่รัฐบาลแถลง และให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความเอา
ใจได้ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ

มาตรา ๖๕ ข้าราชการพลเรือนต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ
จะแต่งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไม่ได้

ห้ามมิให้เป็นตัวกระทำการในทางหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ นอกจาก
ทางราชการจะสั่ง หรือ(จะ)ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

มาตรา ๖๖ ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความ
ซื่อสัตย์และประพฤติตนอยู่ในความสุจริต

ห้ามมิให้อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการ จะโดยทางตรง หรือ ทางอ้อมก็
ตาม เพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือแก่ผู้อื่น

ห้ามมิให้รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

มาตรา ๖๗ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาราชการอย่างดี มิให้ชนชดจาเป็น
ผู้ประพฤติชั่ว

ห้ามมิให้ประพฤติ ซงอาจ ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ ของตำแหน่ง หน้าที่
ราชการเช่น ประพฤติตนเป็นคนเสเพล เสพเครื่องของของเมาจนไม่สำมารก
ครของสติได้ มีหนี้สินรุงรัง หมกมุ่นในการพนันเป็นอาจัน กระทำความ
ผิดอาญา

มาตรา ๖๘ ข้าราชการพลเรือน ต้องไม่ กระทำการ ห้ามตประโยชน์
อย่างใด ๆ อันอาจเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมและเกียรติศักดิ์ ในหน้าที่
ราชการของตน

มาตรา ๖๙ ข้าราชการพลเรือนต้อง ต้อนรับ ให้ความสะดวก และ
สุภาพเรียบร้อย(ต่อผู้บังคับบัญชาและ)ต่อประชาชน ผู้มาติดต่อในกิจการ
อันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยามบุคคลใด ๆ

มาตรา ๗๐ ข้าราชการพลเรือนต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม
ของราชการ

มาตรา ๗๑ ข้าราชการพลเรือน ต้อง รักษา ความสามัคคี ระหว่ง
ข้าราชการและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๗๒ ข้าราชการพลเรือน ต้องออกสำหระ และอำนวยความสะดวก
สะดวกในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๗๓ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาความลับในราชการ

หมวด ๒

โทษผิดวินัย

มาตรา ๗๔ โทษผิดวินัยตามพระราชบัญญัติกรม ๖ สถาน คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) ดลดเงินเดือน
- (๕) ตัดเงินเดือน
- (๖) ภาคทัณฑ์

มาตรา ๗๕ การตงโทษไล่ออกนั้น จะกระทำไ้เมื่อ ข้าราชการ
พลเรือนผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังระบุไว้ต่อไปนี้

(ก) ทำความผิดของรับอาญาจำคุกหรืออาญา ที่หนักกว่าจำคุก โดย
คำพิพากษาถึงที่สุด ให้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ความ
ผิด (ในลักษณะฐาน) ที่เบ็ดหลู่โทษหรือความผิด ที่กำหนด โทษ หนักหลู่โทษ
หรือความผิดอื่นได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เสียหายแก่ราชการ เกือบหน้าที่
ของตน

(ข) ต้องคำพิพากษาให้เป็นคน อดตาย เพราะทำหน้ช่นชนด้วย
ความทุจริต

(ค) ทุจริตต่อหน้าราชการ

(ง) ขัดคำสั่งซึ่งผู้บังคับบัญชาสั่งโดยชอบด้วยราชการ และการ
ขัดคำสั่งนั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๑) ประมาณเงินเฉื่อ ในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่
ราชการอย่างร้ายแรง

(๑) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
ในกรณีเช่นนี้ให้ ผู้มีอำนาจ และหน้าที่ต่อไป แต่งตั้งคณะ กรรมการ
อย่างน้อยสาม(สาม)คนเพื่อทำการสอบสวนคือ

(๑) รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือ ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับ มอบหมาย จาก
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการพลเรือนตงแต่ชั้นพิเศษลงมา

(๒) ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมาย
จากปลัดกระทรวง หรืออธิบดี สำหรับข้าราชการพลเรือนตงแต่ชั้นเอกตงมา

(๒ ทวิ) ผู้ว่าราชการภาค สำหรับข้าราชการพลเรือน ตงแต่ชั้นโท
ตงมาในราชการบริหารในภาค

(๓) (ข้าหลวงประจำ) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้บังคับบัญชา
ที่ได้รับมอบหมายจาก(ข้าหลวงประจำ) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับข้าราชการ
พลเรือนชั้น(จตุรา) ตรีตงมาในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เมื่อคณะกรรมการ ได้ทำการ สอบสวน และรายงานมาแล้้ว ถ้า
รัฐมนตรี เจ้าสังกัด หรือ ผู้ บังคับบัญชา ที่ได้รับมอบ หมายจาก รัฐมนตรี เจ้า
สังกัดเห็นสมควรได้ออกจากราชการ ก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับ
บัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี ดังได้ออก
ด้วยความเห็นชอบของ อ.ก.พ.กระทรวงต่อไป แต่ถ้าเป็นความผิดที่ปรากฏ
ชัดแจ้ง ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจาก
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจพิจารณา สั่งได้ออกได้ โดยมีค้องทำการ สอบสวน
ตงไปเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

การสอบสวนนั้น ให้กระทำให้แล้วเสร็จโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน

ถ้ามีข้อบกพร่องใด ๆ ปรากฏขึ้นในข้อสอบ หรือข้อใด ๆ หนึ่ง
ข้อสอบให้ทันทีภายในกำหนดนั้นไม่ได้ ก็ให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง
แต่แต่ละครั้งเป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน และต้องแสดงเหตุที่ขอขยายเวลาไว้ด้วย
ทุกครั้ง แต่ถ้าขยายเวลาแล้วยังข้อสอบไม่ได้แล้วเสร็จ (จะขยายเวลาต่อไป
อีก) การสอบจะเป็นอันใช้ได้เมื่อได้รับอนุมัติ จากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
แต่ทั้งนี้ไม่เกินเก้าเดือนนับแต่วันได้รับหรือตั้งเรื่องกล่าวหา

วิธีการสอบตามมาตรา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

ในกฎ ก.พ.

มาตรา ๗๕ ทวิ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๗๕ เป็นเจ้าพนักงาน

ตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญา และให้มีอำนาจอย่างพนักงาน
สอบสวนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธี พิจารณาความอาญาเพียงเท่า
ที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ และโดยเฉพาะให้มีอำนาจ
ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) มีหนังสือสอบถามกระทรวงทบวงกรม และเทศบาลที่เกี่ยวข้อง
ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและการปฏิบัติ พร้อมทั้งเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) ให้กระทรวงทบวงกรมและเทศบาลที่เกี่ยวข้อง ส่งเอกสาร
หลักฐานต่าง ๆ หรือส่งบุคคลในสังกัดมาให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณา

(๓) ให้กระทรวงทบวงกรมและเทศบาลที่เกี่ยวข้องส่งผู้แทนมาชี้แจง

(๔) มีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาทำการสอบสวน หรือให้ส่ง
เอกสารหลักฐานของตนมาประกอบการพิจารณา

(๕) เรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร หลักฐานที่
เกี่ยวข้องของภรรยา

มาตรา ๘๖ การลงโทษปลดออกนั้น จะกระทำได้เมื่อข้าราชการ
พลเรือนผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังไม่ถึงกับจะต้องถูกไล่ออก
จากราชการ หรือมีเหตุผิดอันควรตักเตือน

ในกรณีเช่นนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๕ ว่าด้วยการสอบสวนและ
ตั้งลงโทษมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูก
สอบสวนโดยพนักงานสอบสวนว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่คดีความผิด
(ฐาน) ที่เป็นเหตุโทษหรือความผิดที่มีกำหนดโทษชนิดโทษ หรือความผิดอัน
ได้กระทำโดยประมาท หรือมีแต่กรณีต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ถูกสอบสวนเพื่อไล่ออกหรือปลดออก ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ข้าราชการผู้นั้น
สังเกตเห็นว่าจะให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างพิจารณาหรือสอบสวนจะเป็น
การเสียหายแก่ราชการ ก็ให้พิจารณาปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าเห็นว่ามัวหมอง หรือมีจรรยาบรรณจะตั้งให้ไล่ออก จากราชการตาม
มาตรา ๘๘ วรรคแรกไว้ก่อนก็ได้ แต่ถ้าภายหลังศาลพิพากษาว่ามีความผิด
หรือสอบสวนพิจารณาได้ความเป็นคดีที่จะต้องลงโทษไล่ออก หรือปลดออก
แล้ว ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นไล่ออกหรือปลดออกให้ตรงตามบท
วินัยแห่ง พระราชบัญญัติฉบับนี้ (หรือ) แต่ถ้าภายหลังปรากฏว่า
ไม่มัวหมองหรือมีจรรยาบรรณให้ผู้บังคับบัญชาตั้งผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ ในกรณี
เช่นว่านเท่าที่เกยวกับเงินเดือนให้ต่อเดือนจนกว่าผู้นั้นถูกตั้งให้พักราชการ หรือ

(ข) ถ้าปรากฏว่ามัวหมองหรือมีจรรยาบรรณไม่ปรากฏชัด จะตั้งได้เพียง
ให้พักราชการ

ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจตั้งพักราชการตามความใน (ข) นั้น คือ

(๑) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจตั้งให้ข้าราชการตำแหน่งปลัด
กระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าลงไปพักราชการได้

(๒) ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำแหน่ง
หัวหน้าแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบ (หัวหน้าแผนก) เฝ้าตรงไปพักราชการได้

(๒ ทวิ) ผู้ว่าราชการภาค มีอำนาจสั่ง ให้ข้าราชการ ตำแหน่งประจำ
แผนกหรือเทียบเท่าประจำแผนกในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ในภาคพัก
ราชการได้

(๓) (ข้าหลวงประจำ) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการ
ตำแหน่งเสมียนพนักงานหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าในราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ในจังหวัดพักราชการได้ ส่วนข้าราชการตำแหน่งประจำแผนกหรือตำแหน่ง
ที่เทียบเท่าในราชการบริหารส่วนภูมิภาคในจังหวัด (ข้าหลวงประจำ) ผู้
ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่ง ให้พักราชการได้ต่อเมื่อ ได้รับอนุมัติจากอธิบดี
เจ้าสังกัดหรือผู้ว่าราชการภาค

การให้พักการานั้น ให้พักตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เมื่อ
สอบสวนพิจารณาแล้ว ถ้าปรากฏว่า ผู้ถูกสั่งให้พักมิได้กระทำความผิด
และไม่มีความผิดความผิดเลย ผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการของสั่งให้ผู้นั้น
กลับไปตำแหน่งเดิม ถ้าปรากฏว่า ถึงแม้การสอบสวนพิจารณาจะไม่ได้
ความเป็นลัทธิว่า ผู้ถูกสั่งให้พักได้กระทำความผิด แต่กรณีความผิด
มีผลของอยู่ ถ้าเห็นว่าจะให้กลับไปราชการอีกอาจเสียหายแก่ราชการ
ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา ๗๗ วรรคแรก หรือถ้าเห็นว่า
ผู้นั้นยังอาจเป็นประโยชน์แก่ราชการ จะให้ผู้นั้นกลับไปราชการ ในตำแหน่ง
ที่ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมก็ได้

เงินเดือนของผู้ถูกสั่งให้พักการดังกล่าวมานั้น ให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญาหลายสำนวน หรือข้อหา

ว่ากระทำความผิดจนหลายเรื่อง ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งพักราชการ
ได้ทุกรื่อง

มาตรา ๗๗ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใด ข้อหาว่า ทำผิดจน อย่าง
ร้ายแรง และกระสอบส่งจนไม่ได้ความสำคัญว่ากระทำความผิดที่จะถูกไล่ออกหรือ
ปลดออก แต่ตามมตทินหรือมฉฉของในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น จะให้
รับราชการอีกจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ และอ.ก.พ. กระทรวงได้พิจารณา
เห็นสมควรให้ออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการลาออกดังกล่าว
ในมาตรา ๕๓ สั่งให้ออกจากราชการต่อไป

เมื่อข้าราชการพลเรือน ผู้ใดหย่อนความ (สามารถ) ประพฤติ หรือ
บกพร่องในหน้าที่ควรเหตุใดๆในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน สำหรับ
ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นไป กระทรวงเจ้าสังกัดได้สอบสวน สำหรับ
ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราในราชการบริหารส่วนกลาง กรมเจ้าสังกัดได้
สอบสวน หรือสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราในราชการบริหารส่วน
ภูมิภาค ผู้ว่าราชการภาคหรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวน เมื่อได้
ทำการสอบสวนแล้ว สำหรับข้าราชการพลเรือนตงแคว้นชั้นตรีขึ้นไป ให้
รายงานชั้นไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราให้
รายงานไปยัง อ.ก.พ. กรม เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ อ.ก.พ. กรม
แล้วแต่กรณี ได้พิจารณาเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจ
สั่งอนุญาตการลาออกดังกล่าวในวรรคแรกสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการต่อไป

เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดต้องจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดสำหรับ
ความผิด (ในลักษณะฐาน) ที่เป็นเหตุโทษหรือความผิดที่มีกำหนด โทษชั้น
เหตุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูก

ได้ออก หรือปลดออกจากราชการ ผู้มีอำนาจตั้งอนุญาตการลาออก
ดังกล่าวในวรรคแรกจะตั้งให้ผู้นอกรอกจากราชการก็ได้

คำสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นคำสั่งให้ออก
โดยไม่มีคความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

สำหรับข้าราชการพลเรือนพิเศษ การพิจารณาให้ออกจะต้อง
ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

มาตรา ๒๘ ข้าราชการพลเรือนผู้ใด กระทำ ผิดวินัยแต่ไม่ถึงขนาด
ได้ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้
บังคับบัญชาจะสั่งลงโทษลดเงินเดือนหรือตัดเงินเดือนก็ได้ หรือถ้าเห็น
ว่ามีเหตุอันควรปรานี หรือในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย จะสั่ง
ลงโทษภาคทัณฑ์โดยแสดงความผิดของผู้ให้ปรากฏเป็นหนังสือ และจะให้
ทำทัณฑ์บนไว้ด้วยก็ได้

โทษลดเงินเดือน (จะลงได้ไม่เกินหนึ่งชน) และโทษตัดเงินเดือน
(จะลงได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของอัตราเงินเดือนและไม่เกินกำหนด ตามเดือน)
ให้เป็นไปตามบัญชีหมายเลข ๕ ท้ายพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๙ การลงโทษ ข้าราชการพลเรือน ในส่วนราชการใดซึ่งมี
กฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะ จะลงโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราช
บัญญัติหรือจะลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยนั้น แต่อย่างใดอย่างหนึ่ง
ก็ได้ตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์

หมวด ๒ ทวิ
การรักษาวินัย

มาตรา ๓๐ ทวิ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่และสมควรจะสั่งข้าราชการ
ในบังคับบัญชาของตนให้ปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชาได้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บังคับ

บัญชาต้องพิจารณาว่า ความผิดของข้าราชการนั้นอยู่ในอำนาจของคนที่จะ

ตั้งโทษได้หรือไม่ ถ้าอยู่ในอำนาจของคนที่จะตั้งโทษ ก็ให้ตั้งตั้งโทษ

แล้วรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน ถ้าเห็นว่าความผิดนั้นควรจะต้อง

ตั้งโทษมากกว่าที่ตนจะมีอำนาจตั้งโทษได้ ก็ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชา

เหนือขึ้นไปเพื่อให้ตั้งโทษตามสมควร

ผู้บังคับบัญชาใด ไม่จัดการตั้งโทษ ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ที่ทำผิดวินัย

หรือจัดการตั้งโทษไม่เป็นการสุจริต ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชานั้นทำผิดวินัย

มาตรา ๘๖ ตริ ก่อนที่ผู้มีอำนาจตั้งโทษ จะตั้งโทษ ครังคราวใดก็คิด

ให้พิจารณาให้ถ่วงถ่วงนั้นหมายความว่า ผู้ที่จะต้องรับโทษนั้นมีความผิดจริงแล้ว

จึงตั้งตั้งโทษ ต้องระวังอย่าให้เป็นการตั้งโทษไปโดยพยานาหรือโทษจริต

หรือตั้งโทษแก่ผู้ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั่นเป็นอันขาด และในคำสั่งตั้งตั้งโทษ

ให้แสดงว่ากระทำผิดในมาตราใด และผิดในฐานใด

มาตรา ๘๗ จักว่า ถ้าผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชาได้ตั้งโทษข้าราชการแล้ว

ต้องส่งรายงานการตั้งโทษนั้นเสนอตามลำดับจนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แล้ว

ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดรายงานไปยัง ก.พ.

มาตรา ๘๘ เบญจ เมื่อผู้ที่มีอำนาจได้ตั้งตั้งโทษแล้ว ผู้มีอำนาจ

บังคับบัญชาเหนือผู้ที่ตั้งตั้งโทษนั้นมอำนาจที่จะเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยก

โทษเสียก็ได้ แต่ถ้าเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ตั้งเพิ่มนั้นรวมกับที่ส่งไว้แล้ว

เดิมต้องมีโทษเกินอำนาจผู้ที่ตั้งใหม่

หมวด ๓

การอุทธรณ์ (คำสั่งลงโทษ)

มาตรา ๘๑ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษฐาน
ผิดวินัย ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นต้องปฏิบัติตามทันที ถ้าเห็นว่าตน
ไม่ได้รับความเป็นธรรมในคำสั่ง กมัตถอุทธรณ์ (คำสั่งนั้น) ได้ตามวิธี
การทบทวนคดีได้ในหมวดนี้ แต่ถ้าปรากฏว่าการอุทธรณ์นั้นเป็นการอุทธรณ์
เท็จ ให้ถือว่าเป็นการผิดวินัย

มาตรา ๘๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๕ การอุทธรณ์ เนื่องจาก
การถูกลงโทษฐานผิดวินัย ให้อุทธรณ์ต่อ (รัฐมนตรีเจ้าสังกัด) ผู้บังคับ
บัญชาเหนือผู้สั่งลงโทษขึ้นไปชั้นหนึ่ง โดยทำเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานของ
๓ ชั้น ลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนภายใน
(เจ็ด) ห้าวันนับแต่วันรับคำสั่ง (ลงโทษ แต่ห้ามมิให้ยื่นอุทธรณ์ก่อนเวลา
ล่วงไปแล้วสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่เหตุอุทธรณ์เกิดขึ้น)

มาตรา ๘๓ ให้ผู้รับอุทธรณ์ส่งอุทธรณ์นั้นพร้อมด้วยคำชี้แจงของ
ตนที่จะฟังคดีไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตามลำดับ ภายในเจ็ดวัน
นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ (จนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด) ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้
บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้สั่งลงโทษข้าราชการผู้อุทธรณ์นั้น มีสิทธิทำคำชี้แจง
เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดได้) อันถูกต้องตามมาตรา ๘๒

มาตรา ๘๔ ให้ (รัฐมนตรีเจ้าสังกัด) ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้สั่งลงโทษ
พิจารณาระวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับ
อุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งจะพิจารณาให้ทันภายในกำหนดนั้นไม่ได้
ก็ให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง แต่แต่ละครั้งเป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน

แต่ต้องแต่งตั้งเหตุที่ของขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง แต่ถ้าขยายเวลาแต่ยังไม่
พิจารณาไม่แล้วเสร็จ จะขยายเวลาต่อไปอีกได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจาก
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด

มาตรา ๘๕ (รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีอำนาจวินิจฉัยให้ตั้งโทษขึ้นตาม
คำสั่งเดิมหรือจะตั้งลดโทษหรือยกโทษก็ได้ตามควรแก่กรณี)

(คำวินิจฉัย ของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ตามความ ในหมวดนี้ จะอุทธรณ์
อีกไม่ได้)

ถ้าผู้ต้องหาพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๘๔ วินิจฉัยให้ตั้งโทษขึ้น
ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเดิมหรือเบากว่า ผู้ถูกตั้งโทษจะอุทธรณ์ต่อไป
ไม่ได้ แต่ถ้าวินิจฉัยตั้งให้เพิ่มโทษผู้ถูกตั้งโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
เหนือขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง โดยยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือคนตามลำดับ
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยอุทธรณ์ชั้นบนเป็นที่สุด

มาตรา ๘๕ ทวิ ข้าราชการพลเรือนจะอุทธรณ์ได้แต่สำหรับตนเอง
เท่านั้น ห้ามมิให้อุทธรณ์แทนผู้อื่นเป็นอันขาด ห้ามมิให้ตั้งชอรวมกัน
หรือเข้ามาอุทธรณ์พร้อมกันหลายคน ห้ามมิให้ ประชุมกันเพื่อหารือเรื่อง
จะอุทธรณ์ และห้ามมิให้อุทธรณ์ก่อนเวลาต้องไปแสดงสัตย์สดใจ นับ
ตั้งแต่วันทมิเหตุจะต้องอุทธรณ์ กติชน

มาตรา ๘๕ ตร ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกรัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งได้
ออกหรือปลดออก มีสิทธิที่จะอุทธรณ์ คำสั่งของรัฐมนตรี เจ้าสังกัด คือไป
ยัง ก.พ. ในกรณีเช่นว่าน ให้ ก.พ. มีอำนาจวินิจฉัยและเสนอความเห็นไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการต่อไป และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่สั่งให้
การเป็นไปตามความเห็นของ ก.พ. และคำสั่งของนายกรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ลักษณะ ๑๑

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ข้าราชการ พด เรือนวิสามัญ ผู้ใด ได้รับราชการอยู่ก่อน
วันใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพด เรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖
และทำการหรือเคยทำการ ในตำแหน่งหน้าที่ราชการพด เรือนสามัญ ซึ่ง
หัวหน้าแผนกรับรองว่ามีความคุณวุฒิ ความสามารถที่จะรับ บรรจุ เป็น ข้าราชการ
พด เรือนสามัญได้ และเมื่อมีอัตราเงินเดือนข้าราชการพด เรือนสามัญชั้น
ถัดสูงกว่า และกระทรวงเจ้าสังกัดเห็นสมควรจะบรรจุในชั้นนั้นเข้าอันนับ
และชั้นเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ ก็ให้บรรจุได้

มาตรา ๘๗ ข้าราชการพด เรือนผู้ใด ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปทำงาน
ในองค์การสาธารณหรือเทศบาลก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และยังมี
มิได้กลับเข้ารับราชการ ในวันใช้บังคับ พระราชบัญญัตินี้ ให้ร้องขอต่อ
กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดเดิมให้เรียกกลับเข้ารับราชการได้ ถ้ากระทรวง
ทบวงกรมเจ้าสังกัดเรียกกลับเข้ารับบรรจุในราชการ ก็ให้ได้รับเงินเดือนไม่
สูงกว่าก็ได้ รับอยู่ในขณะ เรียกกลับตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๘ ครูประชาบาล หรือดำรงวิศศึกษา ตามระเบียบครู
ประชาบาลและดำรงวิศศึกษา ซึ่งเป็นข้าราชการพด เรือนวิสามัญตามพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพด เรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๗๐ (เมื่อเข้าเกณฑ์
แล้วไปนี้) ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพด เรือนสามัญในชั้นงบประมาณถัดไปโดย
ได้รับเงินเดือนตามชั้น อนดับ และชั้นตามที่ปรับใหม่ ตั้งแต่วันที่ใดเป็น
ข้าราชการพด เรือนสามัญเป็นต้นไป เมื่อเข้าเกณฑ์ต่อไปนี้

- (๑) มีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๒๖
- (๒) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรครู หรือ ประกาศนียบัตร ประโยค

มัธยมศึกษาหรือเทียบวุฒยฐานะเท่าประโยชน์มัธยมศึกษา หรือเป็นผู้ได้รับเงิน
เดือนคงแต่ยด้นบาทขึ้นไป และได้ทำหน้าทการงานมาแต่เป็นเวลาดัดต่อกัน
ไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๘๘ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำผิดวินัยข้าราชการพล
เรือนก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษ
ผู้ผิดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๘๙ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำผิดวินัยข้าราชการ
พลเรือนก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และผู้บังคับบัญชาได้สั่งดำเนินการ
สอบสวนพิจารณาทางวินัย ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้ว ให้ถือ
ว่าการสั่งการและสอบสวนพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วนั้นเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๙๐ ทวิ บรรดา กฎ ก.พ. ที่ใช้บังคับอยู่แต่ก่อนวันใช้
บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ได้ต่อไปก่อนเท่าที่ไม่มีข้อความขัดหรือแย้ง
ต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๑
ข้าราชการการเมือง

(ก) นายกรัฐมนตรี

เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท

(๑) รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี
จาการกระทรวง	เดือนละ ๓,๗๐๐ บาท
(๒) รัฐมนตรีจาการทบอง หรือรัฐมนตรี
ช่อยจาการกระทรวง	เดือนละ ๓,๕๐๐ บาท
(๓) รัฐมนตรีทมิใช่เป็นผู้จาการกระทรวงหรือ
ทบองหรือมิใช่เป็นผู้ช่อยจาการกระทรวง	เดือนละ ๓,๒๐๐ บาท
(๔) เลขธิการนายกรัฐมนตรี	เดือนละ ๗๐๐ บาท
(๕) เลขานุการนายกรัฐมนตรีหรือเลขานุการ
รัฐมนตรีจาการกระทรวง	เดือนละ ๕๐๐ บาท
(๖) เลขานุการรัฐมนตรีจาการทบอง ผู้ช่อย
เลขานุการนายกรัฐมนตรี หรือผู้ช่อย
เลขานุการรัฐมนตรีจาการกระทรวง	เดือนละ ๔๐๐ บาท

บัญชีหมายเลข ๒

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์
 ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ และข้าราชการครู

ชั้น	อันดับ	ขั้น
ข้าราชการพลเรือนชงควา	๑	๓๐ - ๓๕ - ๔๐ - ๔๕
	๒	๕๐ - ๕๕ - ๖๐ - ๖๕
	๓	๗๐ - ๗๕ - ๗๐ - ๗๕
	พิเศษ	๘๐ - ๑๐๐ - ๑๓๐ - ๑๖๐
ข้าราชการพลเรือนชงคร	๑	๘๐ - ๑๐๐ - ๑๓๐ - ๑๖๐
	๒	๑๓๐ - ๑๕๐ - ๑๕๐ - ๑๖๐
ข้าราชการพลเรือนชงโท	๑	๑๖๐ - ๑๗๐ - ๑๗๐ - ๑๗๐
	๒	๒๐๐ - ๒๒๐ - ๒๕๐ - ๒๖๐
	๓	๒๗๐ - ๓๐๐ - ๓๒๐ - ๓๕๐
ข้าราชการพลเรือนชงเอก	๑	๓๕๐ - ๓๗๐ - ๔๒๐ - ๔๖๐
	๒	๕๐๐ - ๕๕๐ - ๖๐๐ - ๖๕๐
ข้าราชการพลเรือนชงพิเศษ	๑	๖๕๐ - ๗๐๐ - ๗๕๐ - ๘๐๐
	๒	๘๐๐ - ๑,๐๐๐ - ๑,๓๐๐ - ๑,๖๐๐
	๓	๑,๓๐๐ - ๑,๕๐๐

บัญชีหมายเลข ๓

เงินเพิ่มพิเศษและค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

ภาคซ้าย

(๑) เงินเพิ่มพิเศษ สำหรับ ข้าราชการ พลเรือนซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่
ตามเทศพิเศษ หรือที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการ
คลังและ ก.พ. จะได้อนุมัติ

(๒) ค่าจ้างข้าราชการพลเรือน วิสามัญ นั้น ให้เป็นไป ตามที่
กระทรวงการคลัง และ ก.พ. จะได้อนุมัติ

- ๕๕
- ๖๕
- ๗๕
- ๓๒๐
- ๓๒๐
- ๐ - ๓๖๐
- ๐ - ๓๘๐
- ๐ - ๔๒๐
- ๑๐ - ๔๕๐
- ๑๐ - ๕๐๐
- ๑๐ - ๖๕๐
- ๕๐ - ๘๐๐
- ๑,๑๐๐ - ๑,๒๐๐

บัญชีหมายเลข ๔

โทษลดขั้นเงินเดือน และโทษตัดเงินเดือน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิด	ต่อนับ เงินเดือน	ตัดเงินเดือน	
			กำหนดเวลา เดือน	กำหนดส่ง เงินเดือน
นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี วอการ	๑. หัวหน้ากอง	๑ ชั้นตบ	๑๒	๒๕ %
	๒. หัวหน้าแผนก	๒ ชั้นตบ	๑๒	๒๐ %
	๓. ประจำแผนก	๓ ชั้นตบ	๑๒	๑๕ %
	๔. เสมียนพนักงาน	๓ ชั้นตบ	๑๒	๑๐ %
ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี	๑. หัวหน้ากอง	๑ ชั้นตบ	๒	๒๕ %
	๒. หัวหน้าแผนก	๑ ชั้นตบ	๔	๒๐ %
	๓. ประจำแผนก	๒ ชั้นตบ	๖	๑๕ %
	๔. เสมียนพนักงาน	๒ ชั้นตบ	๘	๑๐ %
หัวหน้ากอง	๑. หัวหน้าแผนก	—	๒	๒๐ %
	๒. ประจำแผนก	๑ ชั้นตบ	๔	๑๕ %
	๓. เสมียนพนักงาน	๑ ชั้นตบ	๖	๑๐ %
หัวหน้าแผนก	๑. ประจำแผนก	—	๒	๑๕ %
	๒. เสมียนพนักงาน	—	๔	๑๐ %
หัวหน้าส่วน ราชการที่ กองหัวหน้า แผนก	๑. เสมียนพนักงาน	—	๒	๑๐ %

ประธานสภา
ประจำ
กรรมการ
ประธานสภา
สมาชิกหรือไม่

นายหยุด
ที่ดำรงแก่ท่าน
ประธานสภา
เลขาธิการสภา

การพลเรือน พ.ศ.
ปรารภไม่มีการแก้ไข
มีการแก้ไข มาตรา
ข้าราชการพลเรือน
มาตรา ๘ มาตรา ๘
มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐

นายพลตำรวจ
กระทรวงมหาดไทย
รัฐมนตรีว่าการเป็น
นายหยุด แ
แล้วแต่สภาจะเห็นควร
ประธานสภา
เสนอขอแก้ไข รัฐมนตรี
อ.ก.พ. ของกระทรวง
ไม่ส่งสมาชิก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญ คณะกรรมการเข้า
ประจำที่

กรรมการได้เข้าประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมการมีอะไรจะแจ้งแก่ท่าน
สมาชิกหรือไม่

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการมีข้อคำถาม
ที่ค้างแอกแก่ท่านสมาชิกผู้เกียรติคุณ บัดนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญเจ้าธิการอ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ ข้อร่างพระราชบัญญัติไม่มีการแก้ไข คำ
ปรารภไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓
มีการแก้ไข มาตรา ๔ ไม่มีการแก้ไข ลักษณะ ๓ คณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖
มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๘ มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มีการแก้ไข

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : มาตรา ๑๓ ขอให้ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกับ
รัฐมนตรีสั่งราชการเป็น อ.ก.พ. กระทรวง

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการไม่ขัดข้อง
แต่เดี๋ยวกจะเห็นควร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ดำหรับมาตรา ๑๓ ทางรัฐบาล
เสนอขอแก้ไข รัฐมนตรีช่วยว่าการและรัฐมนตรีสั่งราชการ เป็นกรรมการ
อ.ก.พ. ของกระทรวงด้วย

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

เงินเคียน
กำหนดส่วน
เงินเคียน
๒๕ %
๒๐ %
๑๕ %
๓๐ %
๒๕ %
๒๐ %
๓๕ %
๑๐ %
๒๐ %
๓๕ %
๓๐ %
๑๐ %

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือเอาที่ประชุมอนุมัติ ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๓๓ ทวิ กรรมการเพิ่มชั้นใหม่ มาตรา ๓๔ มีการแก้ไข มาตรา ๓๕ ไม่มีการแก้ไข ลักษณะ ๒ บททั่วไป ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๖ มีการแก้ไข มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๐ มีการแก้ไข มาตรา ๔๑ ไม่มีการแก้ไข ลักษณะ ๓ ข้าราชการการเมือง ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มีการแก้ไข ลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มีการแก้ไข มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มีการแก้ไข มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มีการแก้ไข มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มีการแก้ไข มาตรา ๔๕ ทวิ กรรมการเพิ่มชั้นใหม่ มาตรา ๔๕ ทวิ กรรมการเพิ่มชั้นใหม่ มาตรา ๔๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๖ มีการแก้ไข

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย : สำหรับมาตรา ๔๖ นั้น ขอแสดงน "มาตรา ๔๖ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แต่งตั้งตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา ๔๕ แต่สำหรับตำแหน่งอธิบดี ปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งเทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณา แล้วนำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป"

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการไม่ขัดข้องแต่ขอสงวน

ประจักษ์
จะเกิดขึ้นไร

นายพ
กระทรวงมหาด
ตามน คือใน

"มาตรา ๔๖
เจ้าสังกัดหรือผู้
ตามนัยแห่งบท
หรือตำแหน่งที่
ไปยังคณะรัฐมนตรี
บังคมทูลให้ทรง

ประธาน
แก้ไขข้อความให้
ที่ประชุมแล้ว
แก้ไข ถ้าหากว่า
ให้แก้ไขได้ตามที่ทาง

"มาตรา
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด
สังกัดแต่งตั้งตามน
ปลัดกระทรวงหรือ
แล้วนำเสนอไปยัง
นำความกราบบังค
พลตรี บัญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเดชะ ๑-๒-๓ หรือจะอย่างไร

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย : คือในมาตรา ๔๖ ทั้งหมดเป็นความที่เตรียมมาแต่ก่อน ตามนี้ คือในมาตรา ๔๖ ก็ได้มีระบุไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว จึงเป็นว่า "มาตรา ๔๖ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับ มอบหมาย จากรัฐมนตรี เจ้าสังกัด แต่งตั้งตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา ๔๕ แต่สำหรับตำแหน่งอธิบดี ปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณา แล้วนำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป"

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำหรับมาตรา ๔๖ ทางรัฐบาลขอแก้ไขข้อความใหม่ ดังที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แสดงข้อที่ประชุมแล้ว และทางคณะกรรมการก็ไม่ขัดข้อง ตามที่รัฐบาลจะขอแก้ไข ถ้าหากว่าที่ประชุมไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ขอว่าที่ประชุมอนุมัติให้แก้ไขได้ตามที่ทางรัฐบาลเสนอ ซึ่งมีข้อความว่าดังนี้

"มาตรา ๔๖ การแต่งตั้ง ข้าราชการพลเรือนให้ดำรง ตำแหน่งให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือ ผู้บังคับ บัญชา ที่ได้รับ มอบหมาย จากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดแต่งตั้งตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา ๔๕ แต่สำหรับตำแหน่งอธิบดี ปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณา แล้วนำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยแล้ว ให้ นำความกราบบังคมทูลให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป"

พลตรี บุญยึก เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ไม่มีความเห็น

กรรมการ

๒ ลักษณะ ๒

๑ มาตรา ๑๘

๒๐ ไม่มี

มาตรา ๒๒

มีการแก้ไข

๑๖ มาตรา ๒๗

มาตรา ๓๒

๒ มาตรา ๓๖

๑ มาตรา ๔๐

๔ มีการแก้ไข

กรรมการเพิ่ม

รัฐมนตรีช่วยว่าการ

"มาตรา ๔๖

เจ้าสังกัดหรือผู้

ตั้งตามนัยแห่ง

หรือตำแหน่ง

นอไปยังคณะ

กราบบังคมทูล

การไม่ขัดข้อง

มหาดไทย : สำหรับตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี หรือเทียบเท่า ขอตั้ง
เสียใหม่ คือเอาปลัดกระทรวงขึ้นไว้ก่อนอธิบดี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาปลัดกระทรวงขึ้นหน้า ขออ่าน
ที่แก้ไขใหม่ออกครึ่งหนึ่งดังนี้ “มาตรา ๔๖ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้
ดำรงตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจาก
รัฐมนตรีเจ้าสังกัด แต่งตั้งตามนัยแห่งบทบัญญัติมาตรา ๔๕ แต่สำหรับ
ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้รัฐมนตรีเจ้า
สังกัดเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งต่อไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็น
ชอบด้วยแล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง
ต่อไป” ขอความใหม่อย่างนี้ทรงรับเอาข้อนี้

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าที่ประชุมไม่เห็น เป็นอย่างอื่น
ข้าพเจ้าถือว่าประหม่อมัตถ์ให้แก้ไขได้ตามที่รัฐบาลเสนอให้แก้ไข

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ

กระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอเติม มาตรา ๔๖ ทวิ มีความดังนี้
“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา ที่ได้รับมอบหมายจาก รัฐมนตรีเจ้า
สังกัด จะแต่งตั้งข้าราชการประจำกระทรวงหรือประจำกรมก็ได้” ขกเพิ่ม
ตามบันทึกที่เสนอไป

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการธิการ : กรรมการไม่ขัดข้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ทางรัฐบาลได้ขอเพิ่มมาตรา ๔๖ ทวิ
คือมาตรา ๔๖ ออกมาครึ่งหนึ่ง มีความดังนี้ “รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้
บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด จะแต่งตั้งข้าราชการ
พลเรือนให้ประจำกระทรวงหรือประจำกรมก็ได้” ข้าพเจ้าได้สอบถามทาง
คณะกรรมการแล้ว ทางคณะกรรมการไม่ขัดข้องที่จะเพิ่ม มาตรา ๔๖ ทวิ

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธาน
เป็นอย่างอื่นแล้ว
ลงไปได้ตามที่
เลขาธิการ
นายพล

มหาดไทย :
คำว่า “ปลัด:
มอบหมาย” ซึ่ง

ประธาน

นายหยุด

ประธาน

ขอเสนอขอเพิ่มเติม

“ให้ปลัดกระทรวง

ความดังนี้ “มา

แต่งตั้งข้าราชการ

ไม่สามารปฏิบัติ

บังคับบัญชารับมอบ

สมควรให้รักษาการ

นายหยุด

คือถ้าเดิมเขาใจว่า

รับมอบหมาย แล้ว

อ่านนั้นขาดคำว่า “

ถูกหรือไม่

นายพลตรี

เท่า ขอด้

นำ จออ่าน
พลเรือนให้

บหมายจาก
แต่สำหรับ
รัฐมนตรีเจ้า
รัฐมนตรีเห็น
เกล้าทรงตั้ง

เป็นอย่างอื่น

ช่วยว่าการ
มีความดังนี้
รัฐมนตรีเจ้า
” ขกเพิ่ม

ไม่ขัดข้อง

มาตรา ๔๖ ทวิ
แจ้งกตหรือผู้
ตั้งข้าราชการ
ลือชอบตามทาง
มาตรา ๔๖ ทวิ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมเห็นไม่มีความเห็น
เป็นอย่างอื่นแล้ว ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้เพิ่มเติม มาตรา ๔๖ ทวิ
ลงไปได้ตามที่รัฐบาลเสนอต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย : มาตรา ๔๗ ขอเติมคำว่า “หรือผู้รับมอบหมาย” ลงท้าย
คำว่า “ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา” เติมคำว่า “หรือผู้รับ
มอบหมาย” ซึ่งมีอยู่ในบทที่หกที่เสนอไปให้สภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมการจะว่าอย่างไร

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการไม่ขัดข้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำหรับมาตรา ๔๗ ทางรัฐบาลได้
ขอเสนอขอเพิ่มเติมข้อความว่า “หรือผู้รับมอบหมาย” ลงท้ายคำว่า
“ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา” ถ้าหากว่าเดิมแต่จะอ่านได้
ความดังนี้ “มาตรา ๔๗ ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง และจะ
แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ให้ดำรงตำแหน่งทันทีหรือผู้ดำรงตำแหน่ง
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี
ผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับมอบหมาย แต่งตั้งกรณี” ตั้งข้าราชการพลเรือนผู้
สมควรให้รักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้.” แล้วต่อไปข้อความเดิม

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กระผมขอข้อมความเข้าใจ
คือถ้าเติมเข้าใจว่าเติมว่า “ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้
รับมอบหมาย แต่งตั้งกรณี” ก็ต้องเป็นผู้บังคับบัญชา ที่ท่านประธาน
อ่านนั้นขาคำว่า “ผู้บังคับบัญชา” ไป เพราะฉะนั้นกระผมจึงข้อม
ถามหรือไม่

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

มหาตมา : ถูกแล้ว “ให้ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ”

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าประชุมไม่เต็มเป็นอย่างไร จะถือว่าประชุมอนุมัติให้เพิ่มเติมได้ตามที่รัฐบาลขอเสนอเพิ่มเติมมา เป็นอันว่าเพิ่มเติมได้ต่อไป

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตราแก้ไข มาตรา ๕๑ ทวิ กรรมวิธีการเพิ่มเติมชั้นใหม่ มาตรา ๕๒ ไม่มีผู้แปรญัตติ มีการแก้ไข มาตรา ๕๒ ทวิ กรรมวิธีการเพิ่มชั้นใหม่ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ ไม่มีผู้แปรญัตติ มีการแก้ไข มาตรา ๕๔ ทวิ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการธิการ : สำหรับมาตรา ๕๔ ทวิ กรรมการใครขอแก้คำผิดเพียงน้อย คือในบรรทัดที่ ๕ “เมื่อได้ทำการส่งส่งแล้วสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรี” ขอแก้เป็นว่า “เมื่อได้ทำการส่งส่งแล้วสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นไป” คือเดิมคำว่า “ขึ้นไป” หลงคำว่า “ชั้นตรี”

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตรงไหน ขอแยกครั้งหนึ่ง

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการธิการ : มาตรา ๕๔ ทวิ คำว่า “เมื่อได้ทำการส่งส่งแล้วสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรี” ขอแก้เป็น “เมื่อได้ทำการส่งส่งแล้วสำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นไป” คือเดิมคำว่า “ขึ้นไป” หลงคำว่า “ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี”

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำหรับมาตรา ๕๔ ทวิ ทางคณะ กรรมการธิการ ขอเดิมคำว่า “ขึ้นไป” ลงระหว่างคำว่า “ชั้นตรี” และคำว่า “ให้รายงาน” ของมาตรา

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าที่ประชุมไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้เพิ่มเติมตามที่กรรมการเสนอ ต่อไป

เลขาธิการ :

ข้าราชการพลเรือน
ในพระองค์ ไม่มีกา
พลเรือนวิสามัญ
ลักษณะ ๗ ข้าราชการ
ลักษณะ ๗ ข้าราชการ
ลักษณะ ๗ ทวิ ก
มาตรา ๖๐ ทวิ ก
พลเรือน หมวด ๑
การแก้ไข มาตรา ๖
มีการแก้ไข มาตรา
มีการแก้ไข มาตรา
โทษผิดวินัย มาตรา
๗๕ ทวิ กรรมการ
มาตรา ๗๗ มาตรา ๗
ทวิ การรักษาวินัย
ตรี มาตรา ๗๐ คำว่า
๑ การอุทธรณ์คำสั่ง
๗๑ มาตรา ๗๔ มาตรา
กรรมการเพิ่มชั้นให้
นายพลตำรวจ

กระทรวงมหาดไทย :
กรรมการธิการทางรัฐบาล
มีคณะกรรมการร้องทุกข์

วิญชาหรือผู้

เป็นตัวอย่าง

ดีมีมา เป็น

๓๐ มาตรา ๕๓

มาตรา ๕๔

ารเพิ่มขึ้นใหม่

๕๕ ทวิ

มาตรา ๕๕ ทวิ

เมื่อได้ทำการ

ว่า "เมื่อได้

คือเดิมคำว่า

๕ ทวิ

๕ ทวิ คำว่า

ขอแก้ไขเป็น

เป็นไป" คือเดิม

๕ ทวิ ทางคณะ

"ชั้นตรี" และ

สามเห็นเป็นอย่าง

คือไป

เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๕๕ ลักษณะ ๕
 ข้าราชการพลเรือนวิญชาหรือผู้
 ข้าราชการพลเรือนวิญชาหรือผู้ มาตรา ๕๖ ลักษณะ ๖ ข้าราชการพลเรือน
 ในพระองค์ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๗ มีการแก้ไข ลักษณะ ๗ ข้าราชการ
 พลเรือนวิญชาหรือผู้ กรมมาธิการคดีออก มาตรา ๕๘ กรมมาธิการคดีออก
 ลักษณะ ๘ ข้าราชการตำรวจ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๙ มีการแก้ไข
 ลักษณะ ๙ ข้าราชการครู ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๐ ไม่มีการแก้ไข
 ลักษณะ ๑ ทวิ ข้าราชการพลเรือนวิญชาหรือผู้ กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
 มาตรา ๖๑ ทวิ กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ ลักษณะ ๑๐ วินัยข้าราชการ
 พลเรือน หมวด ๑ วินัย ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ ไม่มี
 การแก้ไข มาตรา ๖๓ มีการแก้ไข มาตรา ๖๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๕
 มีการแก้ไข มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๙
 มีการแก้ไข มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ หมวด ๒
 โทษผิดวินัย มาตรา ๗๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗๕ มีการแก้ไข มาตรา
 ๗๕ ทวิ กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๗๖ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗๗
 มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มีการแก้ไข มาตรา ๘๐ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๒
 ทวิ การรักษาวินัย กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๘๐ ทวิ มาตรา ๘๐
 ตรี มาตรา ๘๐ คำว่า มาตรา ๘๐ เบื้อง กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่ หมวด
 ๓ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ มีการแก้ไข มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา
 ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มีการแก้ไข มาตรา ๘๕ ทวิ มาตรา ๘๕ ตรี
 กรมมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
 กระทรวงมหาดไทย : มาตรา ๘๕ ทวิ ในร่างเดิมไม่มี แต่มาเติมในชั้น
 กรมมาธิการทางรัฐบาลขอเสนอคัดออก ทั้งนี้เนื่องจากว่าในการร้องทุกข์
 มีคณะกรรมการร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๘๒

อยู่แต่ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องส่งไป ก.พ. ให้เป็นการเสียเวลาเพราะเหตุว่า
ก.พ. นั้นจะได้ทำงานอย่างอื่นซึ่งมีงานนอกและจะต้องทำ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : คณะกรรมการข้าราชการชอชยนิ

ตามร่างของกรมการ ทั้งเพราะเหตุว่าพระราชบัญญัติ เรื่องราวครั้ง
ทุกชั้น คณะกรรมการ จะดำเนินการได้ก็เป็นเรื่อง ทัศนคติกฎหมายหรือ
ไม่ก็เป็นเรื่องทัศนคติระเบียบ แต่เรื่องนี้เป็น เรื่องระเบียบ คือทำงานตาม

ระเบียบ และทางข้าราชการฝ่ายพลเรือนขึ้นคือการทดแทนกัน ทั้งนี้ร่าง
เดิมหม่อม พ.ศ. ๒๔๙๕ ให้ ก.พ. อนุมัติที่เดียวก็ปรากฏว่า ถัดได้สาขา

ทั้งกรมการทั้งทางสายกลาง คือว่าคำสั่งของเจ้ากระทรวงผู้บังคับบัญชา
ให้ใช้ได้ก่อน เช่นใครที่คิดตรงจริง ๆ หรือทำผิดจริง ๆ เมื่อวัตถุไม่

ให้อุทธรณ์ แต่จำเพื่อเป็นหลักฐานของรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง
อาจจะผิดพลาดก็ได้ ทางกรมการ ก็เห็นว่าควร เดินสายกลาง คือให้

อุทธรณ์ไปถึง ก.พ. คือมีทนายทนาย และรองทนายทนาย ๑ นั่งอยู่ในที่นั้นด้วย
นี้ไม่ถาวรของรัฐมนตรีผู้หนึ่งใด แต่รวมทั้งรัฐมนตรีทั้ง ๆ ไป ในข้อไป

อาจจะมีการราชการการเมืองหรือรัฐมนตรีมาจากสมาชิกแทนประเภท ๑ นั้น
เพื่อไม่ให้ เป็นการเฉพาะ คือคนเดียว ถ้าโรดขาด อนาคต ของคนอื่น ทาง

กรมการจึงไม่เห็นด้วย กรรมการจึงใคร่ขอทดแทน จากสมาชิก
ขอเดินสายกลาง ถ้าใครเห็นว่าเขาจะไม่ได้รับความยุติธรรมก็ขอไป

ยัง ก.พ. ซึ่งกม.ทนาย ๑ อยู่ด้วย และผลที่สุดในร่างใหม่ก็จะเห็นว่า ก.พ.
ไม่ใช่ทำอะไรเลย ๆ ก.พ. ทำความเห็นเท่านั้น ให้โอกาสที่เขาจะขอเบ็ดตัว

ออกกันได้ แล้ว ก.พ. ก็เสนอความเห็น ร่างแก้ไขใหม่ก็ให้ทนายทนาย ๑
พิจารณาอีกทีหนึ่ง คือเราคิดว่าให้คนที่ได้วางใจที่สุดเป็นหลักฐาน ก็

ให้ทนายทนาย ๑ เป็นประธาน แล้วก็ให้ทนายส่งการไปเพราะทนายอื่น ก.พ.
นี้เป็นหลักฐานที่มั่นคงที่สุดแล้ว มีฉะนั้นให้ข้าราชการการเมือง คือ

รัฐมนตรีเข้ามาขอ
ข้อใดข้อหนึ่งปิดค
บ้างเห็นจำเป็นขอ
เห็นว่าไม่ควรให้อยู่
กลาง ถ้าใครไม่
ต้องมาก ก.พ. พิจาร
แต่เรื่องใหม่ใช้เช่น
รัฐมนตรีให้เข้ามาทาง
รัฐมนตรีและรองนาย
ชอชยนิขอให้สร
เสนคน ที่ต้องการให้
โดยขอรัฐมนตรี
รัฐบาล ก็จะมีทางใคร
แต่รัฐมนตรีตั้งโดย
ก็ไม่ได้ แต่ว่าข้าราชการ
กลางได้บ้างเห็นจำเป็น
เช่นนี้จะได้นั้น ๆ โดย
พูดกันเองผมยกข้อด้วย
กลางแล้วก็ได้ขอในเรื่อง
หลายอยู่ในมือ นี้เรา
อีกทีหนึ่งทนายทนาย ๑
ระดับของข้าราชการประจำ
ก็ทราบอยู่เหมือนกันเพราะ
ผู้ที่ถามผู้แทนราษฎร คงตั้ง

รัฐมนตรีเข้ามาขอภาคเคียดเคียดคนเดียวไม่ได้ กรรมวิธีการขอร้องเฉพาะใน
 ชื่อได้ออกกับปลดออกเท่านั้น ขอให้คิดถึงอนาคตของคนที่จะไม่ได้รับ
 บำเหน็จบำนาญและรับราชการต่อไปไม่ได้ จะเสียผู้เสียคน กรรมวิธีการจึง
 เห็นว่าไม่ควรให้อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีเพียงคนเดียว จึงคิดหาวิธีทางสาย
 กล้าง ถ้าใครไม่พอใจก็มาขออุทธรณ์ออก คือแต่เดิมถ้าใครถูกไล่ออกก็
 ต้องมาท ก.พ. พิจารณาขึ้นไปราชการถ้าคนทศตศกจริง ๆ ก็มาท ก.พ.
 แต่เรื่องนี้ไม่ใช่เช่นนั้นคำสั่งให้สิ้นสุดไม่อยู่ที่รัฐมนตรี แต่ว่าใครเห็นว่าเป็น
 ขรรณก็ให้เข้ามาทางอีกทางหนึ่งคือให้มา อุทธรณ์ได้ คือ ก.พ. ซึ่งมีนายก
 รัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีนั่งเป็นคณะกรรมการอยู่แล้ว คณะกรรมการ
 นรขอยืนยันว่าขอให้ส่งภาวนกถึงอนาคตของข้าราชการประจำซึ่งมีจำนวนถึง ๒
 แสนคน ที่ต้องการหักประกันว่า เขาจะไม่ถูกปลดออก หรือได้ออกโดยคน ๆ
 เดียวคือรัฐมนตรี แต่ว่าถ้าให้ผ่านมายังท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้า
 รัฐบาล ก็จะมีทางได้รับความ เป็นธรรม เพราะเหตุว่า ถ้ามีคณะนี้แล้วเพียง
 แต่รัฐมนตรีสั่งไล่ออก ปลดออก เมื่อออกไปบ้านญาติก็ไม่ได้รับราชการ
 ก็ไม่ได้ แต่ถ้าข้าราชการนั้นใคร ๆ ก็ทราบแต่จว่าทำงานมาด้วยความลำบาก
 กว่าจะได้บำเหน็จบำนาญ อย่างดีกรรมเองได้รับบำนาญก็น้อย กรณี
 เช่นนี้จะให้คน ๆ เดียวมีอำนาจสั่งได้ก็เป็นการตัดสินใจ ข้าราชการเสียหมด
 พุถึงตนเองสมยกคืออย่าง ๆ นอกออกจะมากไปกรรมวิธีการจึงร่างมาในสาย
 กล้างแล้วก็ได้ขอในเรือน คือเห็นใจว่าฝ่ายบริหารนั้นต้องเงิน และมี
 หวายเป็นมือ นี้เราให้หวาย ไปแล้วเพียง แต่ว่าผิดพลาดแล้วให้ ไปแก้ตัว
 ออกหนึ่งททานนายภา อย่างศาลก็ยังมี ๓ ศาลเราจะให้คน ๆ เดียวชี้
 ชะตาของข้าราชการประจำนั้นไม่ได้ การให้อำนาจรัฐมนตรีนั้น ในเรือน
 ก็ทราบอยู่เหมือนกันเพราะ ก.พ. ก็รัฐบาลแต่งตั้ง อย่างกรรมวิธีการก็เป็น
 ผู้ที่ภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งเหมือนอย่าง ก.พ. รัฐบาลแต่งตั้งเหมือนกัน

ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยความซื่อสัตย์ของตัวในหน้าที่การงาน สามีภักดีภ
นักเป็นผู้แทนของปวงชน เพราะฉะนั้นต้องเห็นด้วยความบริสุทธิ์ใจว่าฉันจะ
เป็นหลักประกันของข้าราชการอย่าให้เขาโอดเด คืออย่าให้เขาเหว่ ถ้าเขาได้
รับหลักประกันอะไรบ้าง ไม่ใช่อยู่ในมือของคนคนเดียวคือรัฐมนตรีซึ่งเป็น
นักการเมือง

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : ในเรื่องนี้ ในตอนร่างพระราชบัญญัติ ก็ได้ปรึกษา
หารือกันว่าจะส่งตำแหน่งการสอบสวนของรัฐมนตรี ถ้าหากความผิด
เรื่องราวร้องทุกข์ไปยัง ก.พ. หรือไม่ เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
กรรมการ ก.พ. ก็ได้รับการ แต่งตั้งจาก คณะรัฐมนตรี ในปัจจุบัน นั้นเอง
เพราะฉะนั้นการที่จะหมิ่นเหม่นไปอย่างไรก็ตาม แต่คณะรัฐมนตรีซึ่งตั้ง
กรรมการ ก.พ. ไปก็ของทราบได้ดี เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วพิจารณาเห็นว่า
ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้ซึ่งประกอบด้วย อุเบกษาญาณ ทั้ง ๔
ประการ จึงจะสามารถปกปิดของคนได้ การได้บอก ปัดป้องก็เป็นการตง
โทษประการที่ผิดจนยออย่างร้ายแรงหรือทุจริตคอห่านา ส่วนข้าราชการท
โทษเบาที่ปัดปิดตามพระราชบัญญัติ เมื่อเป็นเช่นนั้นการพิจารณา
ผู้กระทำความผิดทุจริตอย่าง ร้ายแรงเช่นผิดของม กรรมการของกระทรวงทำ
การสอบสวนอยู่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ที่ทุจริตหรือผิดจนย อย่างร้ายแรงก็
มีโอกาส ร้องทุกข์ ไปยังกรรม การเรื่องราว ร้องทุกข์ ได้ตาม พระราชบัญญัติ
เรื่องราวร้องทุกข์ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าไม่จำเป็น

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : คือจริงอยู่ ก.พ. นั้นได้ตั้งชน
จากคณะรัฐมนตรี แต่เมื่อตั้งไปแล้ว กรมความ รับผิดชอบ คอห่านาของเขาเอง
อย่างสมรัฐบาลได้เสนอเป็นกรรมการ สมทบหน้าทไปแล้ว ผมก็ต้องทำ
หน้าทเป็นผู้แทนปวงชนด้วยความบริสุทธิ์ใจแต่ขอสภา เพราะฉะนั้นคณะ

กรรมการตกลงไปก็ต้องทำหน้าที่ของตนที่มีอยู่ อย่างเวรตาม ก.พ. ที่ดำเนิน
 อยู่ ก.พ. ก็เพียงแต่บอกความเห็นเท่านั้น คือเท่ากับเป็นผู้แทนของนายก
 รัฐมนตรีนั่นเอง จึงเห็นว่าข้าราชการไม่ควรอยู่ในกำมือของคนคนเดียว ที่
 ท่านว่ารัฐมนตรีต้องแต่งตั้งคนดังนี้ ผมไม่ได้หมายความว่าคนไหน คือไป
 รัฐมนตรีอาจจะมาจากสมาชิกประเภทที่ ๓ ก็ได้ และการตั้งรัฐมนตรี
 ง่ายกว่านายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นคิดว่าไหน ๆ จะออกไปแล้ว ก็ควรที่
 จะให้ผู้ที่ถูกออกจากราชการควรจะได้มีการเช็กกันบ้าง ถ้าไม่มีการเช็กแล้ว
 เราไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างไร รัฐบาลระบอบประชาธิปไตยต้องให้อำนาจม
 อยู่ทั่ว ๆ ไปอย่างสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลคุมสภาผู้แทนราษฎร
 ในการยุบสภาเช่นเดียวกัน เราเห็นว่าเมื่อกรรมการปลดออก และได้ออกก็
 เป็นการรุนแรงมาก ก็ควรจะให้มื่ออะไรที่จะยับยั้งไว้บ้าง ถ้าไม่มีอะไรยับยั้ง
 ตั้งไปแล้วก็เป็นที่สุด ส่วนเรื่องกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์นั้นผมเรียนแล้ว
 ว่าคดีระเบียบผลิตระเบียบผลิตกฎหมายอะไรต่าง ๆ เรื่องนี้เป็นขอเท็จจริง
 อะไรต่าง ๆ แล้วในระหว่างนี้ไหน ๆ เขาก็ให้คนที่มางานทำ พิจารณาอีกพอ
 คงขึ้นมาสำหรับรักษาความเป็นกลาง รักษาประโยชน์ของราชการ เพราะ
 ฉะนั้น เขาไปลดตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของท่านนายก ก็เป็นเหตุที่ประณินแล้ว
 คือพวกข้าราชการก็ต้องขอหลักประกันบ้าง เพราะเหตุที่เราเป็นข้าราชการก็
 ไม่ได้ทำมาหากินที่ไหน ก็หวังพึ่งราชการ คือหวังพึ่งราชการแล้วรัฐมนตรี
 เข้ามาทุก ๆ คราว ๕ ปี แล้วกำหนดโทษระชาของข้าราชการ เพราะฉะนั้น
 ผมคิดว่าทางสถานที่ไม่ใช่ปัญหาง่าย ๆ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอนาคตของ
 ข้าราชการตั้ง ๒ แต่เป็นปัญหาซึ่งท่านต้องไตร่ตรองว่าจะทำอย่างไร ท่าน
 อย่าคิดถึงบทเฉพาะกาลซึ่งท่านควบคุมอยู่ ใครจะมาเป็นรัฐมนตรีก็ไม่รู้ แต่
 จะให้รัฐมนตรีคนนั้นมาจากการเมืองมาซึ่งโทษระชาของบรรดาข้าราชการต่าง ๆ

เช่น ปลัดกระทรวง อธิบดี ตลอดจนเสมียนพนักงานซึ่งเขาคงหน้าตงตาทำงานอย่างนั้นจะเป็นอย่างไร ต้องแยกข้าราชการประจำ ข้าราชการกรมเมือง ออกจากกัน แล้วต่อไปเราก็ไม่ส่งความเห็นอะไร ก็เพราะเหตุที่เราได้ หดกัปรักัน คืออย่างสมทำราชการสมถะทราบว่า ๒๕ ปีผมไม่มีความผิดแต่ จะไม่มีคนหนึ่งคนใดจะเอาผมออก ผมได้เงินเดือนผมก็พอใจแล้ว อย่าง นั้นเป็นเหตุกัปรักันในการทำงาน ไม่ต้องคอยรับอะไรต่างๆ แต่ถ้าจะเอา หดกัปรักันออกไปเสียแล้ว ก็ขอให้ระดมเรื่องราวของมันเป็นเรื่องสำคัญ และเป็น ความรับผิดชอบอันหนัก ของกรมการ และเป็นเรื่องสำคัญ ของข้าราชการ ทั่วไป คืออนาคตของข้าราชการที่อยู่ในกำมือของฝ่ายปกครองคือ กกรม เมือง ขอให้ท่านอย่าได้คิดว่า เป็นปัญหาเล็กน้อย ความจริงเป็นปัญหา สำคัญมาก เพราะถ้าเราต้องการให้ข้าราชการเขามุ่งใจตงหน้าตงตาทำงาน ทำการจริง ๆ จัง ๆ แล้ว เราต้องให้เหตุกัปรักันแก่เขา แล้วเหตุกัปรักัน ของกรมการนั้นก็ไม่มีอะไรมาก เพียงแต่ขอให้มีทางใดทางหนึ่ง ที่ เป็นการเปิดโอกาสให้ได้พูดได้บ้าง เพราะคนเราเวลาไม่พอใจ แล้วพูดไม่ได้ ถ้าเราไม่ให้เหตุกัปรักันแก่เขา แต่ถ้าเปิดโอกาสให้เขา ได้มีการแสดงความคิดเห็นได้แล้วทำให้ข้าราชการกล้าพูดกล้าทำได้บ้าง คือให้มีคนกลางอยู่บ้าง อย่างนั้นเขาก็พอใจ คล้าย ๆ กับศาลผู้โชคชะตาของประชาชน เพราะ ฉะนั้น กรมขอฝาก ข้อคิด แก่สภาว่า ขอให้ ระดมถึง ความรับผิดชอบ อัน เพราะปัญหาเป็นความรับผิดชอบยิ่งใหญ เป็นปัญหาเกี่ยวกับโชคชะตา ในอนาคตของประชาชนชาวไทย ๒๐ ล้านคน

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย : ในเรื่องทางรัฐมนตรีก็ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า นายกรัฐมนตรีก็เป็นผู้บังคับบัญชา รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงต่าง ๆ นั้นอยู่ และ ถ้ามีเรื่องอะไรข้าราชการผู้นั้นร้องทุกข์ไปยังนายกรัฐมนตรีได้ เพื่อให้ พิจารณาสอบสวนใหม่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเขียนไว้ในกฎหมาย

พันเอก ช่าง เขว่งศักดิ์สงคราม : คือเรื่องในชนกกรรมาธิการ
 รัฐบาลก็ได้ยื่นต่อกรรมาธิการ แต่กรรมาธิการก็ได้พิจารณาจนแล้วเห็น
 ว่าขอเท็จจริงเฉพาะรัฐบาลน โดยเฉพาอย่างยิ่งท่านนายกรัฐมนตรีก็เคย
 ควบคุมรัฐบาลมาหลายชุดแล้ว คือข้าราชการไม่กล้ารับผิดชอบในตัวเองเลย
 เห็นว่า เขาปฏิบัติหน้าที่การงานต่าง ๆ เราจะเห็นได้ว่าข้าราชการต่าง ๆ
 ขอประทานโทษเรื่อย ด้วยเหตุว่าข้าราชการมีความเกรงกลัว เพราะไม่มี
 ความมั่นใจในหลักประกันของเขา แล้วขณะที่เราเพิ่งมาให้อำนาจรัฐมนตรี
 เจ้ากระทรวง มีอำนาจเด็ดขาด ยงชนเช่น ความกล้าในกิจการงาน
 ข้าราชการก็จะหวั่นไหว แต่ก็ไม่สามารถใช้ความคิดความเห็นความรับผิดชอบ
 ชอบในหน้าที่ของตนเองมากขงชน นเป็นผลร้ายอันหนึ่ง แต่ก็ตามที่ท่าน
 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ชี้แจงนั้น คณะกรรมาธิการก็ได้
 พิจารณาแล้วไม่ใช่ว่าจะไปตัดเฉยเลย รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตั้งได้ขอความ
 กรุณาของทุกขไปยงก.พ. ได้ ความจริงก็รู้กันแล้วว่า ก.พ. ก็อยู่ในอำนาจของ
 รัฐบาลนั่นเอง รัฐบาลเป็นคนแต่งตั้ง แต่จาเมื่อตั้งเขาแล้วเขาก็ต้องเคารพ
 ต่อหน้าที่ เมื่อมีหน้าที่พิจารณาในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาเรื่องความเป็น
 ความตายของข้าราชการเช่นนี้แล้วเขาก็ต้องให้ความคิดความเห็นของเขา โดย
 บริสุทธิ์ใจ ความบกพร่องอาจจะผิดพลาดไปได้ เพราะเหตุว่าคนเรานั้นมี
 อารมณ์อะไรต่าง ๆ บางทีชดช้อจิตใจอะไรต่าง ๆ แล้ว ในที่สุดข้าราชการรับ
 ราชการมานานต้องเฉยหาย เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจที่จะให้รายงานต่อ
 ท่านนายกอ ๆ กรบการของนเรื่อยไป แต่อยากจะให้มีหลักประกันรับประกัน
 ไว้ก่อนในขณะที่เราไม่มีศาลปกครอง ถึงแม้จะได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยก็ยัง
 ถือว่าเป็นองค์การอันหนึ่งที่เขาจะได้เคารพต่อหน้าที่ ให้ความเป็นธรรมใน
 การที่ข้าราชการนั้นจะถูกกตมแกตง หรืออย่างผิดในบางกรณีเขาถูกตงโทษ
 ไปเปล่า ๆ เรื่องเป็นเช่นนี้ จะทำให้ข้าราชการพดเรอนตชนเป็นอันมาก
 กรรมาธิการเห็นเช่นนี้จึงได้เขียนได้ตงไว้

พลตรี บุญญิต เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงมหาดไทย : ในเรื่องนี้ความจริง ท่าน รัฐมนตรี ช่วยว่าการ
 กระทรวงมหาดไทยได้เข้ามาแล้วเป็นส่วนมาก อยากจะขอเรียนว่าในการที่
 รัฐมนตรีจะสั่งให้ข้าราชการออกนั้น ไม่ใช่หมายความว่ารัฐมนตรีจะสั่ง
 การไปในทันทีทันใด ห้ามได้ การที่ผู้ทำกระทำความผิดชน รัฐมนตรีจะสั่ง
 ให้ออก ก็ได้มีการสอบสวนกันตามลำดับ และต้องเข้าในที่ประชุม อ.ก.พ.
 กระทรวง แล้วได้รับการพิจารณาจากผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นโดย
 ตระเยียรถ้วนแล้ว และได้ลงมติเป็นบทแน่นอนแล้วข้าราชการผู้นั้นมีความ
 ผิดจริงจึงจะได้สั่งปลดหรือให้ออกต่อไป . ไม่มีผู้บังคับบัญชาแต่หน่วยใด
 เป็นหลักประกันในเวลาที่ประชุมแล้วก็คงจะไม่เป็นไปอย่างที่กรรมการว่าได้

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม กรรมการ : ก่อนที่สภาจะได้ลงมติ
 ไปเป็นประการใดนั้นใครขอเรียนให้ทราบว่าเป็นเรื่องนี้ ในที่ประชุมคณะ
 กรรมการก็ได้มีความเห็นแตกแยกกันอยู่บ้าง แต่ความเห็นซึ่งข้าพเจ้า
 จะขอชี้แจงว่า ที่รัฐบาลปรารถนาที่จะใช้วิธีการที่จะกำหนดปราบปราม
 บรรดาข้าราชการที่ก่อกรรมทำเข็ญ ถ้าเราเอาแก้ไขจำเป็นต้องให้อำนาจ
 เด็ดขาดกัน แก่กฎหมายไปเพื่อสมควรมุ่งประสงค์ ข้าพเจ้าเองเป็นคนเสนอ
 ข้าพเจ้าขอให้ ทำหลักประกัน ของข้าราชการ เพื่อเสถียรภาพโดยให้ มีคำสั่ง
 ฝ่ายปกครองขณะใด เป็นผู้ชี้ขาดในการกระทำของฝ่ายบริหาร แต่ใน
 ขณะนี้เรายังไม่มี เพราะฉะนั้นในกรณีเช่นนี้แล้ว ครั้งแรกข้าพเจ้าบอกว่า
 ถ้าหากว่าการได้ออกไปนั้น ในกฎหมายนั้น เราให้ตั้งกรรมการสอบสวน
 ขอเท็จจริงให้รู้เสียก่อนแล้วจึงมาสั่งทบทวน เมื่อเช่นนี้การที่เขาคนออกโดย
 ไม่ชอบกันอยู่จริง แต่ตามกรณีอยู่บ้างก็ควรเสนอให้รัฐมนตรี แต่ภายหลัง
 เสนอไปยัง ก.พ. แล้วให้เป็นผู้ชี้ขาด พุ้ถึงหลักการปราบปรามแล้ว โดย
 มีอำนาจชี้ขาดใหม่หลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง จะเป็นวิธีหรือวิธีใดก็ตาม

แต่ด้วย รัฐมนตรีพิจารณาอาจจะวางขึ้นมาในอนาคตก็ได้ แต่เวลานี้ข้าพเจ้า
ขอให้ความเห็นโดยบริสุทธิ์ใจว่า ในทันท่วงทีเห็นด้วยในทางปราบปราม
ถ้าหากชอบด้วยนโยบายเป็นประโยชน์ทำให้ข้าราชการพลเรือน เจริญก้าวหน้า
ไปรวดเร็ว ไม่ค้างมา ๑๐ ปี ๘ ปี คนหนึ่ง ๗ ปี ๓ ปี ยังไม่สำเร็จ ข้าพเจ้า
ขอเรียนว่ามีความคิดความเห็นแตกแยกอยู่บ้างเหมือนกัน

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ

กระทรวงมหาดไทย : สำหรับในหลักการปกครองคนนั้น ท่านสมาชิกทั้ง
อยู่ในที่ประชุมมักจะยอมรับกันอยู่แล้วว่า การปลดคนนั้นเป็นการยาก
กว่าที่จะรับคนเข้า เพราะเหตุว่าการที่จะปลดคนออกนั้นจะต้องพิถีพิถัน
มากมาย และผู้บังคับบัญชาจะต้องปลดคนออกนั้น เห็นว่าเป็นกรณีรุนแรง
เช่นนี้ ก็จำเป็นต้องเองที่จะต้องมีการสอบสวนโดยแน่ชัด ทุกคนที่อยู่ใน
บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาก็จะต้องมีเมตตากรุณาแก่ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา
เสมอ เพราะฉะนั้นจึงขอเรียนว่าเวลาที่ท่านจะปลดออกนั้นจะต้องอาศัยเหตุผล
หลายประการ ดังที่ท่านซึ่งได้ครองตำแหน่งอธิบดีซึ่งอยู่ในทันท่วงที ที่รู้สึก
ว่าการบังคับบัญชาคนเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ก็ได้พิจารณาจน
เราได้ร่างพระราชบัญญัตินี้ ก็ได้เห็นว่าผู้เสนอจะมีหน้าที่เป็นรัฐมนตรีว่าการ
แต่เจ้ากระทรวงก็คงจะมีความกรุณาเมตตาประกอบไปด้วยศีลธรรมทุก ๆ
อย่าง เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าการที่จะเขามาตราได้ จะทำให้การปราบปราม
ดังกล่าวไม่เป็นการเรียบร้อยและเด็ดขาด แต่ทว่าก็ได้เรียนแล้วว่า ถ้ามี
ความจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาอาจจะ
สั่งการโดยสั่งให้ ก.พ. ครองอำนาจออกทั้งหมด แล้วส่งไปยังรัฐมนตรีกระทรวง
นั้น ๆ ก็ได้ ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : ตอนหลังที่ท่านรัฐมนตรี
ช่วยว่าการมหาดไทยได้พูดนั้น ผมเห็นด้วย แต่ว่าวิธีการหาได้เขียนไว้ใน

กฎหมายไม่ ก็เช่นเดียวกัน เมื่อท่านนายฯ ท่านส่งไป ก.พ. หรือรอง ก.พ. ก่อน ก็ให้นายฯ ๓ ราย ค่าตั้งมถง ๓ ค่าตั้ง แล้วพูดถึงท่านรัฐมนตรีได้ ใจนั้น ผมขอเล่าเรื่องผมเองเคยมาบ่อย ในเรื่องเป็นกรรมการตามกระทรวง กระทรวงหนึ่งกระทรวงนั้นไม่มีอธิบดี โดยที่ส่งไปพิจารณาใหม่อีกตำแหน่ง ก็เผชิญเปลี่ยนรัฐบาล แล้วได้มีการตั้งกระผมเป็นกรรมการ คือเราไว้ใจอะไรไว้ใจไม่ได้ เพราะคนเราอารมณ์ เพราะฉะฉานเรื่องต่างๆ การตั้ง กตั้งสุด คืออย่างน้อยให้ท่านมีเวลาพูดกันได้ ทบอกว่าท่านนายฯ นั้น ท่านนายฯ นั้นอยู่ ท่านรัฐมนตรีกับบอกท่านว่าเรื่องนางจริงครบ แต่ขอให้ มออกหนังสือ ว่าใหม่ตั้งสุด คือใหม่การขยับยั้งใจเท่านั้นเอง อยากจะให้ อนาคตไม่ต้องเป็นไปตามคนคนเดียวก้ออาจผิดได้ ค่าตั้งมถง ๓ ค่าตั้ง ต้องมี ค่าตั้งอุทธรณ์และค่าตั้งฎีกา รัฐมนตรีก็อาจผิดได้ ถ้าหากผิดได้เช่นนี้ถ้าตั้ง เกิดขาดไปแล้ว อย่างรัฐมนตรีบอกว่าจะขอให้นายกรัฐมนตรืตั้ง ก.พ. พิจารณา ได้ แต่ถ้าไม่เขียนในกฎหมายแล้วจะทำอย่างไร ถ้าอย่างนั้นกรรมการ ขยับไปเขียนอย่างไรที่รัฐมนตรีพอใจ ผลก็เท่ากัน ไม่มีอะไร อันหนึ่งเท่านั้น ที่เป็นหลักประกัน อนาคตของข้าราชการว่าถ้าท่านบริหารแล้วท่านไม่ต้อง เป็นคนของใคร เป็นคนของรัฐบาล ไม่ว่าใครจะเป็นคนของรัฐบาลทั้งนั้น ถ้าหากว่าอย่างนั้นแล้วผมขอทราบเรียนได้ว่าใครมีอำนาจก็อยู่ได้หรือขยับ แล้ว ข้าราชการจะได้อย่างไรได้ บางอย่างท่านไม่เห็นแต่ผมเห็นก็ได้ ถ้าเป็นอย่าง รัฐมนตรีช่วยว่าการกล่าวแล้ว กรรมการขยับไปร่างใหม่ก็ได้แต่ที่ว่า ไม่มีหลักประกัน กรรมการไม่เห็นด้วยเด็ดขาด กรรมการรับผิดชอบ ชอบด้วยประชาชนชาวไทย แต่ถ้าขาดหลักประกันแล้วขอให้เป็นเรื่องของสภา กรรมการไม่เห็นด้วย แต่ถ้ารัฐมนตรีช่วยว่าการให้หลักประกันได้แล้ว กรรมการก็พร้อมและขอให้พิจารณาพระราชบัญญัติขึ้นไปก่อนกรรมการ ใครขอหลักประกันเพื่อเห็นแก่อนาคตของบรรดาข้าราชการ

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : ถ้าจะแก้ว่าให้เสนอคำร้องทุกข์ไปยังนายกรัฐมนตรี
ไม่ชัดของ

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการธิการ : รัฐบาลพร้อมอย่างนั้น
กรรมการธิการก็ขอรับไปเขียนใหม่ ขอพักการพิจารณา ขอให้พิจารณา
พระราชบัญญัติอื่นไปก่อน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ที่ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการบอก
ถ้าหากว่าจะออกชุทธนก่อชุทธนคำสั่งนั้นไปยังนายกรัฐมนตรี อย่างนั้นไม่
ชัดของ ทางกรรมการธิการเห็นอย่างไร ถ้าหากว่าเห็นด้วยก็ควรจะโต้แก้ไข
เสียให้เสร็จจะได้ไม่เสียเวลา

พลเอก มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง
ศึกษาธิการ : คือที่จะแก้ว่า อาจจะมีข้อขัดกับนายกรัฐมนตรีได้นั้น
ความจริงไม่มีในพระราชบัญญัติเรากร้องทุกข์ได้แล้ว เพราะฉะนั้นเขาไป
ใส่ไว้ก็ไม่มีประโยชน์อะไร ที่จริงก็น่าจะเห็นใจท่านกรรมการ ว่าคุณ
ที่บอกว่ามีผลความผิดของคุณได้ออกหรือให้ปลดออกนั้น ก็ให้ชุทธนไป
ยัง ก.พ. ได้ ความจริงท่านร่างอย่างนั้นจะทำให้เราทะเลาะกัน คือเจ้า
กระทรวงตั้งออกไปแล้ว ทุกคนก็ไปชุทธนได้ เช่นนั้นก็ทำให้เกิดทะเลาะ
กันขึ้น เลยไม่มตสันต์ ขาพเจ้าเห็นวาทาทานเขาอย่างถึงอย่างนั้นขาพเจ้า
ไม่เห็นด้วย แต่ท่านแก้ว่าร้องทุกข์กับนายกรัฐมนตรีได้นั้น ถึงแม้จะไม่
บัญญัติไว้ก็ทำได้แล้ว เพราะฉะนั้นขาพเจ้าเห็นว่า การที่จะแก้ไข กติของ
พิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วน

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการธิการ : กรรมการเสียใจที่จะต้อง
ยืนยันว่า ถ้าไม่เขียนไว้อย่างนั้น ท่านนายกรัฐมนตรีจะวินิจฉัยไม่ได้ การ
ที่จะออกกฎหมายให้อำนาจของผู้นั่งผู้ใดแต่ก็ต้องเป็นของผู้หนึ่ง มีขอบเขต

แน่นอน เพราะฉะนั้นกรรมการใครจะขอปรับประนอมกับรัฐบาล ก็
ไม่ทราบว่าจะเอาทางไหน คือรัฐบาลต้องการอย่างไร กรรมการร่างข้อ
ความเสร็จแล้ว และพร้อมที่จะเสนอต่อสภา เพราะฉะนั้นอยากจะทราบว่า
ทางรัฐบาลต้องการอย่างไรแน่

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : เท่าที่กระผมเด่นอกก็หมายความว่า ให้เขียนใน
กฎหมายว่า “ให้ร้องทุกข์ต่อนายกรัฐมนตรีได้” ขอให้กรรมการ
อ่านให้ฟัง

นายหยุด แสงอุทัย กรรมการ : กรรมการขอแก้ร่าง
มาตรา ๘๕ ตรี ดังนี้ “ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกรัฐมนตรีเจ้าสังกัดสั่งให้
ออกหรือปลดออก มีสิทธิที่จะขอชดเชยค่าจ้างของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดต่อไปยัง
นายกรัฐมนตรี ในกรณีเช่นว่านี้ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจวินิจฉัยและสั่ง
ได้ตามที่เห็นสมควร ค่าจ้างของนายกรัฐมนตรีให้เป็นต้นสุด”

นายพลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : ไม่ขัดข้อง

พลเอก มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ : ยังข้องใจว่าค่าวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีนั้นสุด ถ้าหาก
ว่าเขาจะไปยื่นต่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์จะว่าอย่างไร เพราะว่า
เขามีสติที่จะยื่นต่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ได้

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม กรรมการ : เมื่อกฎหมายเขียนได้ว่า
ค่าวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีเป็นต้นสุดแล้ว จงร้องต่อกรรมการเรื่องราว
ร้องทุกข์ไหนก็ไม่ได้แล้ว หมายความว่ากรรมการเรื่องราวร้องทุกข์จะ
พิจารณาตั้งซึ่งนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ขาดแล้วไม่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นจะเป็นที่ตกลงกันได้ คือมาตรา

๘๕ มีเรื่องข้อใจระหว่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย กับฝ่าย
กกรมการ บัดนี้ฝ่ายกกรมการก็ได้แก้ไขแล้ว ตั้งกกรมการได้
อ่านให้ที่ประชุมฟังแล้ว ที่ประชุมจะขจัดข้ออะไรใหม่ แก้ไขให้เป็นไปตาม
กกรมการเสนอแก้ไขใหม่ ถ้าหากว่าที่ประชุมไม่เห็นเป็น
อย่างอื่น ข้าพเจ้าจะถือว่าอนุมัติให้แก้ไขมาตรา ๘๕ ตรี นั้นให้เป็นไปตาม
กกรมการได้แก้ไขมา

ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าให้แก้ไขมาตรา ๘๕ ตรี
เป็นไปตามกกรมการแก้ไข เพื่อให้ขจัดข้อความกรณอ่านออกครงหนึ่ง

นายหยุด แสงอุทัย กกรมการ : มาตรา ๘๕ ตรี แก้แล้ว
มีความคง

“ ข้าราชการพลเรือนผู้ใด ถูกรัฐมนตรีเจ้าสังกัดสั่งไล่ออก หรือปลด
ออก มีสิทธิที่จะขอชดเชยค่าจ้างของ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดต่อไป ยังนายก รัฐมนตรี
ในกรณีเช่นว่านี้ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งได้ตามที่เห็นสมควร ค่าจ้าง
ของนายกรัฐมนตรี ให้เป็นที่สุด ”

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือไป

เลขธิการสภาผู้แทนราษฎร : ลักษณะ ๓๓ บทเฉพาะกาล ไม่มี
การแก้ไข มาตรา ๘๖ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มีการแก้ไข
มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๙๐ ทวิ กกรมการเพิ่มขึ้น
ใหม่ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชีหมายเลข ๑ ข้าราชการ
การเมือง ไม่มีการแก้ไข บัญชีหมายเลข ๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ และข้าราชการ
ครู ไม่มีการแก้ไข บัญชีหมายเลข ๓ เงินเพิ่มพิเศษและค่าจ้างข้าราชการ

พดเรือหน้าสามัญ มีการแก้ไข บัญชีหมายเลข ๔ โทษตัดเงินเดือนและ
โทษตัดเงินเดือน กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้ใดมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันจบการพิจารณาอาระที่ ๒ แล้ว
ต่อไปเป็นการพิจารณาอาระที่ ๓ ว่าสมควรจะให้ประกาศพระราชบัญญัติ
บังคับใช้เป็นกฎหมายหรือไม่

ผู้ใดเห็นสมควรจะประกาศพระราชบัญญัติบังคับใช้เป็นกฎหมายได้
ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือพร้อมเพียงกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้ใดไม่เห็นด้วยโปรดยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นสมควรประกาศ
ใช้พระราชบัญญัติเป็นกฎหมายได้โดยพร้อมเพียงกัน

ต่อไป หาดายเลข ๕. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
เสร็จแล้ว ต่อไปเป็นการพิจารณาอาระที่ ๒

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๔ ..

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ คณะกรรมการได้ทำ
การพิจารณาพร้อมด้วย นายเสริม วิจิตรยกุล ผู้แทนรัฐบาล ปราบกฤษ
ของการพิจารณาคงต่อไป

ชอรางพระราชบัญญัติ

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

”

มาตรา ๔

”

มาตรา ๕

”

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๕

”

มาตรา ๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗

”

มาตรา ๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

”

มาตรา ๑๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

”

มาตรา ๑๕

”

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

”

มาตรา ๑๗

”

มาตรา ๑๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

”

มาตรา ๒๐

”

มาตรา ๒๓

ไม่มีการแก้ไข
สุขวิช พันธ์เศรษฐ
(นายสุขวิช พันธ์เศรษฐ)
เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการใน
สถานการณฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๔...

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิธีบริหาร ราชการบางประการไว้ในเมื่อ
มิตถานการณฉุกเฉิน เพื่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร
ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และ สวัสดิภาพของ
พตเมือง

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการ
บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔...”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^{๕๕} ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ^{๕๕}

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันอาจเป็น
ภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรืออันอาจทำให้
ประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือภาวะการรบ หรือการสงครามตามที่จะได้มี
ประกาศให้ทราบ

“ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร” หมายความว่า
ว่าการให้เอกราชของชาติ หรือสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคง และ
ปลอดภัย รวมตลอดถึงการที่ ให้ประเทศดำรงอยู่ (ภายใต้) ในการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“เคหสถาน” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างรวมทั้งหมดที่ดินในบริเวณ
ไม่ว่าจะมรดกด้วยหรือไม่ก็ตาม ตลอดจนเรือ แพ ซึ่งบุคคลเฉพาะตัวผู้เดียว
หรือหลายคนใช้เป็นที่พักอาศัย ถิ่นอยู่ หอรับแขก

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรี
แต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติ^{๕๕}

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราช
บัญญัติ^{๕๕}

มาตรา ๔ บทแห่งพระราชบัญญัติ^{๕๕} จะใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้มีประกาศ
สถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว

ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น จะประกาศทั้งราชอาณาจักร หรือ
เฉพาะในเขตท้องที่ใดก็ได้ สุดแต่ความจำเป็นโดยพฤติการณ์

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว ให้ประกาศยกเลิกประกาศ
สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเสีย

มาตรา ๕ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้บุคคลใดออกนอก
เขตสถานภายในระหว่างระยะเวลาซึ่งได้ประกาศกำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ทหารหรือตำรวจประจำการ
หรือบุคคลประเภทซึ่งจะได้ยกเว้นไว้ในประกาศ

มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเขตสถานหรือสถานที่
ใด ๆ ระหว่างอาทิตย์จนถึงอาทิตย์ตก เพื่อตรวจค้นในเมื่อมีเหตุอันควร
สงสัยว่ามีผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ บุคคลใดมีเหตุควรสงสัยว่าได้กระทำหรือพยายามจะกระ
ทำการใด ๆ อันเป็นภัยต่อ(ความปลอดภัยหรือ)ความมั่นคงหรือความปลอดภัย
แห่งราชอาณาจักร ให้พนักงาน(ตำรวจโดยอนุมัติของรัฐมนตรี)เจ้าหน้าที่
ที่มีอำนาจจับกุมและคุมขังบุคคลนั้นไว้ เพื่อทำการสอบสวนได้ไม่เกิน ๖ วัน

มาตรา ๘ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้มีการชุมนุม หรือ
มั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๙ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้ผู้ใด กระทำการ
โฆษณา หรือพิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่งเห็นว่า ข้อความซึ่งโฆษณาหรือจะโฆษณา
นั้นกระทบกระเทือนถึง (ความปลอดภัยหรือ) ความมั่นคงหรือความปลอดภัย
แห่งราชอาณาจักร หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน

มาตรา ๑๐ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราช
อาณาจักร ในเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การออกไปนอกราชอาณาจักร
ของบุคคลนั้นจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อ(ความปลอดภัยหรือ)ความมั่นคง
หรือความปลอดภัยของประเทศ

มาตรา ๑๑ ถ้าบุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าได้คบคิดกับคน

ในต่างประเทศเพื่อกระทำการใด ๆ อันจะเป็นการเสียหายแก่ประเทศ ให้
รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ตรวจจดหมายหรือเอกสารติดต่อใด ๆ ของผู้นั้นได้

มาตรา ๓๒ ในบริเวณหรือเขตท้องที่ที่มีความสำคัญทางการศึกษา
(ความปลอดภัยหรือ) ความมั่นคง หรือความปลอดภัย แห่ง ราชอาณาจักร
หรือจุดยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าไป
หรืออยู่ในบริเวณหรือเขตท้องที่นั้น

มาตรา ๓๓ คนต่างด้าวคนใดกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อความ
มั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คน
ต่างด้าวนั้นออกไปเสียจากราชอาณาจักรได้

เมื่อรัฐมนตรีสั่งให้คนต่างด้าวคนใดออกไปจากราชอาณาจักร ให้
นำบทบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ รัฐมนตรี มีอำนาจที่จะ ประกาศห้าม มิให้คน ต่างด้าว
ประกอบกรใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษา (ความปลอดภัยหรือ) ความม
คง หรือความปลอดภัย แห่ง ราชอาณาจักร หรือ ด้วงศัภาพ ของ (พลเมือง)
ประชาชนได้

มาตรา ๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๓๔
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา
๓๕ หรือมาตรา ๓๔ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่
เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๓๖ มี
ความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของ รัฐมนตรีตามความ
ในมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๕ (หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๓) ในประเทศ
ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๙ ผู้ใดส่งสมออาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด
ไว้โดยผิดกฎหมาย ให้ตั้งโทษตามบทบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น
เป็นท่วงคุณ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๗ เป็นคนต่างด้าว เมื่อพ้นโทษแล้ว
ให้เนรเทศออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๐ บรรดาประกาศ (ใน) ที่ออกโดย พระราช บัญญัติ นี้ ให้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออก
ประกาศคำสั่ง และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่
คณะกรรมการเข้าประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ทางกรรมการมีอะไรที่จะ
ขแจ้งบ้าง

นายสวิช พันธ์เศรษฐ์ กรรมการ : ทางกรรมการ
ไม่มีอะไรพิเศษที่จะขแจ้งเพิ่มเติม

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๓ มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓ มาตรา ๔ มีการแก้ไข
 มาตรา ๕ มาตรา ๖ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗ มีการแก้ไข มาตรา ๘
 ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖
 มาตรา ๑๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข
 มาตรา ๒๑ ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ทมดการพิจารณาครั้งที่ ๒ แล้ว
 ค่อยไปเป็นการพิจารณาครั้งที่ ๓

ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ ประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้ ใช้บังคับเป็น
 กฎหมายได้ ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้ โปรด
 ยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นควรให้ประกาศ
 พระราชบัญญัติฉบับนี้ ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ต่อไปหมายเลข ๖ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว
 ค่อยไปเป็นการพิจารณาครั้งที่ ๒

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ๒๔๖๕

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ๓ นาย พันตรี ต่เหวก นรินทร์
 คณะกรรมการได้ทำการพิจารณาพร้อมด้วย นายหิรัญ สุตะบุตร ผู้แทน
 รัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	”	”
<u>มาตรา ๓</u>	”	”
<u>มาตรา ๒</u>	”	”
<u>มาตรา ๓</u>	พันตรี ต่เหวก นรินทร์ ขอแปรญัตติได้ กรรมการได้แก้ไข และขังแดง ผู้ แปรญัตติพอใจ	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	”	”
<u>บัญชีอัตราภาษี</u>	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข

หิรัญ สุตะบุตร
 (นายหิรัญ สุตะบุตร)
 เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่...) (ฉบับที่...)

พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่ประจำปี ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ลักษณะ ๓
ภาษีสรรพสามิต

มาตรา ๓๕๕ การเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตซึ่งได้บัญญัติไว้ในลักษณะ ๓ ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ และการควบคุมของกรมสรรพากร

มาตรา ๑๕๕ ในลักษณะที่เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เป็นอย่างอื่น
“ที่ดิน” หมายความว่า ตอถุดกิ่ง ทางน้ำ บ่อน้ำ ไร่ ไร่นา
“เจ้าพนักงานสำรวจ” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรี

แต่งตั้ง

มาตรา ๑๕๖ ภาษารุงท้องที่เก็บมาได้นั้น เมื่อใดหักค่าใช้จ่าย
ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงออกแล้ว ให้นำตั้งเป็นเงินผลประโยชน์
รายได้ของแผ่นดิน แต่ให้หักไว้ทางหาก เพื่อใช้จ่ายในการบำรุงท้องที่
โดยเฉพาะ

มาตรา ๑๕๗ เงินผลประโยชน์แผ่นดินตามความในมาตรา ๑๕๖ นั้น
ให้จ่ายบำรุงท้องที่ตามโครงการ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (และ)
กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะได้ กำหนดขึ้นไว้ ด้วยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรีเป็นปี ๆ ไป

มาตรา ๑๕๘ นอกจากที่กฎหมายอื่นได้ระบุงเว้นไว้แล้ว บุคคลใด
มีกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินซึ่ง ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของ
เอกชนคนใด บุคคลนั้นมหนาทของเสียภาษารุงท้องที่แต่ละครั้งสำหรับ
ที่ดินแปลงนั้น ตามบัญชีอัตราภาษารุงท้องที่ท้ายลักษณะนี้

มาตรา ๑๕๙ ที่ดินซึ่งไรเป็นที่ยูอาศัยของตนเองหรือไรเป็นที่พัก
พรมักต้องควัดตามควรแก่สภาพ หรือไรเป็นคอกสัตว์ทเลี้ยงไว้เอง ให้
ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษารุงท้องที่ตามเกณฑ์ดังนี้

- (ก) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลให้ยกเว้นไม่เกินห้าไร่
- (ข) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลให้ยกเว้นไม่เกินหนึ่งไร่

ในกรณีทีบุคคลคนเดียวมที่ดินหลายแห่ง ให้หักให้เฉพาะที่เกี่ยว
กับที่ดินซึ่งได้ยูอาศัยในมีสำรวจปีหนึ่ง ๆ แต่แห่งเดียว

ในกรณีทีบุคคล หลายคน มีกรรมสิทธิ์รวมกัน หรือครอบครอง

ร่วมกันในที่ดินแห่งเดียวกัน (การยกเว้น) ให้ได้รับยกเว้นร่วมกัน (โดยส่ง
เจดีย์เคมีให้) ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ข้างต้น

ในกรณี ที่บุคคล หลายคน มีกรรมสิทธิ์ร่วมกัน หรือครอบครอง
ร่วมกันในที่ดินหลายแห่ง ให้นับทรัพย์สินในวรรคก่อน ๆ มาใช้บังคับโดย
อนุโลม

มาตรา ๑๕๐. ที่ดินดังต่อไปนี้ ให้ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

- (๑) พระราชวังอันเป็นส่วนของสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๒) สาธารณสมบัติของแผ่นดินและที่ดินของรัฐบาลซึ่งใช้ในกิจการ
ของรัฐบาลหรือสาธารณโดยมิได้หาผลประโยชน์
- (๓) ที่ดินของเทศบาล ซึ่งใช้ในกิจการของเทศบาลหรือสาธารณ
โดยมิได้หาผลประโยชน์
- (๔) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณ การศึกษา หรือการกุศล
สาธารณ
- (๕) ที่ดินที่ใช้เฉพาะในศาสนิกศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือพระ
อารามหรือสำนักสงฆ์ หรือที่ธรณีสงฆ์ หรือสถานวัดบาดหลวง สถานพัก
สอนศาสนา หรือที่ศาลเจ้า
- (๖) สุสาน และฌาปนสถาน
- (๗) ที่ดินทางรถไฟ การประปา (หรือ) การไฟฟ้า หรือท่าเรือของรัฐ
- (๘) ที่ดินซึ่งรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงยกเว้น

มาตรา ๑๕๑. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งกรรมการขึ้นพิจารณาอัตราค่า
ปานกลางของที่ดินในตำบลหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยบุคคลในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่ดินในเขตเทศบาล ให้มีสรรพากรจังหวัดหรือผู้แทน
หนึ่ง นายอำเภอหนึ่ง และเทศมนตรีหรือผู้แทนหนึ่ง รวมเป็นสามคน

(๒) ในกรณีที่ดินนอกเขตเทศบาล ให้มีสรรพากรจังหวัดหรือ
ผู้แทนหนึ่ง นายอำเภอหนึ่ง และกำนันหนึ่ง รวมเป็นสามนาย
ถ้าราคาที่ดินในเขตนั้นแตกต่างกันมาก ก็ให้กำหนดเขตเป็นหน่วยๆ
ภายในตำบลนั้น เพื่อประโยชน์แก่การตราค่าปานกลางให้เที่ยงธรรม

มาตรา ๑๕๒ ในการตราค่าปานกลางของที่ดินนั้น โดยปกติให้นำ
เอาราคาที่ดินในตำบลหรือหน่วยนั้นๆ ที่ซื้อขายกันครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่า
สามราย ในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีก่อนวันตราค่า มาคำนวณเฉลี่ย
ถือเป็นราคาปานกลาง

ในกรณีที่ไม่มีการซื้อขายดังกล่าวข้างต้น การตราค่าปานกลาง
ของที่ดิน ให้เอาราคาที่ดินของตำบลหรือหน่วยที่ใกล้เคียง ซึ่งมี
สภาพและทำเลที่ดินคล้ายคลึงกันมาคำนวณถือเป็นราคาปานกลาง

มาตรา ๑๕๓ การตราค่าปานกลางนั้นให้คำนวณราคาโรงเรียนตั้ง
ปลูกสร้างหรือตั้งเพาะปลูกเข้าด้วย

มาตรา ๑๕๔ เมื่อคณะกรรมการตราค่าปานกลางแล้ว ให้เสนอ
การตราค่าปานกลางนั้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประกาศราคาปานกลางของที่ดินนั้นไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ทว่าการอำเภอ
และที่ตำบลนั้นๆ

ถ้าผู้เสียหายไม่เห็นพ้องด้วย กับราคาปานกลางที่คณะกรรมการได้
ไว้และประสงค์จะคัดค้านการตราค่านั้น ให้นำบทบัญญัติหมวด ๒ ส่วนที่ ๒
ว่าด้วยการอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่กำหนดของจรรยาของ
คดีกลานนั้นให้ทำภายในกำหนดสามสิบวัน

มาตรา ๑๕๕ การตราค่าปานกลางของที่ดินคราวหนึ่งๆ ให้ใช้ได้
ไม่เกินสามปี

ถ้าภายในสามปี นับแต่วันประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัด มีเหตุ

แต่คงว่าราคาที่ดินได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอให้ผู้
ว่าราชการจังหวัดตีราคาใหม่ได้ตามที่เป็นการสมควร หรือถ้าผู้ว่าราชการ
จังหวัด เห็นสมควร ตีราคาเสียใหม่เอง ก็ให้พึงทำได้ ทั้งนี้โดยอนุโลม
ปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๕๒ มาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔

ถ้ามีการตีราคาปานกลางใหม่ ให้การตีราคาใหม่นั้นมีผลใช้บังคับ
แต่บัดนี้เป็นต้นไป (รัฐน) เป็นต้นไป

มาตรา ๑๕๖ การสำรวจรังวัดพื้นที่ดินและการแจ้งให้ผู้ของเสียภาษี
บำรุงท้องที่มาเสียเงินให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๗ ในการสำรวจรังวัดพื้นที่ดินให้ผู้ของเสียภาษีบำรุงท้อง
ที่เขตบอกจำนวนพื้นที่ดิน และให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน คานอ้อมคอร

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดไม่ชี้เขตหรือไม่ยอมบอกจำนวนพื้นที่ดิน หรือชี้เขต
หรือบอกจำนวนพื้นที่ดินขาดจากจำนวนที่แท้จริง เจ้าพนักงานสำรวจอาจ
สำรวจเอาเองตามทริเห็น ว่าถูกต้อง

มาตรา ๑๕๙ ที่ดินซึ่งใช้ในการเพาะปลูกพืช ถ้าการเพาะปลูกพืช
ในบริเวณนั้นเสียหายมากผิดปกติ หรือทำไม่ได้ด้วยเหตุอันพ้องด้วยที่จะ
บ่งชี้ได้โดยทั่วไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาเวนคืน
ลดหย่อนได้ตามสมควร

(ที่ดินใช้ในการเพาะปลูกพืชซึ่งจะได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนดังกล่าว
ในวรรคก่อนจะต้องเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร)

มาตรา ๑๖๐ ที่ดินของเจ้าของที่ดินและมรดกตกทอดซึ่งถ้าคดีภาษี
บำรุงท้องที่ตามอัตราเต็มจำนวนเงินเกินกว่าหนึ่งบาท แม้จะได้บรรด
หย่อนตามมาตรา ๑๕๘ ก็ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามอัตราหนึ่งบาท

มาตรา ๑๖๑ ให้ผู้ของเสียภาษีบำรุงท้องที่เสียเงินนั้นภายในสามสิบ

ฉบับแต่จนแจ้งให้เสียเงินตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ในการนี้ให้นำ
มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖๒ เมื่อกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของผู้ต้องเสียภาษี
บำรุงท้องที่ใดโอนตกไปยังบุคคลอื่นโดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้ผู้รับโอนมี
หน้าที่ระดมเงินในการเสียภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๓๖๓ ผู้ใดจงใจไม่ยอมชำระ หรือไม่บอกจำนวนพนทคน
หรือจงใจชำระหรือบอกจำนวนพนทคนขาดจากจำนวนที่เป็นจริง หรือลด
ขวางเจ้าพนักงานสำรวจ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออก
โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕๖ ผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกิน(ห้า)หมื่นบาท

มาตรา ๓๖๔ ภาษื่บำรุงท้องที่ซึ่งต้องเสียตามลักษณะที่กำหนดไว้ได้เสีย
ภายในกำหนด ให้เสียเพิ่มอกรอยดะดับของเงินที่ค้างอยู่ เงินเพิ่มให้ถือ
เป็นเงินภาษี

เพื่อให้ได้รับเงินค่างดงกล่าวนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๓๖
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕ บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกโดยพระ
ราชบัญญัตินี้ให้บังคับใช้ได้ในการปฏิบัติ จัดเก็บเงินช่วยบำรุงท้องที่ค้างอยู่
หรือทพงชำระก่อนวันรับบังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง การคลัง รักษาการ ตาม
พระราชบัญญัตินี้.

๖ ๔ ๖ ๔ ๐ ๖ ๔
บัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

๕๐
ก. ทดนนอกเขตเทศบาล

ลำดับ เลข	รายการ	คิดตามราคาปานกลาง ของที่ดินในอัตรา	หมายเหตุ
๑	มีไม่เกิน ๕๐ ไร่	ร้อยละ ๐.๕๐ บาท	(เฉพาะที่ดินที่ใช้ในการประกอบกิจการของตนเอง ให้เสีย) แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๓ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๖๐ บาท เฉพาะที่ดินซึ่งเจ้าของใช้ประกอบกิจการเองให้เสียไม่เกินกว่าไร่ละ ๕๐ บาท
๒	มีเกิน ๕๐ ไร่ (ขึ้นไป) แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่	ร้อยละ ๑.๐๐ บาท (เฉพาะส่วนที่เกิน ๕๐ ไร่)	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๒ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๑๐๐ บาท เฉพาะที่ดินซึ่งเจ้าของใช้ประกอบกิจการเองให้เสียไม่เกินไร่ละ ๕๐ บาท
๓	มีเกิน ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป	ร้อยละ ๒.๐๐ บาท (เฉพาะส่วนที่เกิน ๕๐๐ ไร่)	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๕ บาท

บัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

๑. ที่ดินในเขตเทศบาล

ลำดับ เลข	รายการ	คิดตามราคาปานกลาง ของที่ดินในอัตรา	หมายเหตุ
๑	มีไม่เกิน ๓ ไร่	ร้อยละ ๐.๕๐ บาท	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๒ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๑๐๐ บาท เฉพาะที่ดินซึ่งเจ้า ของใช้ประกอบกิจการ เองก่อนวันใช้พระราช บัญญัตินี้ ให้เสียไม่เกิน ไร่ละ ๕๐ บาท
๒	มีเกิน ๓ ไร่แต่ไม่ เกิน ๑๐ ไร่	ร้อยละ ๐.๗๕ บาท (เฉพาะส่วนที่เกิน ๓ ไร่)	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๔ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๒๐๐ บาท เฉพาะที่ดินซึ่งเจ้า ของใช้ประกอบกิจการ เองก่อนวันใช้พระราช บัญญัตินี้ ให้เสียไม่เกิน กว่าไร่ละ ๑๐๐ บาท
๓	มีเกิน ๑๐ ไร่แต่ไม่ เกิน ๒๐ ไร่	ร้อยละ ๑.๐๐ บาท (เฉพาะส่วนที่เกิน ๑๐ ไร่)	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๘ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๓๐๐ บาท
๔	มีเกิน ๒๐ ไร่ขึ้นไป	ร้อยละ ๒.๐๐ บาท (เฉพาะส่วนที่เกิน ๒๐ ไร่)	แต่ไม่ต่ำกว่าไร่ ๒๐ บาท และไม่เกินกว่าไร่ละ ๕๐๐ บาท

หมายเหตุ

๑. ทศนตองเสี่ยภาษาบำรุงทองที่ เคษของไรให้คิดในอัคราถดตงตามส่วน

๒. เคษของ ๑ ตารางวา ให้บดขมเป็น ๓ ตารางวา

๓. เคษของ ๕ สี่ตางค์ ให้บดทั้ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่คณะกรรมการเข้าประจำที่

พลตรี ประยูร ภมรมนตรี กรรมการ : ร่างพระราชบัญญัติ
 *กรรมการได้ดำเนินการพิจารณาคตามหลักการ พิจารณาแล้วไม่มีการ
 แก้ไข สำหรับบัญญัติข้อที่ท้ายพระราชบัญญัติ ที่มีผู้แปรญัตติขึ้น ทาง
 กรรมการก็ได้ประนีประนอมกับผู้แปรญัตติจนเป็นที่พอใจแล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอให้เลขาธิการอ่าน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
 ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติไม่มี
 การแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๓ มีการแก้ไข มาตรา ๔ มาตรา ๕ ไม่มีการแก้ไข บัญชีอัตรา
 ภาษี มีการแก้ไข

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นการจบการพิจารณาวาระที่ ๒
 ต่อไปเป็นการพิจารณาวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นควรจะได้ประกาศใช้พระราช
 บัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
 ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นหน้าที่ประชุมเห็นควรให้
ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้

ต่อไปหมายเลข ๑ ร่างข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภา
ผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ต่อไป
พิจารณาเป็นวาระที่ ๒

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๕

ร่างข้อบังคับฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๒ นาย คือ พลตรี พระยาอานุกาพ
ไตรภพ คณะกรรมการได้ทำการพิจารณาเสร็จแล้ว ปรากฏผลของการ
พิจารณาดังต่อไปนี้

ข้อร่างข้อบังคับ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	„	„
ข้อ ๑	„	„
ข้อ ๒	„	มีการแก้ไขโดย กรรมการ
หมวด ๓ การเลือกประธานและรองประธานสภา		
	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๓	„	มีการแก้ไขโดย กรรมการ
ข้อ ๔	„	„
ข้อ ๕	„	„

ข้อ ๖	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๗	"	"
ข้อ ๘	"	"

หมวด ๒ อำนาจและหน้าที่ของประธานรองประธานสภาและ

เดชาธิการ

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๙	"	"
ข้อ ๑๐	"	"
ข้อ ๑๑	"	"
<u>หมวด ๓ การประชุม</u>	"	"
ข้อ ๑๒	"	มีการแก้ไขโดย กรรมธิการ
ข้อ ๑๓	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๔	"	"
ข้อ ๑๕	"	"
ข้อ ๑๖	"	"
ข้อ ๑๗	"	"
ข้อ ๑๘	กรรมธิการคัดออก	
ข้อ ๑๙	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๒๐	"	"
ข้อ ๒๑		

พดด้ว พรวยาอานภาพไทรภพ ขอแปรญัตติให้เพม
ขอความค่อไปนเบนนววรรคท &

“เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรชนบัตตงกั สมารัก

สภาผู้แทนราษฎร คัดเลือกบุคคลมาใช้เป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในบริเวณห้องประชุมด้วย ลูกชน
ยื่นแสดงความเคารพ เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรนั่งลง
หรือเชิญให้ทุกคนนั่ง ก็นั่งได้ตามทักจัดไว้

คณะกรรมการไม่เห็นด้วยแต่ได้รายงานแล้ว ผู้
แปรญัตติขอสงวนไว้ก็ปรายในสภา ไม่มีการแก้ไข

ข้อ ๒๒	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๒๓	”	”
ข้อ ๒๔	”	”
ข้อ ๒๕	”	”
ข้อ ๒๖	”	”
ข้อ ๒๗	”	”
ข้อ ๒๘	”	”
ข้อ ๒๙	”	มีการแก้ไขโดย กรรมการ
หมวด ๔ ญัตติ	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๓๐	”	”
ข้อ ๓๑	”	”
ข้อ ๓๒	”	”
ข้อ ๓๓	”	”
ข้อ ๓๔	”	”
ข้อ ๓๕	”	”
ข้อ ๓๖	”	”

ปี ๓๗	ไม่มีผู้ปรอญักติ	ไม่มีการแก้ไข
ปี ๓๗	"	"
ปี ๓๘	"	"
ปี ๓๙	"	"
ปี ๔๐	"	"
ปี ๔๑	"	"
ปี ๔๒	"	"
ปี ๔๓	"	"
ปี ๔๔	"	"
ปี ๔๕	"	"
ปี ๔๖	"	"
ปี ๔๗	"	"
ปี ๔๘	"	"
ปี ๔๙	"	"
ปี ๕๐	"	"
ปี ๕๑	"	"
ปี ๕๒	"	"
ปี ๕๓	"	"
ปี ๕๔	"	"
ปี ๕๕	"	"
ปี ๕๖	"	"
ปี ๕๗	"	"
หมด & งบประมาณแผ่นดิน	"	"
ปี ๕๘	"	"

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ข้อ ๕๘</u>		
<u>ข้อ ๖๐</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๑</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๒</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๓</u>	"	"
<u>หมวด ๖ การอภิปราย</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๔</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๕</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๖</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๗</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๘</u>	"	"
<u>ข้อ ๖๙</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๐</u>		
	พดกรี พระยาขานภาพไตรภพ ขอแปรญัตติได้ เมอกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ	
	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ข้อ ๗๑</u>		
<u>ข้อ ๗๒</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๓</u>	"	"
<u>หมวด ๗ การลงมติ</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๔</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๕</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๖</u>	"	"
<u>ข้อ ๗๗</u>	"	"

ปี ๒๒	ไม่มีผู้แปรรูปคดี	ไม่มีการแก้ไข
ปี ๓๐๐	"	"
ปี ๓๐๓	"	"
ปี ๓๐๒	"	"
ปี ๓๐๓	"	"
ปี ๓๐๔	"	"
ปี ๓๐๕	"	"
หมวด ๘ กระตุกลม	"	"
ปี ๓๐๖	"	"
ปี ๓๐๗	"	"
ปี ๓๐๗	"	"
ปี ๓๐๘	"	"
ปี ๓๑๐	"	"
ปี ๓๑๓	"	"
ปี ๓๑๒	"	"
ปี ๓๑๓	"	"
ปี ๓๑๔	"	มีการแก้ไขโดย กรมราชการ
ปี ๓๑๕	"	ไม่มีการแก้ไข
ปี ๓๑๖	"	"
ปี ๓๑๗	"	"
ปี ๓๑๗	"	"
ปี ๓๑๘	"	"

หมวด ๑๐ นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน

และการเปิดอภิปรายทั่วไป

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ส่วนที่ ๑ การแถลงนโยบาย</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๐</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๑</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๒</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๓</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๔</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๕</u>	”	”

ส่วนที่ ๒ การขอให้ยื่นญัตติความไว้วางใจ

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	”
<u>ขบ ๓๒๖</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๗</u>	”	”

ส่วนที่ ๓ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ขบ ๓๒๘</u>	”	”
<u>ขบ ๓๒๙</u>	”	”
<u>ขบ ๓๓๐</u>	”	”
<u>ขบ ๓๓๑</u>	”	มีการแก้ไขโดย กรรมาธิการ
<u>ขบ ๓๓๒</u>	”	ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๔ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๖

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ปี ๓๓๓</u>	”	”
<u>ปี ๓๓๔</u>	”	”
<u>ปี ๓๓๕</u>	”	”
<u>ปี ๓๓๖</u>	”	มีการแก้ไขโดย กรรมาธิการ
<u>ปี ๓๓๗</u>	”	”
<u>ปี ๓๓๘</u>	”	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๓๓ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ปี ๓๓๙</u>	พดด้วง พระยาอานุกาฬไตรภพ ได้ขอแปรญัตติไว้ เมื่อกรรมาธิการได้เสร็จแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ปี ๓๔๐</u>	ไม่มีผู้แปรญัตติ	”
<u>ปี ๓๔๑</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๒</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๓</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๔</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๕</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๖</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๗</u>	”	”
<u>ปี ๓๔๘</u>	”	”

หมวด ๑๒ บทสุดท้าย	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>ข้อ ๓๔๘</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๐</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๑</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๒</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๓</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๔</u>	"	"
<u>ข้อ ๓๕๕</u>	"	มีการแก้ไขโดย กรรมวิธีการ
<u>ข้อ ๓๕๖</u>	"	ไม่มีการแก้ไข
<u>ข้อ ๓๕๗</u>	"	"

สุวิชัย พันธุ์เศรษฐ
(นายสุวิชัย พันธุ์เศรษฐ)

ประธานการ

ข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๕

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภาผู้แทนราษฎร ตราข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาได้ ดัง
ต่อไปนี้

ข้อ ๑ ขอบบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษา
ของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕"

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวัน (ที่สภาผู้แทนราษฎร
ลงมติให้ใช้) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมวด ๑

การเลือกประธานและรองประธานสภา

ข้อ ๓ ในการประชุมสภา (ครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป)
สมัยสามัญทุกคราว ให้สมาชิกผู้มายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธาน
ชั่วคราว จนกว่าพระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งประธานและรองประธานสภา

ข้อ ๔ (การเลือกประธานและรองประธานสภา ให้กระทำในที่ประชุม
เมื่อมีการประชุมครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป)

ประธานและรองประธานสภาอยู่ในตำแหน่งจนถึงวันเปิดสมัยประชุม
ตามญัตติไปตามสมัยประชุม

ข้อ ๕ เมื่อเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิก
ที่ตนเห็นสมควรได้หนึ่งชื่อ ค่าเงินอนันต์ของสมาชิกบริวารไม่น้อยกว่า ๕ คน
ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้เลือกจากชื่อเหล่านั้นโดยวิธีเขียนชื่อลง
คะแนน เมื่อตรวจนับคะแนนแล้วให้ประธานชั่วคราวประกาศคะแนนต่อที่ประชุม
ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้
เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนนเท่ากัน แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันออก ก็ให้
ประธานชั่วคราวออกเสียงชี้ขาด

ในการตรวจนับคะแนน ให้เดชาธิการเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่า ๕ คน
มาช่วย

ถ้ามีการเสนอเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ข้อ ๖ เมื่อได้เลือกประธานสภาแล้ว ให้เลือกรองประธานสภา
วิธีเลือกให้ทำตามความในข้อ ๕ มาใช้นี้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าที่ประชุมลงมติ
ให้มรองประธานหลายนาย ให้เลือกรองประธานคนที่ ๑ ก่อน แล้วจึงเลือก
รองประธานคนที่ ๒ ที่ ๓ ฯลฯ เป็นต้นไป

ข้อ ๗ เมื่อใดเลือกประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการ
แจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล

ข้อ ๘ เมื่อประธานหรือรองประธานสภา พ้นจากตำแหน่ง ก่อนถึง
วาระตามข้อ ๔ สภาต้องเลือกสมาชิกขึ้นเป็นประธาน หรือรองประธานสภา
แล้วแต่กรณี เพื่อดำรงตำแหน่งที่ว่างนั้นแทน ในการนี้ให้นำความในข้อ ๕
หรือข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานรองประธานสภาและเลขาธิการ

ข้อ ๙ ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (๒) ควบคุมบังคับบัญชาเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ของสภา
- (๓) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดถึงบริเวณของสภา
- (๕) กำหนดและรักษาระเบียบว่าด้วยการที่บุคคลภายนอกจะเข้ามา

ในที่ประชุมสภา หรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจน
จนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น

- (๖) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

ข้อ ๑๐ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ช่วยประธานสภาใน
กิจการทั่วไป

เมื่อประธานสภาไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รอง
ประธานสภาทำหน้าที่แทน

ข้อ ๑๑ เลขาธิการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุม

(๒) แจ้งระเบียบหรือหนังสือข้อที่ประชุมหรือข้อสมาชิก และ ยินยอม
มติของสภา

(๓) จัดทำรายงานการประชุมตามล้อยคำที่อภิปรายทั้งต้น

(๔) จัดทำรายงานการประชุมออกเผยแพร่ การเผยแพร่โดยปกติ

ให้ดำเนินการโดยด่วน

(๕) รักษาทรัพย์สินของสภา

(๖) เปิดเผยเอกสารฉบับซึ่งที่ประชุมหรือ ประธาน สภาอนุญาต แล้ว

แต่กรณี

(๑) โฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมและการปรึกษาของสภา

(๒) ควบคุมกิจการให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาจะได้กำหนด

(๓) กระทำกิจการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การประชุม

ข้อ ๓๒ เมื่อสมาชิกจะเข้ารับหน้าที่ ประธานสภา ต้องให้ สมาชิก
กล่าวคำปฏิญาณตนเสียก่อน การกล่าวคำปฏิญาณนั้น ให้ประธานสภา
เป็นผู้กล่าวนำ

ข้อ ๓๓ การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้ประธานสภา นำ
ปรึกษาในที่ประชุมสามัญครั้งแรก ว่าควรจะมีสมัยหนึ่ง หรือหลายสมัย
และควรจะเริ่มแต่เมื่อใดในปีนั้น กับให้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญ
สมัยแรกของผู้ถัดไป

ข้อ ๓๔ ให้มีการประชุมครั้งแรกภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเปิดสมัย
ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๓๕ การประชุมตามปกติ ให้เป็นไปตามมติของสภา เว้นแต่เมื่อ

ประธานสภาพิจารณาเห็นว่า ไม่สมควร จะบรรจุ เข้า ระเบียบ วาระ
สำหรับวาระประชุมครั้งใด ประธานสภาอาจแจ้งการประชุมนั้นได้
แต่ห้ามมิให้แจ้งการประชุมนานกว่าหนึ่งครั้งติดต่อกัน

ถ้าประธานสภาพิจารณาเห็นว่า จำเป็นจะเรียกประชุม เป็นพิเศษ
นอกจากที่สภาลงมติไว้ตามความในวรรคก่อนก็ได้

ข้อ ๑๖ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ได้บอกนัดให้
ประชุมจึงให้ทำหนังสือเฉพาะผู้ที่ไม่ได้มาในการประชุมนั้น

โดยปกติให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน หากเป็นการด่วน จะนัด
เร่งด่วนก็ได้

ข้อ ๑๗ ให้ตั้งระเบียบวาระพร้อมด้วยสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับ
การพิจารณาก่อนกำหนดประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ในกรณีนัดประชุมด่วน ให้ตั้งก่อนเวลาประชุมปรึกษาเรื่องนั้นไม่
น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง

(ข้อ ๑๘ ระเบียบวาระใด ถ้าไม่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อ ๑๖
แม้ว่าที่ประชุมจะได้เริ่มพิจารณาไปบ้างแล้วก็ตาม สมาชิกมีสิทธิเสนอญัตติ
โดยไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ และมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒๕ คน
ขอให้เลื่อนการพิจารณา ก็ให้เดือน ระเบียบ วาระนั้นไปพิจารณาในครั้ง
ประชุมครั้งถัดไป)

ข้อ ๑๙ การจัดระเบียบวาระโดยปกติให้บรรจุญัตติหรือเรื่องอื่น ๆ
ที่คณะรัฐมนตรีเสนอก่อน และให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) การด่วน
- (๓) รับรองรายงานการประชุม

(๔) พระราชกำหนด หรือ ญัตติ ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติ หรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด

(๕) กระทู้ถามรัฐมนตรี

(๖) เรื่องที่ค้างพิจารณา

(๗) ญัตติร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาแล้ว

(๘) ญัตติร่างพระราชบัญญัติที่เสนอใหม่

(๙) ญัตติหรือเรื่องอื่นๆ

ข้อ ๒๐ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดซึ่งจัดไว้ และเมื่อมีมติญัตติเรียกประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งตามที่

ข้อ ๒๑ เมื่อพ้นกำหนดเวลาเริ่มประชุมกว่า ๓๐ นาที สมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานสภาจะได้เลื่อนการประชุมก็ได้

เมื่อสมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว แต่ประธานและรองประธานสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราว แล้วให้สมาชิกเลือกตั้งตนเองเป็นประธานในคราวประชุมนั้นโดย เสนอชื่อ และลงคะแนนโดยวิธียกมือ

ถ้าประธานหรือรองประธานสภาเข้ามาในที่ประชุมในระหว่าง ที่ การเลือกเช่นว่านั้นกำลังดำเนินอยู่ก็ให้ระงับการเลือกนั้นเสีย หรือถ้าได้เลือกแล้ว ผู้ใดรับเลือกก็เป็นอันพ้นหน้าที่และให้ประธานหรือรอง ประธานสภา ผู้เข้ามาเป็นประธานของที่ประชุมต่อไป

ข้อ ๒๒ การประชุมปรึกษาของดำเนินตามระเบียบวาระเว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

เฉพาะเรื่องการตั้งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ห้ามมิให้เปิดเผยระเบียบวาระยกเอาเรื่องอันจะพิจารณาก่อน

ข้อ ๒๓ ถ้าคณะรัฐมนตรีเรื่องที่จะแถลงต่อที่ประชุม ก็ให้ประธานสภาอนุญาต

สมาชิกมีสิทธิที่จะซักถามรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น และ
ในกรณีที่เกี่ยวกับการผูกพันงบประมาณแผ่นดิน หรือเกี่ยวกับความเสื่อมเสีย
ประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน สมาชิกมีสิทธิเสนอญัตติโดยไม่ต้องเสนอ
ล่วงหน้าเป็นหนังสือและมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒๕ คน ขอให้มีการ
อภิปรายและลงมติได้ในข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วย
- (๒) ให้ยกเรื่องขึ้นขานปรึกษา

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ประชุมกันพอสมควรแล้ว ประธานสภาจะตั้งพัก
ชั่วคราวก็ได้

ถ้าประธานสภาลงจากบรรดักโดยมิได้ตั้งอย่างใด ให้ถือว่าเลิก
ประชุม

ข้อ ๒๕ ในการประชุมลับ ให้ประธานสภาตั้งผู้ทมิได้เป็นสมาชิก
รัฐมนตรีหรือผู้ทมิได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการประชุมนี้ ออกจากที่ประชุมทันที
ระยะที่จะฟังการประชุมได้

ข้อ ๒๖ รายงานการประชุมของสภา กรรมการจะต้องตรวจ
ตอบให้เสร็จเพื่อเสนอให้สภารับรองภายใน ๓๕ วัน นับแต่วันประชุมแต่ละก่อน
เสนอสภาไม่น้อยกว่า ๓ วัน ต้องทำสำเนาอย่างน้อย ๕ ฉบับวางให้สมาชิก
ตรวจดูได้ สมาชิกผู้ใดต้องการแก้ไขข้อใดต้องได้รับความยินยอมจาก
ที่ประชุม

หากกรรมการ ปฏิบัติไม่ได้ตามกำหนด ให้ประธานกรรมการ
แจ้งต่อประธานสภา เพื่อแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ ๒๗ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้
ประธานสภาลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมซึ่งสภาชุดก่อนยังมีได้รับรอง ให้ประธานสภา
ลงชื่อไว้และให้ถือว่ามีการรับรองแล้ว

ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมฉบับ จะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม

ข้อ ๒๘ ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีก็ดี หรือสมาชิกซึ่งมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒๕ คนก็ดี (มติทวิ) อาจเสนอญัตติโดยไม่ต้องเสนอต่อวงหน้าเป็นหนังสือมิให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมอนุมัติ ก็ให้เป็นไปตามคำขอนั้น

หมวด ๔

ญัตติ

ข้อ ๓๐ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอต่อวงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๕ คน เว้นแต่ข้อบังคับหรือรัฐธรรมนูญจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๑ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอต่อวงหน้าเป็นหนังสือ แต่ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๕ คน

- (๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (๒) ขอให้รับรองรายงานของคณะกรรมการ
- (๓) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน
- (๔) ญัตติตามข้อ ๓๒
- (๕) ญัตติที่ประธานสภาเห็นควรอนุญาต

ข้อ ๓๒ เมื่อที่ประชุมกำลังปรึกษาญัตติใด มิให้เสนอญัตติอื่นเว้นแต่ญัตติ

- (๑) ขอแปรญัตติเฉพาะที่มิใช่กฎหมาย
- (๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยัง คณะกรรมการ หรือขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น
- (๓) ขอให้ลงมติ

- (๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณาหรือแยกประเด็นลงมติ
- (๕) ขอให้ปิดอภิปราย
- (๖) ขอให้เปิดอภิปราย
- (๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา
- (๘) ขอให้พิจารณาโทษต่ำกว่ากระทำผิดข้อบังคับในการประชุมครั้งนั้น
- (๙) ขอให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา

ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๓๓ การเสนอญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้

นำความในข้อ ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนการรับรองญัตติเช่นว่านี้ให้กระทำโดยวชิรชน

ข้อ ๓๔ ญัตติตามข้อ ๓๒ (๓) (๕) และ (๘) นั้น ห้ามมิให้

ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกันกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๕ ญัตติใดที่เป็นข้อผูกมัดคณะรัฐมนตรี หรือบุคคลภายนอก

ให้เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒๐ คน

ข้อ ๓๖ ร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตรา และมีบทกษ

ความดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) เหตุผลที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๓๗ ญัตติร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินตามความหมาย

ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๓ ซึ่งสมาชิกเสนอขึ้น ให้ประธานสภา

ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารับรอง

ข้อ ๓๘ ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป ให้ปฏิบัติตามความในหมวด ๑๐

ส่วนที่ ๓ หรือส่วนที่ ๕ แต่เฉพาะกรณี

ข้อ ๓๘ ^{๖๓๘} ญัตติที่ขอเสนอต้องลงหน้าเป็นหนังสือ ^{๖๓๙} หรือญัตติร่าง ^{๖๔๐} พระราชบัญญัติ ^{๖๔๑} นั้น ^{๖๔๒} สมาชิก ^{๖๔๓} ผู้รับรอง ^{๖๔๔} ต้องลงชื่อใน ^{๖๔๕} ญัตติ ^{๖๔๖} หรือใน ^{๖๔๗} ร่าง ^{๖๔๘} พระราช ^{๖๔๙} บัญญัติที่เสนอ ^{๖๕๐} แลวแต่กรณี

ข้อ ๔๐ ^{๖๕๑} ญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ^{๖๕๒} ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๔๑ ^{๖๕๓} ญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินนั้น ^{๖๕๔} การเสนอ ^{๖๕๕} การแปรญัตติ ^{๖๕๖} และการขอให้ลงมติในการพิจารณา ^{๖๕๗} วาระที่ ๑ ^{๖๕๘} ให้ปฏิบัติ ^{๖๕๙} ตามความในหมวด ๕

ข้อ ๔๒ ^{๖๖๐} ญัตติตามข้อ ๓๒ (๗) ^{๖๖๑} ขอให้พิจารณาโทษสมาชิกว่ากระทำ ^{๖๖๒} ผิดข้อบังคับ ^{๖๖๓} ในการประชุมครั้งนั้น ^{๖๖๔} ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ^{๖๖๕} และให้ระบุเพียงว่าผิดข้อบังคับในเรื่องใดเท่านั้น

ข้อ ๔๓ ^{๖๖๖} ญัตติขอให้พิจารณาโทษสมาชิกว่ากระทำผิด ^{๖๖๗} ข้อบังคับ ^{๖๖๘} ใน ^{๖๖๙} การประชุมครั้งถัดมา ^{๖๗๐} ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้า คน ^{๖๗๑} และ ^{๖๗๒} ต้องเสนอภายใน ^{๖๗๓} ๓ วันนับแต่วันเหตุเกิดขึ้น ^{๖๗๔} และให้ระบุเพียงว่าผิดข้อบังคับ ^{๖๗๕} ในเรื่องใดเท่านั้น

ข้อ ๔๔ ^{๖๗๖} ญัตติขอให้สภา ^{๖๗๗} วินิจฉัยให้ ^{๖๗๘} สมาชิกคนใด ^{๖๗๙} ออกจากตำแหน่ง ^{๖๘๐} ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๐ (๕) ^{๖๘๑} ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ^{๖๘๒} ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๔๕ ^{๖๘๓} ญัตติร่างพระราชบัญญัติ ^{๖๘๔} นั้น ^{๖๘๕} ที่ประชุมต้องพิจารณาเป็น ^{๖๘๖} ๓ ^{๖๘๗} วาระ ^{๖๘๘} แต่ที่ประชุมจะอนุมัติให้พิจารณา ^{๖๘๙} ๓ ^{๖๙๐} วาระรวดเดียวก็ได้

ในการพิจารณา ^{๖๙๑} ๓ ^{๖๙๒} วาระรวดเดียว ^{๖๙๓} คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้เสนอ ^{๖๙๔} หรือสมาชิก ^{๖๙๕} จะเป็นผู้เสนอก็ได้ ^{๖๙๖} ในกรณีที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ^{๖๙๗} จะต้องเสนอ ^{๖๙๘} หน้าเป็นหนังสือต่อผู้เสนอร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ คน ^{๖๙๙} การพิจารณา ^{๗๐๐} วาระที่ ๒ ^{๗๐๑} นั้น ^{๗๐๒} ให้ที่ประชุมเป็นกรรมาธิการเต็มสภา ^{๗๐๓} โดยให้ประธานของที่ ^{๗๐๔} ประชุมเป็นประธาน

ญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินจะพิจารณา ๓ วรรค
รอดเคี้ยวไม่ได้

ข้อ ๔๖ ในการพิจารณาญัตติร่างพระราชบัญญัติวรรคที่ ๓ ให้ที่
ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ และลงมติว่าจะรับ
หลักการแห่งพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่ หากมีผู้มาอภิปราย
ห้ามมิให้ลงมติก่อนที่ผู้มาอภิปรายได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว

ก่อนที่จะ ลงมติรับ หลักการ ที่ประชุมจะลง มติให้ ส่ง คณะ
กรรมาธิการพิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นก่อนก็ได้

ก่อนที่จะ ลงมติรับ หลักการ ญัตติร่าง พระราชบัญญัติที่ส่งมาชิกเป็นผู้
เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับไปพิจารณา หากที่ประชุมอนุมัติจะกำหนด
เวลาให้คณะรัฐมนตรีส่งกลับไปได้

ข้อ ๔๗ ญัตติร่าง พระราช บัญญัติ ซึ่ง ที่ประชุม ลงมติให้ ส่ง คณะ
กรรมาธิการพิจารณาก่อนรับหลักการนั้น ที่ประชุมจะกำหนดเวลาให้คณะ
กรรมาธิการพิจารณาคงก็ได้

ข้อ ๔๘ ญัตติร่างพระราชบัญญัติที่ส่งมาชิกให้หลักการแล้ว ถ้าจะ
ต้องส่งให้คณะกรรมาธิการพิจารณา ที่ประชุมจะต้องกำหนดเวลาแปร
ญัตติด้วย

คณะรัฐมนตรีหรือผู้ใดเห็นควรจะแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้เสนอ
คำแปรญัตติลงหน้าเป็นหนังสือ โดยปกติให้แปรญัตติเป็นรายมาตรา
และเสนอต่อประธานคณะกรรมาธิการภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่สมาชิก
เป็นผู้แปรญัตติ จะต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๕ คน ถ้าแปรญัตติ
ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องด้วยการเงิน ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน

ข้อ ๔๙ ในการพิจารณาญัตติร่างพระราชบัญญัติวรรคที่ ๒ ให้
พิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำแปรญัตติ แล้วเรียงตามลำดับ

มาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่คำแปรญัตติซึ่งผู้
แปรญัตติขอสงวนไว้อภิปรายในสภา หรือที่คณะกรรมการแก้ไขเท่านั้น
เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕๐. ถ้าที่ประชุมลงมติเห็นด้วยกับคำแปรญัตติ หรือเห็นด้วยกับ
การแก้ไขในมาตราใดแล้ว มีให้เสนอขอแปรญัตติหรือเสนอญัตติขอเปลี่ยนแปลง
มตินั้นอีก

ถ้าข้อความในมาตราที่ใดมีมติไปแล้วขัดแย้งกัน หรือบกพร่องใน
สาระสำคัญ ที่ประชุม จะลงมติตั้งปัญหาขึ้นให้ คณะกรรมการ พิจารณาใหม่
เฉพาะที่ขัดแย้งหรือบกพร่องก็ได้ ไม่มีการแปรญัตติในชั้นกรรมการ
ในกรณี ที่มีมติตั้งปัญหาไปให้กรรมการพิจารณาใหม่ ดังกล่าวแล้ว ที่
ประชุม จะให้รับการ พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน เพื่อรายงาน
ของคณะกรรมการก็ได้

ถ้าข้อขัดแย้งหรือ บกพร่อง ดังกล่าวแล้วใน วรค ก่อนเกิดขึ้นในการ
พิจารณารวดเดียว ที่ประชุมจะลงมติให้ดำเนินการตามความในวรรคก่อนก็ได้

ข้อ ๕๑. ในการพิจารณาญัตติร่างพระราชบัญญัติวาระที่ ๓ ให้ที่
ประชุมลงมติว่าจะใช้ได้หรือไม่เท่านั้น

การพิจารณาวาระนี้ ไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติ
เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕๒. ญัตติร่าง พระราช บัญญัติใด ซึ่งที่ ประชุมได้ลงมติไม่รับ
หลักการตามความในข้อ ๕๑ ก็ได้ ลงมติไม่ให้ใช้ตามความในข้อ ๕๑ ก็ได้ หรือ
ลงมติให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษาตามข้อ ๓๒ (๘) ก็ได้ ให้ถือว่าเป็นอันตกไป มีให้
เสนอญัตติร่างพระราชบัญญัติที่หลักการอย่างเดียวกันใน สมัยประชุมหน้า
เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

บทบังคับดังกล่าวในวรรคก่อนให้ใช้แก่ญัตติอื่น ๆ โดยอนุ โดม

ข้อ ๕๓ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรยื่นอายุหรือมีการยุบสภา ผู้แทนราษฎร ญัตติใด ๆ ซึ่งที่ประชุมยังไม่ได้พิจารณาหรือพิจารณายังไม่เสร็จ เป็นอันตกไป

ข้อ ๕๔ การขอลอนญัตติ คำแปรญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติซึ่งมีเหตุให้เปลี่ยนแปลงการ ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุม ญัตติที่ยังมิได้จัดเข้าระเบียบวาระหรือคำแปรญัตติในชั้นกรรมาธิการ ไม่อยู่ในบังคับของวรรคก่อน

ข้อ ๕๕ การขอลอนหรือจากกรเป็นผู้รับรอง หรือจากการเป็นผู้รวมกันเสนอญัตติในญัตติใด ๆ จะกระทำได้อีกหนึ่งได้จัดญัตตินั้นเข้า ระเบียบ วาระ ในกรณีที่เสนอญัตติในที่ประชุม ผู้รับรองหรือผู้เสนอจะขอลอนได้ ก่อนเริ่มปรึกษาญัตตินั้น

ข้อ ๕๖ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ลงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่าได้ถอนญัตตินั้น

ข้อ ๕๗ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติ พระราชกำหนด ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๘ นั้น หากที่ประชุมไม่อนุมัติก็ให้ส่งคณะกรรมการไปยกร่างพระราชบัญญัติ ไม่อนุมัติ พระราชกำหนดตามมติของที่ประชุม ในการพิจารณาต่อไปให้ถือว่าที่ประชุมได้มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นแล้ว ให้เริ่มพิจารณาเป็นวาระที่ ๒ และที่ ๓

หมวด ๕
งบประมาณแผ่นดิน

ข้อ ๕๘ การเสนอญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อ ๕๘ คณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกผู้ใดมีความประสงค์จะแปร
ญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้า
เป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่
สมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน

ข้อ ๖๐ การแปรญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน จะ
กระทำได้โดยลดรายจ่าย

ข้อ ๖๑ ห้ามมิให้แปรญัตติตั้งรายจ่ายชนิดใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย
หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินขออนุญาตจ่าย เว้นแต่คณะ
รัฐมนตรีจะเป็นผู้แปรญัตติ

ข้อ ๖๒ ห้ามมิให้แปรญัตติในรายการ และจำนวนเงินซึ่ง มีข้อผูกพัน
อย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยและเงินตั้งใช้ต้นเงินกู้

(๒) รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นว่า รายการใดมีข้อผูกพันเช่นว่าหรือไม่มี ให้
ประธานสภาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๖๓ ถ้าสมาชิกเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปรายกัต ขอให้ลงมติว่า
จะรับหลักการหรือไม่กัต หรือส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับ
หลักการกัต ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒๕ คน

หมวด ๖

การอภิปราย

ข้อ ๖๔ ผู้ใดประสงค์ จะกล่าวต่อที่ประชุม กัไทยกมอชน พนัศระ
เมื่อประธานสภาอนุญาตแล้วจึงกล่าวถ้อยคำได้ การกล่าวจนตอของย น ท
ซึ่งจัดไว้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานสภา

ข้อ ๖๕ ผู้ใดทขอภิปรายก่อนค้ขอผู้เสนอ หรือผู้แปรญัตติ แต่ถ่า

จำนวนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติหลายคน ให้ประธานสภาอนุญาตให้อภิปราย
ก่อนได้เพียงคนเดียว

ข้อ ๖๖ เมื่อผู้ตั้งข้ออภิปรายก่อนตามความในข้อ ๖๕ ได้อภิปราย
แล้ว ถ้ามีผู้ใดจะคัดค้าน ก็ให้ผู้นออภิปราย เมื่อผู้คัดค้านได้อภิปรายแล้ว
ถ้ามีผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติ ก็ให้ผู้นออภิปราย และโดย
ปกติประธานสภาต้องให้อภิปรายสลับกันไป

ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปราย แต่อีกฝ่ายหนึ่งยังมี
ผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่ ให้ประธานสภาอนุญาตให้ผู้ต้องการอภิปรายนั้น
อภิปรายซ้อนกันไปได้โดยไม่ต้องสลับได้

เมื่อได้อุญาตให้อภิปรายซ้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาถาม
ว่า ผู้ใดจะอภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามี ก็ให้ประธานสภาอนุญาตให้
อภิปรายแล้วดำเนินการให้อภิปรายสลับกันต่อไป ถ้าไม่มี ก็ให้ประธานสภา
อนุญาตให้อภิปรายซ้อนต่อไปได้

ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาจะให้คนใดอภิปราย
ก่อนก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรอง และผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๖๗ ถ้ามีผู้เสนอขอให้ลงมติก็ดี ขอให้บีตอภิปรายก็ดี หรือขอ
ให้ยกเรื่องอันชนปรกษากติ สมาชิกชนหรือคณะรัฐมนตรีอาจช้ประเด็น
ไม่มีการอภิปรายเพื่อเป็นเหตุผลขอเบีตอภิปรายต่อไปได้

ข้อ ๖๘ ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป ให้ถือว่าเป็นการบีตอภิปราย
หรือถ้ามี แต่ประธานสภาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานสภา
จะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าควรจะมีตอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เมื่อได้บีต
อภิปรายแล้ว ให้ประธานสภาเสนอให้ที่ประชุมลงมติ

ก่อนลงมติ ผู้ตั้งข้ออภิปรายก่อน ตามความในข้อ ๖๕ หรือคณะ
กรรมาธิการ มีสิทธิที่จะขออภิปราย เป็นการสรุปใน ญัตตินั้น ได้อีก ครั้งหนึ่ง
และให้นำความในข้อ ๖๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖๘ ถ้าที่ประชุมลงมติให้เปิดอภิปรายต่อไป ตามที่มีผู้เสนอ
ประธานสภาต้องให้ผู้เสนอนั้นได้อภิปรายก่อน

ข้อ ๗๐ ผู้พูดแต่ละคนไม่ว่าสมาชิก รัฐมนตรี กรรมการ หรือ
บุคคลอื่นซึ่งมาชั่งแจงต่อที่ประชุม ต้องพูดเฉพาะเรื่องและในประเด็นที่กล่าวถึง
ปรึกษากันอยู่เท่านั้น ต้องพูดโดยสุภาพ ไม่แก่งัดใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด
และต้องไม่กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือองค์สมาชิก หรือบุคคลใดๆ โดย
ไม่จำเป็น

ทุกคนต้องประหยัดเวลาของสภา ต้องไม่พูดฟุ่มเฟือยจนเวียนศีรษะ
ต้องไม่ชักชวนผู้อื่น และต้องไม่นำเอาเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟัง
เว้นแต่จะเป็นการจำเป็น

ถ้าประธานสภาพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดใช้เวลาในการพูดครั้งใดเกิน
สมควรแก่เรื่อง ไม่ว่าจะได้ผ่านบทบังคับแห่งสองวรรคก่อนหรือไม่ และ
ยังมีผู้อื่นประสงค์จะพูดต่อไปอีก ประธานสภาอาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดพูดเสียก็ได้
ในเมื่อได้พูดมาถึง ๑๕ นาทีแล้ว

ข้อ ๗๑ ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็น
ที่เสียหาย หรือเมื่อสมาชิกผู้ใดเห็นว่าการผ่านของบทบัญญัติ
ของคุณเพื่อแต่งตั้งการขออนุญาต เมื่อประธานสภาอนุญาตแล้ว จึงให้กล่าว
แก้หรือชี้แจงหรือร้องขอให้รักษาข้อบังคับได้

ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ประธานสภาวินิจฉัยและเมื่อดังกล่าว ได้มีการ
ผ่านตามบทสมาชิกของขออนุญาตหรือไม่ แล้วจึงให้ดำเนินการปรึกษาต่อไปได้

ข้อ ๗๒ ผู้พูดอาจขอลงคำพูดของตนได้ เมื่อได้รับความยินยอม
จากที่ประชุม

ข้อ ๗๓ การซักถามและอภิปรายในเรื่องนโยบายการบริหารราชการ
แผ่นดิน และการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้น ให้ปฏิบัติตามความในหมวด ๓๐

หมวด ๗

การลงมติ

ข้อ ๗๔ การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติ ๒ ครั้ง คือ

- (๑) การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย
- (๒) การออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๗๕ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ยกมือจนพ้นศีรษะ
- (๒) ยืนชม
- (๓) แบ่งพวก พวกไม่เห็นด้วยให้อยู่ทางซ้ายมือ พวกเห็นด้วยให้อยู่ทางขวามือ พวกไม่ออกเสียงให้อยู่ตรงหน้าของประธานสภา ทั้งนี้ให้อยู่ภายในที่ประชุม
- (๔) เรียกชื่อ สมาชิก ตามลำดับ อักษรชื่อ ให้ออกเสียง ลงคะแนนเป็นรายตัว

นอกจากมีบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญแล้ว การออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผยนั้น โดยปกติให้ใช้วิธียกมือ แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกไม่น้อยกว่า ๑๕ คนร้องขอต่อประธานเป็นหนังสือ และที่ประชุมอนุมัติ ให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งใน (๒) (๓) (๔) ก็ได้

ข้อ ๗๖ การออกเสียงลงคะแนนลับ มีวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) เรียกชื่อสมาชิกเป็นรายตัว มาลงเบาะต่อหน้า ประธานสภา ผู้เห็นด้วย ให้ลงเบาะสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วย ให้ลงเบาะสีแดง
- ส่วนผู้ที่ไม่ออกเสียงลงคะแนน ให้ลงเบาะสีขาว

(๒) เขียน เครื่องหมาย บน แผ่น กระดาษ ได้ ของ ตาม ที่
เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วนำมาส่งต่อประธานสภา ผู้เห็น
ด้วย ให้เขียนเครื่องหมาย + (กากระบาท) ผู้ไม่
เห็นด้วย ให้เขียนเครื่องหมาย ๐ (สูญ)

ส่วนผู้ที่ไม่ออกเสียงลงคะแนน ไม่ต้องเขียน

เครื่องหมายใดๆ

การเรียกชื่อสมาชิกให้มาลงเบาะ หรือให้นำกระดาษได้ของ มาตั้งหน้า
ให้เรียกตามลำดับอักษรชื่อ

ข้อ ๗๗ คณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒๕ คน มีมติ
เสนอญัตติตั้งหน้าเป็นหนังสือ ขอให้ออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีในข้อ
๗๖ (๑) หรือ (๒) วิชาใดวิชาหนึ่ง ถ้าที่ประชุมอนุมัติ ก็ให้ดำเนินการ
ตามนั้น

การลงมติวินิจฉัยญัตติตามความในวรรคก่อน ให้ใช้วิธียกมือชน
พนักระยะ

ข้อ ๗๘ ถ้าตบการลงมตินั้น โดยปกติให้ยกเอาญัตติสุดท้ายลงมติ
ก่อน แล้วช้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น
มติในกรณีนี้ให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดของญัตติแต่ละญัตติที่ลง
मतตามลำดับนั้นเป็นประมาณ

ข้อ ๗๙ เมื่อเห็นเป็นการสมควร ประธานสภาหรือที่ประชุมอาจ
แยกประเด็นลงมติเป็นตอนๆ ได้

ข้อ ๘๐ เมื่อประธานสภาถามที่ประชุมว่า ในเรื่องทมิฬผู้เสนอนั้น จะ
มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มี ก็ให้ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย

ข้อ ๘๑ การออกเสียงชขาดของประธานสภา เมื่อคะแนนเสียง
เท่ากันนั้น ให้ออกเสียงโดยเบ็ดเตล็ดรวมทั้งกรณีลงคะแนนด้วย ในการ
ออกเสียงชขาดนั้น ประธานสภาจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๘๒ ถ้ามีสมาชิกเข้ามาใน ที่ประชุม ภายหลังที่ประชุม เริ่มลง
คะแนนเสียง สมาชิกผู้เข้ามานั้น ในกรณีลงคะแนนเปิดเผยอาจลงคะแนน
ร่วมรบฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จ หรือในกรณีลงคะแนนลับ อาจลงคะแนน
ได้ก่อนประธานสภาสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๘๓ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาต้องประกาศ
ผลต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูบัญญัติไว้ว่ามติต้องประกอบ
ด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมาก
ถึงจำนวนที่รัฐธรรมนูบัญญัติไว้หรือไม่

ข้อ ๘๔ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิก
ซึ่งมีสมาชิกครบรองไม่น้อยกว่า ๑๕ คน เชื่อว่ามีการนับผิด มีสิทธิร้องขอ
ให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้ครั้งหนึ่ง โดยไม่ต้องยื่นขอล่วงหน้าเป็นหนังสือ
ถ้าที่ประชุมอนุมัติ ก็ให้นับคะแนนเสียงใหม่

หมวด ๘

กรรมาธิการ

ข้อ ๘๕ เมื่อเปิดประชุมสามัญสมัยแรกของทุกปีแล้ว ให้สภากำหนด
คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา มีจำนวนตามความจำเป็น แต่อย่าง
น้อยให้มี ๗ คณะ คือ

- (๑) คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ
- (๒) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ
- (๓) คณะกรรมาธิการการปกครอง
- (๔) คณะกรรมาธิการการทหาร
- (๕) คณะกรรมาธิการการศึกษา การสาธารณสุข และกรร
มาธิการการสาธารณสุข
- (๖) คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม

(๗) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยแพร่รายงานการประชุมลับ หากมีความจำเป็น สภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำเพิ่ม
ข้อยกเมื่อใดก็ได้

ข้อ ๘๖ คณะกรรมการสามัญประจำสภา จะพ้นจากหน้าที่ เมื่อ

- (๓) ตาออก
- (๒) สิ้นชีพิตักษัย
- (๓) จัดตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ประจำ

ข้อ ๘๗ ให้ที่ประชุมสภา กำหนดจำนวน กรรมการสามัญ ของแต่ละคณะ คณะหนึ่ง ๆ ต้องไม่น้อยกว่า ๕ คน

ข้อ ๘๘ วิชิตกรรมการสามัญหรือวิสามัญ ให้เสนอชื่อสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก แต่ผู้ใดคนหนึ่ง โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน บุคคลที่รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

โดยปกติให้เสนอชื่อโดยไม่จำกัด เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น และให้ใช้บังคับในข้อ ๕ โดยอนุโลม

ข้อ ๘๙ สมาชิกผู้ใดจะเป็นกรรมการสามัญในคราวเดียวกันเกินกว่า ๒ คณะไม่ได้

ข้อ ๙๐ เมื่อมีเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้ คณะ กรรมการ สามัญ พิจารณา ให้ประธานสภาพิจารณาส่งให้ส่งญัตตินั้นไปยังคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะซึ่งมีหน้าที่ตรงกับญัตติ หรือสมควรจะพิจารณาญัตตินั้นได้

ข้อ ๙๑ คณะกรรมการ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินซึ่งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการอื่นนั้นให้นำความในข้อ ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙๒ การนัดและเปิดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก ให้เป็นหน้าที่ของเลขาธิการ

ให้คณะกรรมการคณะหนึ่ง ๆ เลือกตั้งประธานและเลขานุการจากบรรดากรรมการในคณะนั้น ๆ

ข้อ ๕๓ กรรมการผู้ใด มิได้มาประชุม กรรมการ ๓ ครั้งติดต่อกัน ให้ถือว่าได้ลาออกจากกรรมการคณะนั้น

ในกรณีเช่นนี้ให้ประธาน กรรมการ แจ้งต่อ ประธานสภา เพื่อให้ประชุมตั้งกรรมการแทน

การเลือกชื่อนำความในข้อ ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๔ ญัตติร่างพระราชบัญญัติ ที่สภาลงมติรับหลักการ และให้ส่งคณะกรรมการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานย่อยื่นต่อประธานสภา รายงานย่ออย่างน้อยจะต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในข้อหรือมาตราใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการเกี่ยวข้องกับการแปรญัตตินั้นเป็นประการใด ตลอดจนการส่งวนคำแปรญัตติดังกล่าวในข้อ ๕๑ ด้วย

ข้อ ๕๕ ญัตติร่างพระราชบัญญัติที่สภาลงมติให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการ คณะกรรมการต้องทำรายงานบันทึกความเห็น ว่าสมควรจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

ข้อ ๕๖ รายงานของคณะกรรมการนั้น หากคณะกรรมการมีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติแล้ว ถ้าที่ประชุมเห็นด้วย ก็ให้ประธานสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๕๗ คณะกรรมการมีสิทธิแถลงประกอบรายงานหรือข้อสังเกตของตน ตลอดจนแก้ไขข้อสงสัยใดๆ ในที่ประชุมได้

ข้อ ๕๘ ที่ประชุมสภาอาจลงมติให้คณะกรรมการคณะใด ดำเนินกิจการของสภานอกสมัยประชุมได้

ข้อ ๘๘ เมื่อคณะกรรมการ มีมติให้เรียกบุคคลใด ๆ มาแสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการทบทวนหรือเรื่องทพิจารณาอื่น ๆ ก็ให้เรียกในนามของประธานกรรมการคณะนั้น

ข้อ ๙๐๐ งบประมาณหรือคณะรัฐมนตรี ย่อมมีสิทธิเข้าฟังการประชุมของคณะกรรมการได้ เว้นแต่จะพิจารณาเป็นการลับ

ในกรณีพิจารณาเป็นการลับนั้น ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การประชุม ซึ่งได้รับอนุญาตจาก ประธานกรรมการเท่านั้น

ข้อ ๙๐๑ ภายใต้บังคับข้อ ๙๐๐ ผู้เสนอญัตติหรือคณะรัฐมนตรีมีสิทธิไปขแรงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิไปขแรงได้เฉพาะที่ใด แปรญัตติได้ แต่คณะรัฐมนตรีมีสิทธิมอบหมายให้รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่คนเดียวหรือหลายคนมาขแรงแทนได้

ข้อ ๙๐๒ คณะกรรมการ จะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้เลขาธิการแจ้งแก่ผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติทราบ แล้วแต่กรณี และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หากเรื่องใดมีขอผูกพันซึ่งคณะรัฐมนตรีจะพึงต้องปฏิบัติด้วย ก็ให้แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๙๐๓ เมื่อมีการประชุม คณะกรรมการ ตามกำหนด ทัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาขแรงตามนัด เป็นเวลาเกินกว่า ๓๐ นาที นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มประชุมในวันนั้น ให้ถือว่าคำแปรญัตตินั้นผู้เสนอได้ถอนแล้ว เว้นแต่ผู้เสนอจะมีความจำเป็นเป็นพิเศษ และที่ประชุมกรรมการพิจารณาเห็นสมควรจะรับพิจารณาคำแปรญัตตินั้นก็ได้ หากการประชุมของคณะกรรมการในเรื่องนั้นยังไม่เสร็จสิ้น

ข้อ ๙๐๔ ถ้าผู้แปรญัตติไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด ก็อาจส่งอนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่ออภิปรายและขอความวินิจฉัยของสภาได้

ข้อ ๓๐๕ ถ้ามีมติของสภาให้กรรมการคณะใด กระทำกิจการหรือพิจารณา สอบสวน ข้อความใดให้เสร็จภายในกำหนด เวลาเท่าใด และกรรมการคณะนั้นกระทำการหรือพิจารณา สอบสวนไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานกรรมการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวในวรรคก่อน ถ้าอยู่ในสมัยประชุม ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ดำเนินการอย่างอื่น สุดแต่ ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้านอกสมัยประชุม และคณะกรรมการมีอำนาจประชุมได้ตามความในข้อ ๘๘ ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วขออนุมัติสภาในการประชุมสมัยต่อไป

หมวด ๕

กระทู้ถาม

ข้อ ๓๐๖ การตั้งกระทู้ถาม ให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ โดยมีข้อความสั้น ๆ และเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย

การอ้างข้อเท็จจริงใด ๆ ประกอบนั้น ชอบที่จะรับรองว่าถูกต้อง และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบ ก็ให้ระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ ๓๐๗ กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถามและซักถามได้แต่เพียงคนเดียว

ข้อ ๓๐๘ มีให้ตั้งกระทู้ถาม

- (๑) เป็นเชิงประชด เลียดส์ หรือแก๊งได้ร้าย
- (๒) เศรษฐกิจ หรือเข้าใจยาก
- (๓) ในเรื่องที่โต้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เพื่อให้ออกความเห็น
- (๕) ในปัญหาข้อกฎหมาย

(๖) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ

(๗) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับ
กับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๓๐๘ วัตถุประสงค์ซึ่งได้ห้ามถามตามข้อ ๓๐๗ (๓) นั้น จะตั้งถาม
ขึ้นใหม่ได้เมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะตั้งถาม
ทรงเห็นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อมีวัตถุประสงค์ก่อน

ข้อ ๓๑๐ กรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเหตุ
ฉุกเฉินที่ความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะ หรือกระทบกระเทือน
ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม หรือเสรีภาพของประชาชนอย่างร้าย
แรง ซึ่งรัฐมนตรีจะต้องรับแจ้งหรือดำเนินการโดยทันที จะตั้งกระทู้
ถามต่อนักได้

ในกรณีเป็นทศสังสัย ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่า
กระทู้ถามนั้นเป็นกระทู้ถามต่อนักหรือไม่

ข้อ ๓๑๑ ถ้าเป็นกระทู้ถามต่อนัก ให้ประธานสภาจัดตั้งกระทู้ถาม
ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อเตรียมตอบ และให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดจะให้ผู้
ตั้งกระทู้ถามถามกระทู้เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดัง
กล่าวนี้ ให้ประธานสภาคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความสนใจ
ของประชาชนซึ่งควรจะได้ทราบโดยปัจจุบันนั้น เป็นหลักพิจารณา

ข้อ ๓๑๒ ถ้าเป็นกระทู้ถามธรรมดา ให้ประธานสภาจัดตั้งกระทู้ถาม
ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อเตรียมตอบ และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระโดยปกติ
ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ตั้งไป

ข้อ ๓๑๓ เมื่อตั้งระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ให้ประธานสภา
อนุญาตให้ถามตามลำดับ

ถ้ามีกระทู้ถามต่อนัก ให้ประธานสภาอนุญาตให้ถามก่อนตามลำดับ
ของกระทู้ต่อนัก

ในการถาม ไม่ต้องอ่านคำสั่งประกอบ

ข้อ ๑๑๕ เมื่อลงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถาม

ไม่ถาม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น

การขออนุญาตกระทู้ถาม ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนได้

ข้อ ๑๑๕ เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีก ๓ ครั้ง เว้นแต่ถ้าซักจะซักถามต่อไป เพราะยังตอบไม่หมดประเด็นตามที่ซักถามและประธานสภาได้อนุญาต

ในการซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่เป็นการอภิปราย

ข้อ ๑๑๖ รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุม และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๑๗ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเฉพาะกระทู้ถามไม่เกิน ๑ ชั่วโมง เว้นแต่ประธานสภาพิจารณาเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านั้น

ข้อ ๑๑๘ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวซักถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่น

ข้อ ๑๑๘ กระทู้ถามใดๆ ที่รัฐมนตรียังมีได้ตอบ ถ้าส่งจากผู้แทนราษฎร สันอายุ หรือมีการยุบสภา หรือเปลี่ยนคณะรัฐมนตรีใหม่ หรือมีพระราชกฤษฎีกาปิดสมัยประชุมสภา ให้ถือว่าระงับไป

หมวด ๑๐

นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน และการเปิดอภิปรายทั่วไป

ส่วนที่ ๑

การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๒๐ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎรตาม

รัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการให้สมาชิกชกถามและอภิปราย
รวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมจะได้มติให้ชกถามและอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

ข้อ ๓๒๑ สมาชิกมีสิทธิจะชกถามและอภิปรายในเรื่อง

- (๑) ความเหมาะสมของนโยบาย
- (๒) ความสามารถที่การบริหารให้สำเร็จผลตามนโยบาย

ในการนี้ อาจชกถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติ และวิธีการที่
จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วย

นอกจากข้อความที่ได้แสดงไว้ในนโยบายแล้ว ให้ถือว่าเรื่องต่อไป
เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายนั้นด้วย คือ

- (๑) แผนนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ
- (๒) หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามที่มีกำหนดในกฎหมาย

ในสถานที่เกี่ยวแก่รัฐมนตรีแต่ละคนนั้น จะยกข้ออภิปรายได้แต่เฉพาะ
ที่จะเป็นผลให้รัฐมนตรีทั้งคณะไม่ได้รับความไว้วางใจ

ข้อ ๓๒๒ การอภิปรายถึงผลการปฏิบัติที่ส่งมาแต่ก่อน ย่อมกระทำ
ได้แต่เฉพาะที่เกิดขึ้นในสมัยของคณะรัฐมนตรี ในขณะที่ขอรับความไว้วางใจ
และที่จะนำไปสู่ผลดังกล่าวในข้อ ๓๒๑ นอกจากนั้นให้กล่าวแต่โดยย่อเพียงยก
ตัวอย่างเช่นสอบถามว่า จะจัดการอย่างไรในเรื่องเหล่านั้นเท่านั้น

ข้อ ๓๒๓ เฉพาะแต่คณะรัฐมนตรีเท่านั้น ที่มีสิทธิจะอภิปราย คอบข้อ
ชกถามหรือข้อความของสมาชิก

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ชกถาม หรือคัดค้าน
ที่ละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละไม่เกิน ๓ คนก็ได้

ข้อ ๓๒๔ การเสนอญัตติให้มีข้ออภิปราย ต้องมีสมาชิกรับรองไม่
น้อยกว่า ๒๕ คน

ข้อ ๓๒๕ นอกจากได้กำหนดไว้ตามความในข้อ ๓๒๐ ถึงข้อ ๓๒๔ แล้ว
ให้นำความในหมวด ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การขอให้ยื่นความไว้วางใจ

ข้อ ๑๒๖ เมื่อ คณะรัฐมนตรี ขอให้ สภา ยื่น ความไว้วางใจ ตาม รัฐธรรมนูญมาตรา ๘๖ สมาชิกจะซักถามและอภิปรายได้ภายในขอบเขตของ พุทธการณที่คณะรัฐมนตรีได้แถลง เพื่อขอให้ยื่นความไว้วางใจนั้น

ข้อ ๑๒๗ ภายใต้บังคับ ข้อ ๑๒๖ การซักถาม การตอบ หรือการ อภิปราย ให้ นำความในหมวด ๑๐ ส่วนที่ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕

ข้อ ๑๒๘ เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปราย ทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือ แสดง ว่าจะให้คณะรัฐมนตรี แถลงข้อเท็จจริง หรือ แสดงความคิดเห็นใน ญัตตินั้น เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องใดบ้าง

ข้อ ๑๒๙ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามข้อ ๑๒๘ แล้ว ให้รีบแจ้ง ไปยังนายกรัฐมนตรีภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับ เพื่อขอทราบเวลา กำหนดสำหรับเปิดอภิปรายทั่วไป แล้วกำหนดนัดประชุมต่อไปโดยด่วน และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระเป็นเรื่องการด่วน

ถ้าคณะรัฐมนตรีขอให้ระงับการเปิดอภิปรายทั่วไป ก็ให้ประธาน สภา แจ้งแก่ผู้เสนอ ญัตตินั้น ทราบทั่วกัน พร้อมกับ เหตุผล ที่ได้รับ จาก คณะ รัฐมนตรี

ข้อ ๑๓๐ สมาชิกทุกคนมีสิทธิจะซักถาม และอภิปรายเรื่องที่ปรากฏ ในญัตตินั้นได้

รัฐมนตรี หรือผู้ ที่คณะรัฐมนตรี ขอให้ เป็นผู้แถลง แทนนั้น มีสิทธิจะ ตอบสมาชิกได้ และให้ถือว่า คำตอบหรือคำแถลงนั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือความ เห็นอันถูกต้องของคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๓๓๓ การเสนอให้ผ่าน(ญัตติไป)ระเบียบวาระเปิดอภิปราย หรือ
เสนอให้เปิดอภิปรายนั้น จะต้องมัสมาชิกบริบรองไม่น้อยกว่า ๑๕ คน (แต่จะ
กระทำได้อเมื่อผู้เข้าชื่อเสนอญัตติได้ซักถามเรื่องนั้น ๆ แล้วทุกคน เว้นแต่
ไม่ประสงค์จะซักถาม)

ข้อ ๓๓๒ การตอบข้อซักถาม ให้นำความในข้อ ๓๒๓ วรรคสองมา
ใช้ และในการอภิปรายนั้น นอกจากได้กำหนดไว้ในส่วนนั้นแล้ว ให้นำความ
ในหมวด ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖

ข้อ ๓๓๑ เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปราย
ทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแจ้งตั้งว่า
จะเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทงคณะ
ในเรื่องใดบ้าง

ข้อ ๓๓๔ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามความในข้อ ๓๓๑ แล้วให้รีบ
แจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี และให้บรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องการด่วน ถ้า
สมาชิกเสนอตั้งหน้าก่อนเวลาประชุมครั้งใดไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก็ให้
บรรจุเข้าระเบียบวาระในครั้งนั้น

ข้อ ๓๓๕ การอภิปรายในญัตติตามความในข้อ ๓๓๑ นั้น สมาชิก
ย่อมกระทำได้ทั้งในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน

ข้อ ๓๓๖ การตอบข้อซักถาม ให้นำความในข้อ ๓๒๓ วรรคสองมาใช้
และในการอภิปรายนั้น นอกจากได้กำหนดไว้ในส่วนนั้นแล้ว ให้นำความใน
หมวด ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การที่จะให้ผ่าน(ญัตติไป) ระเบียบวาระเปิดอภิปรายหรือเสนอให้เปิด
อภิปรายนั้น ให้นำความในข้อ ๓๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๗ ถ้าที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระ (ไป) เปิดอภิปราย
บุคคลเปิดอภิปรายทั่วไปนอกเป็นอันระงับ

ข้อ ๑๓๘ เมื่อการเปิดอภิปรายในสภานั้นยุติลง โดยมีใช้ด้วยมติให้
ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้ประธานสภาเรียกประชุมเพื่อลงมติ
ได้วางใจหรือไม่ได้วางใจโดยด่วน

หมวด ๑๑

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๓๙ ที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพ ผู้เข้าไปจะต้องแต่งกาย
ให้เรียบร้อย มีฉันทมาคารวะ และอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้

ในขณะทำการประชุม ห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้
สำหรับสมาชิก คณะรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ของสภา และคณะกรรมการ
ประธานสภา มีอำนาจกำหนดการอนุญาตให้ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ และ
บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภา ตลอดจนวางระเบียบใน
การนั้น

ข้อ ๑๔๐ ภายใต้บังคับข้อ ๑๓ ในที่ประชุม ถ้าประธานสภายินยอม
ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนสงบฟังประธาน เว้น
แต่ในการอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่
ประชุมยืนฟังตลอดเวลาที่ประธานสภาอ่าน

ข้อ ๑๔๑ ในที่ประชุม ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้ถ้อยคำอันพองรังเกะจ
- (๒) กล่าวคำหยาบคาย เสียดสี หรือใส่ร้ายบุคคลอื่น
- (๓) ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำให้เสื่อม
เกียรติของที่ประชุม

ข้อ ๑๔๒ ผู้ใดละเมิดข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบของที่ประชุม

๔๕ กติ หรือตะเมตชอบังคบชอ ๓๔๓ กติ ประธานสภา มีอำนาจตัดเงินเดือน
ห้ามปราม ให้ออกคำ หรือบังคับให้กล่าวคำขอขมาในที่ประชุม
ถ้าผู้ตะเมตนั้นไม่กระทำตาม ให้ประธานสภา มีอำนาจสั่งลงโทษ
อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ แลวแต่กรณี

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) คำหนโทษ

ชอ ๓๔๓ ในกรณีขัดคำสั่ง ประธานสภา และ ก่อความสงบ
เรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเกียรติของที่ประชุม ประธานสภา มีอำนาจ
สั่งมิให้ผู้ตะเมตพูดในเรื่องนั้นต่อไป หรือจะสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมภายใน
กำหนดเวลาที่ประธานสภาเห็นสมควรก็ได้ ทั้งนี้เฉพาะในการประชุมครั้งนั้น

ชอ ๓๔๔ ถ้าประธานสภาสั่งให้ผู้ตะเมตออกจากที่ประชุม หากผู้
บังชดชน ประธานสภาจะสั่งให้ตำรวจส่งนำตัวผู้หนี ออกจากห้องประชุม
ได้ แต่ถ้าเป็นการสมควร จะให้นำตัวผู้หนีออกจากบริเวณสภาก็ได้

ชอ ๓๔๕ คำสั่งประธานสภาตามความในหมวดนี้ให้ถือเป็นเด็ดขาด

ชอ ๓๔๖ ผู้ถูกกล่าวโทษตามความในชอ ๔๒ หรือชอ ๔๓ มีสิทธิร้อง
ในที่ประชุมได้

ชอ ๓๔๗ เมื่อที่ประชุมได้ลงมติในญัตติตามความในชอ ๔๒ หรือชอ

๔๓ ถ้าได้มีการผิดชอบังคบชอแล้ว ให้ประธานสภา มีอำนาจสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้ แลวแต่กรณี

(๑) ให้ออกคำ

(๒) บังคับให้กล่าวคำขอขมาในที่ประชุม

(๓) ภาคทัณฑ์

(๔) คำหนโทษ

ชอ ๓๔๘ ถ้าเกิดความไม่สงบเรียบร้อยในที่ประชุม ประธานสภา
มีอำนาจสั่งพักชั่วคราว หรือสั่งเลิกประชุมในครั้งนั้นได้

หมวด ๑๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๔๘ เมื่อสมาชิก เขาขอยื่นคำร้องขอให้ นำความ กราบบังคมทูล เพื่อให้ ทรงเรียกประชุม สภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ ให้ ประธานสภา นำความกราบบังคมทูลภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับ คำร้อง

เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ แล้วให้นัดประชุมสภาภายในกำหนด ๗ วันนับแต่ วันที่ตราพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๑๕๐ เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งการขออนุญาตจับ หรือคุมขัง หรือ หมายเรียกตัวสมาชิก ไปทำการสอบสวน ในกรณีที่สมาชิกเป็นผู้ต้องหา ในคดีอาญาระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานสภาแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อให้ พิจารณาถึงมติว่าจะอนุญาตหรือไม่

เมื่อประธานสภาได้รับรายงานว่ามี การจับสมาชิกในขณะกระทำ ผิดระหว่างสมัยประชุม และประธานสภาได้สั่งการไปประการใดแล้ว ให้ ประธานสภาแจ้งต่อที่ประชุมทราบโดยด่วน สมาชิกมีสิทธิซักถามเหตุผลใน การที่ส่งไปนั้น ได้ ในกรณีที่ประธานสภามีคำสั่งปล่อย เมื่อสภามีเหตุผลอัน สมควรอาจลงมติขอให้ประธานสภาพิจารณาสั่งปล่อยได้

ข้อ ๑๕๑ เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งการขออนุญาตพิจารณาคดีอาญา ในระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานสภาแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาลงมติ ว่า จะอนุญาตหรือไม่

ข้อ ๑๕๒ ในกรณีที่สมาชิกถูกคุมขังในระหว่างสอบสวน หรือ พิจารณาคดีอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมแล้ว ให้สภาพิจารณา ลงมติว่าจะร้องขอให้สั่งปล่อยหรือไม่

ถ้าที่ประชุมเห็นควรร้องขอให้ตั้งปด้อย ให้ประธานสภาแจ้งให้
พนักงานสอบสวนหรือศาลทราบแล้วแต่กรณีโดยด่วน

ข้อ ๑๕๓ สมาชิกผู้ใดมีข้อข้องใจ หรือประสงค์จะทราบข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับการทำงานในหน้าที่ของกระทรวงทบวงใด โดยไม่ประสงค์จะตั้งเป็น
กระทู้ถามในสภา ก็ให้สมาชิกผู้นั้นตั้งเป็นคำถามโดยอนุโลมอย่างการตั้ง
กระทู้ถาม เพื่อขอให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงทบวงนั้นตอบในหนังสือราชกิจจา
นุเบกษาก็ได้

เพื่อให้บังเกิดผลตามความในวรรคก่อน ให้ประธานสภาทำความ
ตกลงกับคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

ข้อ ๑๕๔ การเสนอญัตติใด ๆ ที่ต้องเสนอต่อวงหน้าเป็นหนังสือ รวม
ทั้งญัตติร่างพระราชบัญญัติและการตั้งกระทู้ถาม ให้อนุโลมใช้ตามแบบของ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๕๕ การตั้งคำถามขอบังคับในเมื่อมีปัญหา หรือขอบังคับไม่ได้
บัญญัติไว้ ให้ถือมติของที่ประชุมสภาเป็น(หลักปฏิบัติ)เด็ดขาด

ข้อ ๑๕๖ การเสนอญัตติแก้ไขเพิ่มเติมขอบังคับของสภาต้องมีสมาชิก
รับรองไม่น้อยกว่า ๒๕ คน ส่วนการพิจารณาร่างขอบังคับของสภาให้ปฏิบัติ
ทำนองเดียวกับการพิจารณาญัตติร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๕๗ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามขอบังคับ และ
ให้มีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติตามขอบังคับได้.

ประกาศ ณ วันที่ พุทธศักราช ๒๔๘๕

.....
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่
คณะกรรมการเข้านั่งประจำที่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คณะกรรมการมีอะไรชี้แจงใหม่
คณะกรรมการ ไม่ได้ชี้แจงอะไร

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ร่างข้อบังคับการประชุมและการ
ปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งร่างข้อบังคับ ไม่มี
การแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๓ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๒ มีการ
แก้ไขโดยกรรมการ หมวด ๓ การเลือกประธานและรองประธานสภา
ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๓ มีการแก้ไขโดยกรรมการ ข้อ ๔ ข้อ ๕ มีการ
แก้ไขโดยกรรมการ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๒ อำนาจ
และหน้าที่ของประธานรองประธานสภาและเลขาธิการ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๘
ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๓ การประชุม ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒ มีการแก้ไขโดยกรรมการ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖
ข้อ ๑๗ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๘ กรรมการคัดค้าน ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ไม่
มีการแก้ไข ข้อ ๒๑

๑๕.๓๒ น.

พลตรีพระยาอานุกาฬไตรภพ : การที่ข้าพเจ้ายินยอมขอแปรญัตติ
ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ขอให้สมาชิก
และผู้ที่อยู่ในที่ประชุม ขนชนเคารพ ประธาน สภาผู้แทน ราษฎร ใน เวทีอัน
บรรดงกน เป็นความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมวัฒนธรรมและศีลธรรมของ
ประเทศชาติเป็นข้อใหญ่ เราทุกคนก็ยอมรับว่า ศีลธรรมและ
วัฒนธรรมของเราในทุกวันนี้ ได้เสื่อมโทรมไป แม้รัฐบาลก็คงมีความเห็น
เช่นนั้น เหมือนกัน จึงได้มีการปรับปรุง กระทรวง ทบวงกรมใหม่ อันมี
กระทรวงวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เพื่อฟื้นฟูศีลธรรมและวัฒนธรรมอย่างจริงจัง

ท่านกรรมาธิการต้องข้างมากได้ให้ความเห็นแก่ข้าพเจ้าว่า การยื่นเครพ
 ประชาชนในเวลาชั้นบังคับยังไม่จำเป็นต่อตราไว้เป็นข้อบังคับก็ได้ เพราะ
 เท่าที่เราปฏิบัติกันอยู่ทุกวันนี้ก็ไม่ชอบบังคับ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า ถ้าตราไว้
 เป็นข้อบังคับ ย่อมจะเป็นหลักฐาน คืออยู่ยาว กาลนาน ซึ่งที่เรายื่น เครพ
 ประชาชนในเวลานี้ เป็นการกระทำตามอย่างที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ คือ อย่างต่าง
 หาก ท่านยื่นขึ้นเราก็นัดขอ แต่รัฐบาลย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกา
 ดมัยแห่งระบอบรัฐธรรมนูญ อันเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน

นอกจากนั้นการไม่ตราไว้เป็นข้อบังคับ ยิ่งนานไปก็มักทำบ้าง ไม่
 ทำบ้าง แล้วในที่สุดก็จะเลิกกันหมด ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าคือการไม่รวม
 มือกันเพื่อค้ำยันท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นค้ำจุนสำคัญยิ่งของชาติ
 ท่านกรรมาธิการได้แสดงความคิดเห็นออกไปว่า วัตถุประสงค์ของผู้แทนราษฎรที่
 กำหนดใหม่ย่อมสูงกว่าแต่ก่อน จึงไม่น่าคิดว่าจะไม่รวมมือกันยื่นเครพ
 ในเวลาประชาชน ชั้นบังคับ ซึ่งขอประทานโทษที่จะเขียนตรงไปตรงมา
 ว่า ข้าพเจ้ายังไม่สามารถเห็นชัดนัก เพราะการอบรมสั่งสอนในทางศีล
 ธรรมและวัฒนธรรมได้ถูกตัดหย่อนกันมานาน พึงจะเอาจริงจังเมื่อประมาณ
 สิบ ๓ ปีนี้เอง โดยท่านจอมพลฯ เป็นผู้ริเริ่มให้สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ แต่
 สภาวัฒนธรรมแห่งชาติก็เป็นแต่เพียงสภาที่ปรึกษา การจึงมิได้ก้าวหน้าไป
 เท่าใดนัก ทั้งคนโดยมากก็ไม่เห็นความสำคัญของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ
 เสียด้วย ในที่สุดท่านจอมพลฯ เปลี่ยนนโยบาย โดยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
 พิเศษเข้าช่วยในการนี้ คือแต่งตั้ง พลเอก ผิน ชุณหะวัณ เป็นประธาน
 กรรมการอบรมข้าราชการและประชาชน อันเป็นเหตุให้การอบรมศีลธรรมได้
 เริ่มดำเนินอย่างจริงจังเมื่อราว ๒ ปีนี้เอง การเชื่อหรือหวังในการอันไม่แน่นอน
 นั้นข้าพเจ้าไม่หวัง สักเท่าไรไม่ได้ อย่างเช่นกิจการของสภาแห่งชาติไม่
 รับผิดชอบ เพราะเห็นเป็นการเสี่ยง การตราระเบียบการเครพเป็นข้อบังคับ

ไว้นั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าจะเป็นอย่างเดียวหายประการใด ถัดจะเป็นการดี
เดียวด้วยซ้ำไปว่าพวกที่เป็นสมาชิกสภาสูงของชาติสนใจในวัฒนธรรม และ
ส่งเสริมวัฒนธรรม ทั้งเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่ใดตั้งกระทรวง
วัฒนธรรมขึ้น ในที่สุดข้าพเจ้าก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านสมาชิกผู้ซึ่งอยู่
ในวัยเจริญและมีหัวใจในอนาคตอันสดใส จะเห็นความบริสุทธิ์ใจของข้าพเจ้า
ผู้ไม่มีหวังอย่างท่านสมาชิกทั้งหลายที่เดี๋ยวนี้ ก็เพราะมีความซื่อใจเท่านั้น
และเพื่อไม่ให้ผ่านที่ข้าพเจ้าตัดสินใจไป

๑๕.๓๖ น.

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม (กรรมการ) : คณะกรรมการได้
พิจารณารายประมุขของท่านผู้เสนอด้วยความเห็นอกเห็นใจเป็นอย่างยิ่งและ
ได้มาพิจารณากันโดยละเอียดทุกแง่ทุกมุมก็เห็นว่า ถ้าเราจะตรา
ข้อบังคับลงไปว่า เมื่อประธานสภาฯ มาทุกที่แล้วเมื่อเขาประชุมสมาชิก
ทุกคนจาเป็นของยมนอนอย่างทศวรรษหนึ่งควมสภาได้ตราข้อบังคับขึ้น
เป็นประหนึ่ง เดิมอนว่าสมาชิก ในที่ประชุมนี้ จะแสดง ความเคารพต่อประธาน
สภาขอเมตตาของสภาฯ ไว้เท่านั้น
นั้นขอเรียนให้ที่ ประชุมทราบว่า ข้อบังคับจะบังคับ อย่างหนักไม่
และเวลา ท่านประธาน สภาฯ มา สมาชิกทุกคน ก็ยืนแสดง ความ เคารพซึ่ง
นั้นก็ไม่มีข้อบังคับประการหนึ่ง นั้นแสดงว่าวัฒนธรรมของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรเวลานั้นเป็นไปโดยไม่มีข้อบังคับบังคับไว้ นั้นเป็นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ มีเรื่องหลายเรื่องที่ไม่ใช่ในข้อบังคับ ยกตัวอย่างเช่น
ประธานสภาฯ นการแต่งพระบรมราชโองการให้สมาชิกฟัง สมาชิกทุกคน
ยมนอนฟังพระบรมราชโองการนั้น นั้นก็ไม่มีข้อบังคับ แต่ในขณะใด
ที่เมตตาสมาชิกประของสภาฯ ตั้งแก่กรรมลง แล้วท่านประธานสภาฯ จึงให้
ที่ประชุมทราบ สมาชิกทุกคนยมนอนไว้ด้วย นั้นก็ไม่มีข้อบังคับในที่

ประชมน แต่ดออกอย่างหนึ่งเวลาที่รัฐบาลรัฐธรรมนูญขึ้น ก็ไม่ขอบังคับว่า
 จะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้แต่ประการใด ให้เป็นการว่าประชาชนจะต้องทำอย่าง
 นั้นอย่างนี้ ถ้าเราเขียนข้อบังคับไว้แต่ดักต้องมีแรงกดดันแก่สมาชิกที่ไม่ยอม
 เองจะเกิดอดเองภายหลัง ยกตัวอย่างเช่นประธานสภาเข้ามาแล้วดสมาชิกมี
 ดต้องรียกว่าคน บางคนก็ดขยไม่ทำเพราะคิดอะไรเกะกะแต่ถ้าจะ
 มีสมาชิก อันเห็นอญิตขนาว่า ดสมาชิกคนหนึ่ง ทำผิดข้อบังคับ ถ้าอย่าง น แต่
 ประธานสภาไม่ดองทำหนาทอย่างอื่นแล้ว นอกจากมาคยพิจารณาว่า
 ดสมาชิกนั้นคนนั้นไม่ทำตามข้อบังคับ นกรรมาธิการก็เห็นใจสมาชิกผู้เสนอ
 แปรญัตติอย่างยิง และพร้อมที่จะสนับสนุน ให้วัฒนธรรม ของประชาชน
 เจริญไปคามากับ แต่ว่าวัฒนธรรมโค่นนี้ บังคับด้วย กฎหมายนแล้ว
 เข้าใจว่าไม่ใช่วัฒนธรรมที่เรียกกันว่า "คัลเจอร์" เพราะเหตุว่าวัฒนธรรม
 คองเจริญ ออกงาม ตามหลักของ เอฟเวจชัน คอย ๆ เจริญออกงามขึ้นไป
 เพราะฉะนั้นคณะกรรมการที่ไดเรียนขแจ้งว่า ขอให้ ถือเป็นอย่างนเกิด
 ทางหรับไว้แล้วแสดงให้ที่ประชุมทราบ ที่ประชุมจะถือหดถอนนปฏอบตเป็น
 หดถกนไปก็จะเป็นการดองยามคักว่า แต่ดสภาที่ไดปฏอบตมา ๒๐ ปี ไม่เคย
 มข้อบังคับ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการเดี่ยวใจที่จะรับเอาญัตติของท่านเป็น
 ข้อบังคับไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อท่านแดงดอัสถานแล้ว ก็ดุดแล้ว
 แต่สภานแล้วจะเห็นสมควร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้แปรญัตติจะยืนยันหรือไม่

พลตรี พระยาอาณภาพไตรภพ : ผมขอยืนยัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : อย่างนั้นผมขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย

เนื่องจากในมาตรา ๒๐ มีท่านผู้หนึ่งได้แปรญัตติไว้ แต่กรรมาธิการ
 ไม่เห็นด้วย ท่านผู้แปรญัตติยังคงยืนยันขอให้เป็นไปตามที่แปรญัตติ เพราะ
 ฉะนั้นขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าสมควรจะให้เป็นไปตามที่ผู้ขอแปรญัตติหรือไม่

ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรเพิ่มข้อความต่อไปในมาตรา ๒๑ ตามที่มีผู้แปรญัตติไว้
ขอได้โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีผู้มาชกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใด ไม่เห็นด้วยขอได้โปรดยก
มือขึ้น

มีผู้มาชกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมไม่เต็ม

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕
ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๒๙ มีการแก้ไข หมวด ๔ บุคคล
ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙
ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ ข้อ ๔๖ ข้อ ๔๗ ข้อ ๔๘ ข้อ ๔๙
ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ ข้อ ๕๒ ข้อ ๕๓ ข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ ข้อ ๕๗ ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๕ งบประมาณแผ่นดิน ข้อ ๕๘ ข้อ ๕๙ ข้อ ๖๐ ข้อ ๖๑ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓
ไม่มีการแก้ไข หมวด ๖ การอภิปราย ข้อ ๖๔ ข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ ข้อ ๖๗ ข้อ ๖๘
ข้อ ๖๙ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๓ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๗ การลงมติ
ข้อ ๗๔ ข้อ ๗๕ ข้อ ๗๖ ข้อ ๗๗ ข้อ ๗๘ ข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๑ ข้อ ๘๒ ข้อ ๘๓
ข้อ ๘๔ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๘ กระบวนการ ข้อ ๘๕ ข้อ ๘๖ ข้อ ๘๗ ข้อ ๘๘
ข้อ ๘๙ ข้อ ๙๐ ข้อ ๙๑ ข้อ ๙๒ ข้อ ๙๓ ข้อ ๙๔ ข้อ ๙๕ ข้อ ๙๖ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘
ข้อ ๙๙ ข้อ ๑๐๐ ข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ ข้อ ๑๐๓ ข้อ ๑๐๔ ข้อ ๑๐๕ ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๙ กระทู้ถาม ข้อ ๑๐๖ ข้อ ๑๐๗ ข้อ ๑๐๘ ข้อ ๑๐๙ ข้อ ๑๑๐ ข้อ ๑๑๑
ข้อ ๑๑๒ ข้อ ๑๑๓ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๑๔ มีการแก้ไข ข้อ ๑๑๕ ข้อ ๑๑๖ ข้อ ๑๑๗
ข้อ ๑๑๘ ข้อ ๑๑๙ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑๐ นโยบายการบริหารราชการ
แผ่นดินและการเปิดอภิปรายทั่วไป ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๑ การแต่งตั้ง

นโยบาย ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๒๐ ข้อ ๑๒๑ ข้อ ๑๒๒ ข้อ ๑๒๓ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๕
 ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๒ การขอให้ยื่นความไว้วางใจ ไม่มีการแก้ไข
 ข้อ ๑๒๖ ข้อ ๑๒๗ ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๓ การเปิดอภิปรายทั่วไปตาม
 รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๒๗ ข้อ ๑๒๘ ข้อ ๑๓๐ ไม่มี
 การแก้ไข ข้อ ๑๓๑ มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๒ ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๔ การเปิด
 อภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๓ ข้อ ๑๓๔
 ข้อ ๑๓๕ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๖ มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๗ มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๘
 ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑๑ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย ไม่มี
 การแก้ไข ข้อ ๑๓๘ ข้อ ๑๔๐ ข้อ ๑๔๑ ข้อ ๑๔๒ ข้อ ๑๔๓ ข้อ ๑๔๔ ข้อ ๑๔๕
 ข้อ ๑๔๖ ข้อ ๑๔๗ ข้อ ๑๔๘ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑๒ บทสุดท้าย ไม่มี
 การแก้ไข ข้อ ๑๔๘ ข้อ ๑๕๐ ข้อ ๑๕๑ ข้อ ๑๕๒ ข้อ ๑๕๓ ข้อ ๑๕๔ ไม่มีการ
 แก้ไข ข้อ ๑๕๕ มีการแก้ไข ข้อ ๑๕๖ ข้อ ๑๕๗ ไม่มีการแก้ไข

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันเสร็จการพิจารณาในวาระที่ ๒
 แล้ว ต่อไปเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นสมควรประกาศ
 ใช้ข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรฉบับนี้ เป็นข้อ
 บังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕
 ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยก
 มือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นสมควร
 ให้ประกาศ ใช้ บังคับ การ ประชุม และ การ ปรึกษา ของ สภา ผู้แทน ราษฎร
 พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทน
 ราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้

ต่อไปนี้เป็นพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมวิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๔๘๕ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านสมาชิกโปรดยื่น
(สมาชิกและผู้ที่อยู่ในที่ประชุมโดยนิตินัย รับฟังพระบรมราชโองการ)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร :

พระราชกฤษฎีกา
ปิดประชุมวิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๔๘๕

(พระปรมาภิไธย ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๕
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ตามที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุม
วิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๕ ในวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕
นั้น มีคนส่งมาขอจะปิดประชุมได้แล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาปิด
ประชุมวิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญประชุม

เถลิงประชุมเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ผู้ตรวจรายงาน

ประจักษ์

สุกรม

สมศักดิ์

ยี่น สืบบุญการณ

สุวิชัย พันธุ์เศรษฐ

จิตตะเดนม

สุพันธ์ จิตกรกติก

โสมเดตา สัพดากร

ฉันทนา ชานบ้อม

ช. ศุภประวาทิน

ผานิต ศตะกฤษณะ

อุดม พดอยสังวณ

สุพงษ์ ศิริพูนเกียรติ

วิจิตร นิตะไพจิตร

สมบัติ ศประชา

เฉียน ช้อยรุ่ม

จ่างค์ ใจอ่อนน้อม

สุกรม สัพดากร

หัวหน้าแผนกการประชุมสภา

ประเสริฐ บัณฑิตคุณ

หัวหน้ากองกลาง

ประสิทธิ์ ศิริสุชาติ

หัวหน้ากองการประชุม

เจริญ บัณฑโร

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประจักษ์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร